הצופה

THE LIBRARY - THE UNIVERSITY OF JORDAN

ב"ה, יום רביעי, כ"ג אייר תשל"ד (15.5.1974)
שנה ל"ז — גליון 11676 — המחיר 60 אגורה
עתון התנועה העולמית של המזרחי והפועל המזרחי
מייסד ועורך ראשון: הרב מאיר בר־אילן ז"ל

אנשי קיסינג'ר: סיכוי להסכם הפרדה עם סוריה תוך 36 שעות

עיתון לבנוני: סוריה „ויתרה" בשלוש נקודות; ישראל בארבע

מאת סופרנו המדיני בירושלים

תוך 36 שעות יתברר אם אכן יש סיכוי להסכם הפרדה עם סוריה או לא — אמרו אמש אנשי ה־ סביבה של ד"ר הנרי קיסינג'ר, בהגיעם לירושלים.

הממשלה תתכנס הבוקר בשעה 9 כדי להכריע בהצעות שהביא קי־ סינג'ר מדמשק. הוויכוח הוא לגבי בכפר כפריה, ביניהם כפרים מצפון לקונייטרה שהסורים דורשים אותם. הסורים דורשים גם את הכפר א־ דרורי הגדול מצ'יל שמס.

אחרי ישיבת הממשלה יפגש שוב קיסינג'ר עם צוות השרים. ולאחר מכן יטוס לדמשק ויחזור לישראל ביום חמישי רק אם תהיה תועלת בכך. דובר המשלחת של קיסינג'ר אמר, כי עדיין יש הבדלים חשו־ בים. השיחות נמשכות באווירה טובה. הפ־ גישה אתמול נמשכה שעתיים.

עד אתמול נראה היה כי הסכם ההפרדה עולה על שרטון וזאת לנוכח הדרישות הסוריות לשינוי בקו הגבול ולהכליל בו שטחים נוספים, שיש להם חשיבות איסטרטגית.

קיסינג'ר לעומת זאת סבר, כי הפ־ ער בין הצדדים הוא קטן מבחינת הקילומטרים, אבל גדול מבחינת ה־ דבקות בהילים האיסטרטגיים.

עמדתו של דיין

נודע, כי שר הבטחון מר משה דיין מתנגד הרבה יותר מאשר שרים אחרים בממשלה וביחוד מאשר ראש ה־ ממשלה גולדה מאיר ולדעתו יש מקום לוויתורים נוספים על שטח תמורת הסכם.

אתמול דבקו 2 המזכירות, האמריקני והישראלי, בדעה, שהעיקר הוא הס־ כם על קו ההפרדה, בעוד שיתר ה־ נושאים, כגון איזור הדילול וההערבות לביצוע ההסכם ניתנים לפתרון. מאי־ דך — נשמעה דעה אחרת מפי חוגים מדיניים, שהנושאים הללו הם לא־ פחות מסובכים מאשר קו ההפרדה.

קיסינג'ר יחזור היום לדמשק

קיסינג'ר נפגש אתמול עם ראשים וצוות השרים. היום יחזור לדמשק וכנראה ילון שם וביום חמישי יחזור שוב לישראל. לקראת סוף השבוע הוא יחזור לוואשינגטון ויתכן שכמה מעוזריו ישארו באיזור בנסיון ליישר ההדורים שנתגלעו בין הצדדים. קי־ סינג'ר קבע לעצמו את התאריך של 21 לחודש שבו הוא צריך לחזור לוואשינגטון בין שיושג הסכם ובין שלא יושג.

היום ימלאו 18 יום מאז בואו לאי־ זור כדי לתווך בין הצדדים בסיבוב הנוכחי.

„הושג הסכם מלא להפרדת הכוחות"

ביירות 14 (יופ"י) — סוריה ו־ ישראל הגיעו להסכם מלא על כל הפרטים של ההצעה אשר העלה במ־ גיזון שר החוץ האמריקני הנרי קיסינג'ר בקשר להפרדת הכוחות ב־ רמת הגולן — כותב היום העתון הלבנוני „ביירותי".

העתון אומר, כי נשארה רק נקודת מחלוקת אחת הנוגעת להיקף צמצום הכוחות וכלי הנשק משני הצדדים של קו הפסקת האש. העתון צופה לכך שקיסינג'ר מביא עמו לדמשק פתרון פשרה גם בעניין זה.

„ההסכם הוא מלא לכל פרטיו — כותב העתון „ביירותי", הנחשב לפרו־עיראקי. העתון מציין כי ההס־ כם הושג לאחר שהסורים ויתרו ב־ שלוש נקודות, בתמורה לארבעה וי־ תורים של ישראל.

„הויתורים" הסוריים לדברי העתון הם אלה: —

● סוריה ויתרה על הדרישה ל־ לוח־זמנים באשר להמשך הנסיגה הישראלית מכל השטחים הסוריים הכבושים והסכימה שהסכם ההפרדה יכלול סעיף דומה לסעיף הכלול בהסכם ההפרדה המצרי־ישראלי ה־ משאיר את הדיון על נושא הנסיגה בעתיד לוועידת ז'נבה.

● דמשק ויתרה על התנגדותה לנוכחות כוח חירום בינלאומי באיזור ההפרדה והסכימה לנוכחותם של חיי־ לים במספר רב בין שני הצדדים, אשר ייקראו בצורה רשמית „משקיפים בינלאומיים".

● סוריה הסכימה שלא לקשור את הנסיגה הישראלית בדיון כלשהו על הנושא הפלשתיני וגם זאת על בסיס ההנחה שהעניין הפלשתיני יי־ דון בוועידת ז'נבה.

ארבע נקודות הויתור של ישראל הן: —

● נסיגה מכל שיאי החרמון ו־ העברתם לידי „המשקיפים הבינלאו־ מיים".

● נסיגה מידית ומלאה מכל ה־ שטחים הסוריים שנכבשו במלחמת אוקטובר 1973.

● נסיגה מן העיר קונייטרה ומ שלוש הגבעות הסובבות אותה.

● נסיגה מלאה מעמק הירמוך עד הר החרמון לאורך קו של 10—12 ק"מ תוך כדי מתן רשות לאזרחים סוריים שברחו מאיזור זה לשוב אליו.

„הבית הלבן" תוקף את „וושינגטון פוסט" על פרסום „פרשת מתנות"

וואשינגטון, 14 (עו' וע"ב) — הבית הלבן יצא היום בדיבורי ביקורת חריפים נגד העתון „וואשינגטון פוסט" שטען כי מתנות בשווי העולה על 52 אלף דולר, שניתנו לגב' ניק־ סון ולבנותיה, בצורת תכשי־ טים, הועברו אל משרד המת־ נות של „הבית הלבן" רק לאחר שהעתון החל לחקור את פרשת קבלתן של מתנות אי־ לה.

דובר הנשיא, ג'רלד וורן אמר, כי אין זה דבר בלתי נאות, שהגב' ניקסון הענוד תכשיטים כאלה ו־ הודה, כי במשך זמן מה הוחזקו ה־ תכשיטים בכספת שנמצאה בקיר של חדר השינה של הגב' ניקסון. וורן אמר לעתונאים כי מתנות אלה ימסרו לממשלת ארה"ב, לאחר שהנשיא יעזוב את „הבית הלבן" עם תום כהונתו, וביניהם נרשמו כל המתנות בתיק מיוחד.

המתנות — לרכוש הממשלה

החוק האמריקני קובע, כי מתנות יקרות ערך ל„בית הלבן" נחשבות לרכוש הממשלה.

במקום את הכתבה שהופיעה ב„וושינגטון פוסט" ובה נאמר כי בני משפחת ניקסון קיבלו מתנות מפייסל מלך ערב הסעודית ובני המשפחה המלכותית הסעודית אמר וורן: „דעתי האישית היא, שכאשר איש המשתייך למקצוע המכובד ה־ זה מרחיק לכת עד כדי השפלת ה־ משפחה הראשונה של ארה"ב, סבו־ רני שמעשה כזה הוא בלתי נסלח להיסטוריה".

טיבן של המתנות

העתון כתב, כי המתנות, אשר „הבית הלבן" לא הודיע עליהם מאו־ לם עד אשר החל „וושינגטון פוסט" לחקור את הדבר, כללו: מערכה של איזמרגדים ויהלומים בשווי של 52,400 דולר שניתנו במת־ נה לגב' ניקסון על ידי הנסיך פאהד, אחיו למחצה של פייסל מלך ערב הסעודית, בעת ביקור באוקטו־ בר 1969.

זוג עגילים ארוכים המגיעים עד לכתפיים, משובצים ביהלומים וב־ אבני אודם, שניתנו במתנה לגב' ניקסון ע"י המלך פייסל בשנת 1971.

צמיד משובץ יהלומים, ובתוכו שעון, שניתן לגב' ניקסון ע"י הנסיך סולטן מערב הסעודית ביולי 1972, יחד עם סיכה משובצת ביהלום וב־ אבן אודם עבור ג'ולי ניקסון־איזנ־ האואר וסיכה משובצת ביהלום ו־ באבן ספיר עבור טרישה ניקסון קוקס, בנותיו של הנשיא.

בהשמיעו דברי התקפה חריפים על הכתבה ב„וושינגטון פוסט" הז־ דת וורן, ככל הנראה, באפשרות שהסיפור על מתנות התכשיטים ע־ לול להתפתח לשערוריה אישית חד־ שה, אשר תתוסף לבעיותיו של הנשיא.

פורסמה תכנית סודית לחלוקת א"י מלפני 30 שנה

לונדון, 14 (עספ"א). — תכנית חלוקה סודית, שנועדה להביא פת־ רון מהיר לבעיית ארץ ישראל עוד לפני תום המלחמה העולמית ה־ שנייה, עמדה לדיון בפני ממשלת בריטניה בשלהי המלחמה. אולם נגנזה לבסוף בגלל התנגדות מי־ ניסטריון החוץ ועמדה שלילית כנגד פילדמרשל סמאטס, מי שהיה אז ראש ממשלת דרום אפריקה.

עמדתו השלילית של מיניסטריון החוץ הבריטי היתה מבוססת כבר אז על הרצון למצוא חן בעיני ה־ ערבים ועל החשש פן יבולע לאס־ פקת הנפט של בריטניה.

פרטים על התכנית כלולים ב־ מסמכים סודיים של הקבינט ה־ בריטי, שהותרו עתה לפרסום בתום שלושים שנה מאז הארועים אשר להם הם מתייחסים.

יצא הרב הראשי לצה"ל

הרב הראשי לצה"ל, האלוף הרב מרדכי פירון, יצא אתמול במטוס „אל על" לסיור בשליחות המגבית. הרב הראשי יופיע באירופה וב־ ארה"ב בעצרות והופעות במשך ע־ שרות ימי סיורו.

סימנים לפרישתו של צ'ו אן לאי

הונג קונג, 14 (יופ"י) — יתכן, כי מתקיימת תקופה בסין בעקבות הסימנים שנראו לאחרונה כי ראש הממשלה צ'ו אן לאי, ראש הממ־ שלה הוותיק של סין ב־25 השנים מאז הוקמה הרפובליקה העממית ה־ סינית — עומד לפרוש מתפקידו.

עדיין מוקדם להוציא מסקנות מ־ היעדרותו של צ'ו אן לאי להופיע בקבלת פנים לאורחים רשמיים של ממשלת סין. אולם, פרשנים אומרים כי יש עדויות שונות שצ'ו אן לאי עומד לפרוש מתפקידו תוך העברת התפקיד להנהגה קולקטיבית.

אושר דו"ח על הוצאות בלתי נאותות של ניקסון

וואשינגטון, 14 (עי"ר). — ועדה של הקונגרס האמריקני אישרה היום דו"ח חסוי, שבו נאמר, כי הממ־ שלה הוציאה סכום של 17 מיליון דולר — חלק מכנו בצורה בלתי נאותה — על מעונותיו הפרטיים של הנשיא ניקסון בקי־ביסקיין ו־ סאן קלמנטה.

הדו"ח, המחזיק 66 עמודים, אוּ־ שר על ידי ועדת בית הנבחרים לפעולות הממשלה.

ציר הקונגרס, ג'ק ברוקס, יו"ר ועדת המישנה אשר חקרה את הוצאות הממשלה, אמר כי החקירה הגלתה „העדר פיקוח מנהלי על ה־ טיפול בכספים הללו".

מרכז „העבודה" לפני החלטה היום: קואליציה עם ל"ע ור"ץ

מאת סופרנו לענייני מפלגות

מרכז מפלגת „העבודה" ה־ אמור להתכנס היום ידון ויח־ ליט על ההצעה להקים קוא־ ליציה שתורכב מ„המערך", ל"ע ור"ץ (61 ח"כ).

בפגישה שהתקיימה אתמול בכנסת בין נציגי שלוש המפלגות ויתרה סיעת ר"ץ למעשה על כל תביעותיה המוצהרות ונציגי „העבודה" הופתעו מנכונותה להצטרף לקואליציה ללא תנאים מיוחדים.

ל"ע ור"ץ דרשו בפגישה להקפיא לשלושה חודשים את הסעיפים ה־ אנטי־ליברליים בנושאי דת ומדינה ו־ לאפשר דיון מחודש בהם לאחר שלו־ שת החודשים, אם עד אז לא תצטרף המפד"ל לממשלה.

ב„עבודה" רואים בדרישה זו מס־ שפתיים בלבד ומזכ"ל „העבודה" ח"כ א. ידלין אמר לסופרנו כי עמ־ דת „העבודה" היא שיש להשאיר את ההסכם הקואליציוני ככתבו וכלשונו וללא שינויים נוספים.

סיעות ל"ע ור"ץ תיאמו את עמד־ תיהן מראש לקראת הישיבה ונראה, כי גם ידה של מפ"ם בחשה בעידוד הצטרפות ר"ץ לקואליציה.

רפ"י עשויה להצביע נגד

חטיבת רפ"י לשעבר ברובה ה־ גדול עשויה להצביע נגד ממשלה הנשענת על רוב של 61 ח"כ, אם כי לא נתקבלה בחטיבה כל החלטה מחייבת בעניין זה.

ח"כ הגב' ג. רז (רפ"י לשעבר) התבטאה בחריפות בשיחה עם סופ־ רנו נגד צירופה של ר"ץ לקואליציה וקבלה „כלום כדאי לוותר על „ההלכה" של המפד"ל לטובת תורתה של מרשה פרידמן".

טרם ברור מה תהיה עמדת כמה מחברי רפ"י לשעבר בכנסת כאשר תוצג הממשלה החדשה. ההערכה היא, כי עמדתם תיקבע סופית ל־ אחר שיאושרו התיקים בממשלה ה־ חדשה ויוברר מעמדו של השר ש. פרס בממשלה החדשה.

ב„עבודה" סבורים, כי אם יינתן תיק הבטחון לש. פרס תתמוך סיעת רפ"י לשעבר כולה בממשלת רבין גם אם היא נשענת על 61 חברי כנסת בלבד.

ש. אלוני — שר בלי תיק

נמסר, כי אם ר"ץ לא תחזור בה ברגע האחרון מהחלטתה להצטרף ל־ ממשלה ללא תנאים תכהן ח"כ שולמית אלוני כשר בלי תיק בממ־ שלת רבין. מכל מקום ברור כי ל"ע לא תצטרף לקואליציה החדשה ללא סיעת ר"ץ.

ספיר לא יצטרף

מקורביו של שר האוצר, פ. ספיר אמרו אמש לסופרנו כי מנוי וגמור עמו שלא לכהן כשר בממשלה ה־ חדשה. מקורביו של סגן ראש ה־ ממשלה, יגאל אלון אמרו, כי טרם שמעו ממנו ברורות לגבי שאלת הצטרפותו לממשלה, אולם לדעתם תשובתו תהיה שלילית.

ידלין בעד שיתוף המפד"ל בוועדה לענייני גיור

בעניין אחר נמסר לסופרנו, כי ב־ פגישה בין ה„עבודה" לבין ל"ע ור"ץ אמר ח"כ א. ידלין כי „העבודה" מעוניינת כי נציגי המפד"ל ימשיכו להשתתף בדיוני הוועדה לענייני גיור גם אם לא תצטרף לקואליציה. נציגי ר"ץ ול"ע התנגדו אולם „העבודה"

(סוף בעמוד 2)

מטען חומר נפץ התפוצץ ב„מעבר מנדלבוים" לשעבר

מטען חומר נפץ התפוצץ אור ליום ד', שעה 10 בערב בערך, ברחוב שמואל הנביא במקום שהיה פעם „מעבר מנדלבאום", בזהות משטרה ואנשי בטחון נזעקו למקום ההתפוצצות ופתחו בחקירה.

איזור מעבר מנדלבאום לשעבר, הגובל עם שכונת מורשה, אשר בין ירושלים המזרחית וירושלים החד־ שה, נסגר אמש על ידי כוחות מש־ טרה, לאחר שאירע פיצוץ של חו־ מר נפץ בשדה פתוח במקום, ליד פינת רחוב שמואל הנביא ורחוב החומה השלישית.

מן הפיצוץ נופצו מספר שמשות בבתים סמוכים, אולם איש לא נפ־ גע ולא נמסר גם על שום נזקים אחרים.

חוקרי המשטרה, שהוזעקו למ־ קום, מייד לאחר ההתפוצצות ש־ ארעה סמוך לשעה 10 בלילה, פת־ חו בסריקה לאחר שסגרו את ה־ איזור. חבלנים, שבדקו את מקום הפיצוץ, חיוו את דעתם שהיה זה מטען קטן אשר הושאר במקום. עד שעה הלילה המאוחרת לא נודע על מעצר חשודים.

בורגיבה „מייעץ" לרבין - ממשלה בלי המפד"ל...

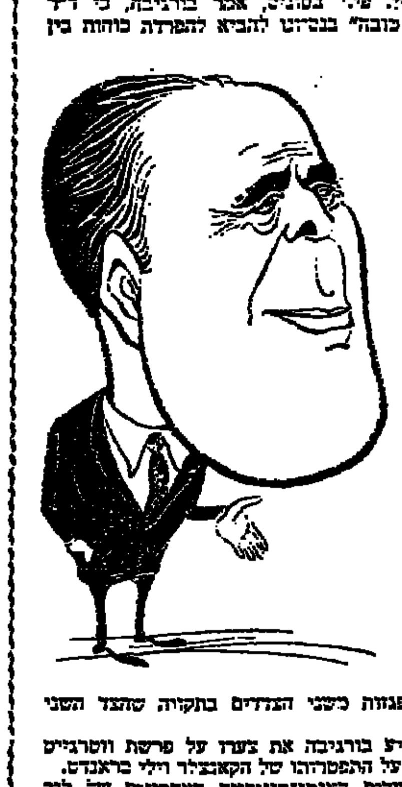

טוניס 14 (יופ"י) — נשיא טוניסיה, חביב בורגיבה, אמר כאן היום כי ממשלה חדשה בישראל בהנהגתו של יצחק רבין ובלי המפלגה הדתית־לאומית עשויה לקרב את סיכויי השלום במזה"ת.

בראיון עם כתב „י. פי." בטוניס, אמר בורגיבה, כי ד"ר קיסינג'ר „עושה עבודה טובה" בנסיונו להביא להפרדת כוחות בין ישראל לבין סוריה.

„אולם עמדתה העוק־ שת של ישראל קוטלת את המאמצים הללו".

„נשאר אולי סיכוי אם רבין, הנחשב ל־ „יונה", יצליח להר־ כיב ממשלה בלי ה־ מפלגה הדתית והקי־ צונית ביותר — אמר בורגיבה.

„אם להסתמך על מה שאני יודע על רעיונותיו של רבין, יתכן וישראל תהיה פתוחה שהרה מלחמה בעתיד הקרוב".

בהצהירו, כי הוא תומך באסאד, נשיא סוריה, ובתביעותו ל־ החזרת כל השטחים הערביים שנכבשו על ידי ישראל ב־1967 — אמר בורגיבה: „מה שקורה ברמת הגולן, אינו אלא מלחמת־ עצבים".

הוא אמר: „אין שם לא מלחמה ולא שלום. אין גם הפרדה. יש הפגזות משני הצדדים בתקוה שהצד השני ייכנע".

בהמשך הראיון הביע בורגיבה את צערו על פרשת ווטרגייט וכן אמר כי הוא מצטער על התפטרותו של הקאנצלר ווילי בראנדט.

הוא תיאר את הצעדים האנטי־טוניסיים האחרונים של לוב „ילדותיים".

ג'אלוד במוסקווה: יפעל שבריה"מ תקשיח התנגדותה לתכניות ארה"ב לשלום באיזור

מוסקבה, 14 (ע"ר) — ראש ממשלת לוב, עבדול סאלם ג'אלוד, הגיע היום למוסקבה, לשיחות עם מנהיגים סובייטיים, שנועדו כנראה להאריץ בבריה"מ להקשיח את התנג־ דותה לתוכניות השלום המוצ־ עות על ידי ארה"ב במזה"ת.

לפני צאתו מלוב, הצהיר ג'אלוד, כי מן הראוי הוא שלוב ובריה"מ יפעלו יחדיו נגד „האופנסיבה ה־ אימפריאליסטית" במזה"ת.

הערה זו, שהיתה מכוונת בצורה ברורה נגד המאמצים הדיפלומטיים הנעשים ע"י ארה"ב במגמה להגיע, בדרך של מו"מ להסכם שלום בין הערבים לבין ישראל הושמעה ב־ אוזני כתב סובייטי בטריפולי, ו־ ידיעה על כך הובאה היום בעתון הסובייטי „פראבדה".

„ברור בהחלט כי חיוני הדבר ל־ עשות מאמצים משותפים, ולהרחיב את שיתוף הפעולה עם בריה"מ, ב־ כל השטחים, במגמה לבלום וב־ צדק, את האופנסיבה האימפריא־ ליסטית באיזור זה" — אמר ג'אלוד בן ה־33.

לתקן היחסים עם לוב

ביקורו של ג'אלוד נועד, בצורה ברורה לתקן את היחסים בין לוב לבין בריה"מ, לאחר תקופה ממו־ שכת של יחסים מתוחים, בעת שה־ קולונל קדאפי היה בעל שליטה בלעדית בלוב, ויצא לעתים קרובות בהתקפות חריפות נגד הקרמלין.

„ההצלחה של מאמצינו המשותפים תהווה לא רק הצלחה ללוב ולברי־ ה"מ, אלא גם נצחון גדול לכוחות המתקדמים במזה"ת ובעולם כולו" — אמר ג'אלוד.

„לכן רואים אנו בלוב את יחסינו עם בריה"מ כיחסי ידידות" — הו־ סיף ג'אלוד.

יצויין, כי ג'אלוד ביקר אצל נשיא בריה"מ, ניקולאי פודגורני, ב־ פאריס, בעת שהשניים ייצגו את ארצותיהם בטקסי אזכרה לנשיא צרפת המנוח, ג'ורג' פומפידו, וסבו־ רים כי באותה פגישה נעשו ה־ סידורים לביקורו הנוכחי של ג'א־ לוד במוסקבה.

עוד צויין, כי עמדתה הידידותית יותר של לוב כלפי בריה"מ באה בשעת כושר, מבחינת הקרמלין, על רקע התרחקותה של מצרים מברי־ ה"מ ועירעור היחסים בין מצרים לבין ארה"ב.

נחל משואה — מושב אזרחי

היאחזות הנח"ל משואה, שבבקעת הירדן, הפכה אתמול למושב אזרחי עם עלייתם על הקרקע של צעירי ארגון ה־ מושבים של „השומר הדתי".

בטקס העליה אמר שר התיירות משה קול, כי אנחנו מקימים ישובים ומאחזים אותם מתוך מגמה להשי־ אירם שם לעד, שכן זוהי מפת העתיד של המדינה, ויש לה גם טעם בטחוני.

אלוף פיקוד המרכז יונה אפרת אמר, כי בזכות היאחזויות הנח"ל קמו לנו ישובים רבים. לדבריו, יש להרבות באיזורה ישובים שכאלה, שכן זהו נדבך מגן שלנו בגבולות.

מפקד הנח"ל, אלוף משנה אשר דר אמר, כי תרומתנו להתנחלות ב־ בקעת הירדן בתקופות הקשות של מירדפים, הפגזות, קשיים אקלימיים ואחרים היא נכבדה ביותר. ובמקום זה אנו מוכיחים ומצדיקים את קיומנו.

נאם גם ראש אגף הנוער והנח"ל במשרד הבטחון, יוסף יהלום.

בטקס השתתפו גם השר [illegible], נציגים מהסוכנות היהודית, ראשי מועצות מקומיות וקצינים בכי־ רים של הנח"ל.

היאחזות נחל משואה הוקמה ב־ נובמבר 1969 על ידי הגרעינים „בחשוף" — שדה אליהו, „להשמה" — עין צורים, וכן גרעין לביא, והיתה היאחזות הל"ג אשר הנח"ל כאזרח.

לגרעין המתיישבים בקתיירה הצטרפו אתמול מתנדבים נוספים מישובים שונים ברמה. המתנחלים מבשלים לנקות את המחנה בו השתכנו, החלו בייצור פגולי דפנה, באמצעות מכונה שהובאה למקום והמופעלת על־ידי גנראטור. — ב ת מ ו נ ה: המתנחלים עוסקים בייצור נעליים.

קאהיר: סאדאת לא יצא לדמשק

קהיר, 14 (יופ"י) — פקידים מצריים הכחישו היום כל וכל ידי־ עה של סוכנות הידיעות העיראקית, כי הנשיא סאדאת טס לדמשק ב־ יום ב' בערב לשיחות עם הנשיא אסאד.

הפקידים אמרו כי ביום ב' בערב היה סאדאת בקהיר והיום הוא עובד על פי סדר היום הקבוע שלו בקהיר. דובר ממשלת מצרים סירב עם זאת להגיב על הידיעה העיראקית, בדבקו במדיניות המקובלת שלו לא למסור על תנועותיו של נשיא מצ־ רים.

הרב גורן יוזם פעולה עולמית למען יהודי סוריה

בשיחותיו של הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן, עם ראשי הכמורה בצרפת, הוחל־ ט לקיים פעולה עולמית של ראשי התנועה בעולם למען יהודית סוריה.

בלשכת הרב גורן בירושלים נמ־ סר, כי הוא עומד ליזום את הפעו־ לה הזאת מייד עם שובו ארצה ו־ הובטחה לו התמיכה המלאה של ה־ בישופים והקרדינלים בצרפת. ראשי הכמורה יפעלו השפעתם כדי להצ־ יל את הקהילה היהודית בסוריה מכליה ולהשיג לה רשות יציאה.

בסיורו בצרפת ביקר אתמול הרב גורן בנרבון ובניצה ונפגש שם עם אנשי הקהילה היהודית.

המשטרה בכוננות לקראת ה־15 במאי

במשטרת ישראל הוכרז מצב כוננות לרגל יום הכרזת המדינה (15 במאי), החל היום, כדי לסכל כוונה של פיגועים שונים בישוב האזרחי.

מידע, שנתקבל אצל גורמי ה־ בטחון, מצביע על החשש לפעולות חבלה מצד ארגוני המחבלים בא־ רץ ובמוסדות ישראליים בחו"ל. כאמור, הוחלט על מצב הכן וה־ דוק הסידורים הבטחוניים. האזר־ חים מתבקשים לגלות עירנות ל־ דווח על כל מקרה חשוד.

נאט"ו מזהיר על התגברות כוחה של ברית ורשה

בריסל, 14 (עי"ר). — אנשי צמ־ רת צבאיים של ארגון הברית הצ־ פון אטלנטית (נאט"ו) הזהירו היום כי ברית וארשה הגבירה את כו־ חה, הן בנשק קונבנציונלי והן ב־ נשק גרעיני, ובעיקר ניכר דבר זה בבריה"מ.

המקורות אמרו, כי זו היתה ה־ מסקנה היסודית, שהוסקה מדיונו־ בין שנעשו בישיבה שנערכה היום על ידי הוועדה הצבאית של נאט"ו, שהיא הסמכות הצבאית העליונה של הארגון.

היה זה המושב הראשון של וע־ דה זו, שהתקיים בראשותו של ה־ יו"ר החדש, האדמירל הבריטי, סיר פיטר היל נורטון.

הבטחה לבטל הצנזורה על עתוני חוץ במצרים

קהיר, 14 (עי"ר) — מיניסטר ה־ הסברה החדש של מצרים, ד"ר קא־ מל עבדול מאגיד הודיע אתמול ש־ קיבל הוראות מהנשיא סאדאת „לה־ סיר את כל שרידי הצנזורה מעל כ־ תבים זרים בקהיר", פרט לעניינים צבאיים.

כתבים זרים הפועלים במצרים עדיין חייבים להגיש את כל דיוו־ חיהם לצנזורה, לפני שיגורם אל מ־ חוץ למדינה — זאת בהתאם לשי־ טה אשר ננקטה בעבר בטענה כי מצרים שרויה במצב מלחמה.

סקירת מודיעין לוועדת החוץ והבטחון

ועדת החוץ והבטחון של הכנסת קיימה אתמול ישיבה עם ראש אמ"ן, אלוף שלמה גזית, אשר מסר לווע־ דה סקירת מודיעין.

תחזית מזג האוויר

מעונן חלקית עד בהיר, הטמפר־ טורות: ירושלים 20 מעלות, ת"א חיפה 22, רמת הגולן 19, נהריה 23, יריחו 30, טבריה 29, באר שבע 25, אילת 31, מפרץ שלמה 31.

הוגברה האש הסורית על צפון המובלעת

חייל צה"ל נפצע * מטוסי חיל־האוויר פעלו מעל ה„פתח־לנד" * דמשק: שניים נהרגו

מאת סופרנו הצבאי

הסורים הגבירו אתמול את הירי הארטילרי בחזית הצ־ פון והנחיתו כמויות פגזים גדולות בעיקר על צפון המוב־ לעת, בעיקר לאזור מזרעת בית ג'אן, עליו נורו כמה מאות פגזים, בחילופי האש אתמול נפצע חייל צה"ל.

האש הסורית נפתחה בשעה 9 ב־ בוקר וכוונה בשעה לפני הצהריים לדרום המובלעת, אך החל בשעות הצהרים הלכו למקד את ההפגזה על איזור מזרעת, בית ג'אן, על אזור זה הונחתו כמחים של עש־ רות פגזים תוך זמן קצר ובסך הכל נורו לעבר זה למעלה מ־200 פגזים. כן ירו אש טנקים לעבר כוחותינו באיזור.

בחילופי האש נפצע חיל צה"ל. כוחותינו הגיבו גם אתמול באש ארטילרית ביעילות וארוכת טווח ב־ תותחי 175 מ"מ לעבר נקודות ה־ ירי והמטרות בצבא הסורי, חילו־ פי האש נמשכו עד הערב.

מטוסי ח"א פעלו מעל ה„פתחלנד"

מטוסי חיל האוויר תקפו אתמול בשעות הצהרים במשך כעשר דקות מטרות באזור ה„פתחלנד" בלבנון, כל מטוסינו חזרו בשלום.

לדברי רדיו דמשק השתתפו ב־ תקיפה 5 מטוסי „פנטום", שתקפו את אזורי הכפרים ראשיא אל פל־ חאה, חבריה ועזרה, ההצבאני, ל־ דברי הרדיו הסורי שצוטט גם את רדיו ביירות נודע בינתיים על 3 הרוגים כתוצאה מההפגזה, וכל יתר האבידות, לגברכו — כרם במקבל פרכים.

אבוחצירא: בעיות התחבורה בשעת חרום טעונות חקירה

מאת סופרנו בכנסת

במסגרת הדיון בכנסת ב־ בעיות התחבורה עמד הח"כ אהרן אבו־חצירא מהמפד"ל על המחדל בתחום התחבורה הציבורית והלא־ציבורית, בתי־ קופת החירום והצורך להיער־ רך לפתרונה של הבעיה.

הוא אמר שמשאיות וטנדרים ד צה"ל עגויים בפרדסי הבלהמה לר־ שות מלית, והבורר שלמשרד התח־ בורה לא היתה שום הבנית ותיכ־ נן. רותקו כלי הרכב שהפקידים ה־ אזרחי לחלק הלב, להם וסצרכי מ־ זון. למה לא רותקו כלי הרכב ל־ מפעלים החיוניים שלהם צריכים כלי הרכב?

העדר תיכנון בתחום זה — אמר הנואם — גרם אי־סדר ויקור ההו־ בלה, והמיבוך שלא לצורך הכבור־ גים על התחום הזה מכבס משרד התחבורה הציבורי כלי רכב רבים. הפקיעו מחירים והיו שניצלו את ה־ מצב להפקת רווחים כתפקידים זה.

בעיות אלה טעונות חקירה מפו־ רטת ויסודית — אמר. הוא סיפר שרכב שגוייס לרשות האזור בו פעל בתשלום מלא לא נוצל אלא כעש־ רים אחוזים לכל היותר.

מזה צבר להיאור הנזקים הכב־ דים שנגרמו לכל רכב שרותקו ע"י משרד התחבורה ללא תמורה.

תבע ממשרד התחבורה לבדוק את כל הטיפול ולהכין תוכנית מפורטת שתחסוך בכח וכוח אדם רב.

קומץ קטן של משקיעים נהנה מהלוואות לפיתוח התעשייה

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

19 משקיעים קיבלו 46 אחוז מהסכום הכולל של הל־ וואות פיתוח שהעניק הבנק לפיתוח תעשייה בשנת 1973 ואשר הגיעו ל־450 מיליון ל"י.

נתונים אלה שנודעו מחוגי „בנק ישראל" מראים כי קבוצה קטנה של משקיעים נהנית ממרבית הלוואות הפיתוח. הלוואות אלו ניתנות כי־ דוע בריבית נמוכה של 9 אחוזים ללא הצמדה. עוד מתברר כי יותר מ־80 אחוז מכלל ההלוואות נתנו ל־96 לווים בלבד.

שר המסחר והתעשייה ח. בר־

מכן התברר כי הלוואות הפי־ תוח ניתנות לאלפי מפעלים, וה־ טובים החדשים ביאיש כי מ־ הלוואות נהנה קומץ של המשקי־ עים בלבד ואילו מרבית המפ־ עלים מקבלים סכומים קטנים בלבד.

כמו כן נערך ב„בנק ישראל" חי־ שוב המראה כי הסובסידיה הגנבית הגלומה ביתרת האשראי המוזל ש־ העניקו המוסדות הכספיים במשך ה־ שנים הגיעה לכ־440 מיליון ל"י ב־ תעשייה ולכ־220 מיליון ל"י בחקל־ אות. סכומים אלה נופלים כמעט על התקציב בעד הלוואות שכבר ניתנו, הסכום גדל והולך ככל ש־ קצב האינפלציה גבוה יותר.

השובתים ליד משרד ראה"מ הקימו „מוסדות" לימוד ועיון

מאת כתב „הצופה" בירושלים

„האחוזות גולדה" של שוב־ תי השבת מול משרד ראש הממשלה בקרית בן־גוריון ב־ בירה גדלה משך יום אתמול והגיע לכדי מאות אחדות.

המפגינים הפכו את המקום למו־ שבה ציורית של סוכות וכרזות עם מספר „מוסדות" משניים, הוקמה „ישיבה" ובה לומדים השובתים (ל־ רבות החילוניים שבהם) דף גמרא, מדרשה אקדמית שהוקמה אף באו־ הל סמוך ובין המרצים היו פרופ' יהודה אליצור, ד"ר ישראל אלדד ומשה שמיר בנושאי היסטוריה, גי־ אוגרפיה ספרות והרבות וכן „גן ילדים" בו מתרכזים הפעוטות ומ־ שחקים בהדרכת גננות וכמובן הו־ קם במקום בית־כנסת בו מתפללים השובתים 3 פעמים ביום.

השביתה מלווה בשירה וריקודים כאשר סיסמת יום אתמול היתה הי־ בון בדמות לחן חדש שהולחן ע"י אחד השובתים שלמה רוזנקרנץ ל־ פסוק „עצו עצה ותופר דברו ולא יקום".

שביתה סימפטית

מפקד משטרת ירושלים ניצב מש־ ה הירנק בריטנפלד אמר אמש ל־ עתונאים, כי אין ספק שהשביתה מסובכת מבחינה מדינית, אך מב־ חינת אופייה וצורתה זוהי השביתה הסימפטית ביותר הנכרת לו.

„הייד פארק" מהדיני

אתמול ביקרו אלפים רבים ב„האחוזות גולדה" ובמקום התפתח „הייד פארק" של ויכוחים בדינים בין השובתים לבין תומכי הפרדת הכוחות. בשעה אחה"צ נערכה הפ־ גנה שקמה של „משכורות תכיכה" של הקיבוץ הארצי המתנגדים בהס־ כם עם שלטונות דמשק.

בבואו של הד"ר קיסינג'ר בשעות הלילה לפגישה עם רה"מ הגב' מאיר הצוות הציב נשפו התבוחים ב־ עצרות כרוזה ופיצו בשירה אדירה כשהם מלווים באלפים בני נוער.

היום בשעה 5 אחה"צ תיערך הפ־ גנה המונית של השובתים בבנין הכנסת.

ראשי שובתי השבת הגנ פודת מ־ כפר עציון ויצחק גניהם (אקלה) מ„גוש אמונים" אמרו לכתבנו כי השביתה תימשך כל זמן שיראו בה תועלת ויראיבו כי היא אפקטיבית ועשויה להשפיע על החלטות ה־ ממשלה.

תושבי נחלים מזדהים עם השובתים

כ־200 מתושבי מושב נחלים מבו־ גרים צעירים ובני נוער עלו את־ מול לירושלים כדי להזדהות עם ה־ מפגינים מול משרד ראש הממשלה. הבאים נשאו כרזות נגד הנסיגה ו־ פצחו בשירה וריקודים. תנו שורה מכפר־עציון נשא דברים בפני המפ־ גינים.

עם הקמת ההתנחלויות ברמת ה־ גולן (אחרי „מלחמת ששת הימים") תיזקו אנשי נחלים את המתנחלים ברמה.

הרבנות הראשית לישראל

יום תפילה וזעקה

להצלתם של יהודי סוריה
ושבויינו בסוריה

מטעם הראשון לציון, הרב הראשי לישראל
מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א
מוכרז בזה יום חמישי, כ"ד באייר תשל"ד — 16.5.74

ליום תפילה וזעקה

המוני בית ישראל יתאספו בבתי הכנסת סמוך לזמן תפילת מנחה לתהילים ולסליחות ובין תפילת מנחה לתפילה ערבית ישאו הרבנים המקומיים דברי התעוררות לתשובה. ה' יתברך יקבל תפילותינו ברצון ונזכה לגאולה שלמה.

ושבו בנים לגבולם

ברכות מקודש ציון

לכבוד ידידינו וחברינו בוגרי בית המדרש הגבוה לרבנות להוראה ולדיינות שעל־יד מכון הרי פישל בירושלים.

הרבנים הגאונים שליט"א

הרב אברהם אטלס
הרב זלמן דרוק
הרב נח הייזלר
הרב מאיר מזוז
הרב שלמה נייכן
הרב משה קלורס
הרב אליהו קצנלבויגן
הרב יצחק רלב"ג

עם התמנותם על־ידי המועצה הדתית לרבני שכונות בעיר הקודש ירושלים השלמה.

יהא רעוא שינהיגו עדותיהם לברכה ויתקיים בהם מקרא שכתוב: „ומצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם".

הנאמנות, ההנהלה וחברי המכון הרי פישל ירושלים
הרב שאר ישוב כהן ראש מכון הרי פישל

לחברה

לאה - ליזה שפירא

לבתה נ ע מ י ולבעלה מר אשר ארתור כהן

ברכת מזל־טוב ואיחולים לבביים
להולדת הנכד־הבן

יזכו לגדלו ולחנכו לתורה, לחופה ולמעש"ט, מתוך אושר וכבוד

הסתדרות הפועל־המזרחי הועד־הפועל
המפלגה הדתית־לאומית ההנהלה

לידידנו

החבר רפאל בן נתן ורעיתו
מזכ"ל הפועל המזרחי

מיטב הברכות ואיחולים לבביים
להולדת הנכדה

יהיה שתרוו ממנה נחת.

אשר לזימי
המחלקה המוניציפלית

ב"ה

בקרו בביתן „חב"ד"
בשבוע הספר

בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב

משתתפים אנו בצערם הרב ובאבלם הכבד
[illegible]
במפטירתו של מרן הרה"ג

הרב דניאל הלוי מובשוביץ ז"ל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

הנהלת בית ישעיהו
מתפללי ביהכנ"ס שבבית ישעיהו
לומדי השעורים
הנהלת קופת גמ"ח זכרון יצחק
ע"ש י. י. ביטר ז"ל
הועד לטהרת המשפחה.

של המצפה

זעקת יהודי סוריה

הזעקה להצלת יהדות סוריה הנתונה בצרה ובשביה שהועלתה אתמול מחדש, אסור שתרד מסדר יומנו. ראוייה היא, כי תועלה בצורה ברורה יותר גם בשיחות עם מזכיר־המדינה של ארצות־הברית, ד"ר הנרי קיסינג'ר. אמנם, יש להניח, כי נושא זה לא נשכח מצוות השרים הישראלי שמנהל את השיחות עם הצוות האמריקאי בעניין הפרדת הכוחות עם סוריה, אך נראה שאין להסתפק בעצות שקטות בלבד, אלא יש לשקול היטב: האין לקשור עניין גורלה של יהדות סוריה, כחלק בלתי נפרד מההסכם.

מצבה של הקהילה היהודית בסוריה, כפי שנמסר אתמול, הולך ורע. כך שאם עד כה היו שיקולים שלא להציג את הבעייה בצורה אולטימאטיבית, בנסיבות החדשות הקו נוטה לדרוש בצורה חד־משמעית מאת הסורים לקרוא דרור ליהודים שם.

המשא־ומתן המתנהל בתיווכו של ד"ר קיסינג'ר הגיע עכשיו לאחד השלבים המכריעים. תוך הימים הקרובים נדע, אם תצליח להביא להפרדת הכוחות, או לא. מכיוון שכך, השיחות שלנו עם הסורים אינו צריך להצטמצם עתה על עתיד הגבעות של קוניטרה בלבד, אלא יש להכליל גם על עתידם של אלפי היהודים הזועקים אלינו מתוך הגיהנום הסורי ומבקשים: הצילו!

בהזדמנות זו יש לציין בחיוב את התיקון של ה„סטייט־דיפארטמנט" לגבי הכתב שנשלח בשמו של קיסינג'ר כאילו עניין יהודי סוריה הוא עניין פנימי של הסורים. מהתיקון, אנו למדים, כי ארצות־הברית נכונה לפעול למען הקלת מצוקתם של יהודי סוריה.

בכן, אל נחמיץ את ההזדמנות. נזרז את האמריקאים לקיים את הבטחתם. כי אם לא עכשיו, אימתי נעשה להצלת יהודי סוריה?

לוב פונה למוסקווה

ביקורו של ראש ממשלת לוב במוסקווה מציין תפנית במדיניותו של הקולונל קדאפי, אשר הטיף עד כה נגד כל התקרבות לברית־המועצות. נראה, שלוב המייצגת עמדה קיצונית בעולם הערבי, מקווה להיבנות על הקרמלין אחרי שמצרים זנחה אותה בהעדיפה את הקו המתון במלחמה נגד ישראל, על פני ההצהרות המלחמתיות של קדאפי.

גם שליטי ברית־המועצות, אחרי התרופפות יחסיהן עם שליטי מצרים, מוכנים לקדם בברכה את נציגי ממשלת לוב ואפילו לארח בבירה הסובייטית את שליטה קדאפי, אשר עד לפני זמן קצר ביותר הוגדר על־ידם כאדם בלתי צפוי בדעתו.

ראש ממשלת לוב הנמצא עתה במוסקווה הביע תקווה להידוק הקשרים בין שתי המדינות. ברם נראה שעיקר כוונתו בבירה הסובייטית, לחזק את שליטי הקרמלין במדיניותם הקשוחה נגד כל הסדר של שלום במזרח־התיכון.

הביקור, כאמור, מאותת על תמורות במדיניותה של לוב. השאלה היא — האם תצליח מוסקווה גם לתפוס מאחז בממלכתו של קדאפי, אשר יחזיר אותה בדלת האחורית אל יבשת אפריקה, אחרי שקיסינג'ר בתימרון מהיר, החזיר את ההשפעה האמריקאית במצרים, על חשבון ברית־המועצות.

לפנינו ביקור מדיני שיש לשים לב אליו ואל תוצאותיו.

בזהירות ובעירנות

פנייתו של מפכ"ל משטרת ישראל אל תושבי המדינה לגלות בימים אלה זהירות ועירנות מיוחדת במינה, מן הראוי שנשים לב אליה.

לפי כל הסימנים, ארגוני החבלה הערביים טרם ויתרו על תכניותיהם הרצחניות. אין להוציא איפוא מכלל אפשרות, כי דווקא בימים אלה — ימי השנה להכרזת המדינה (15 במאי) ולמלחמת ששת הימים (5 ביוני) ינסו כוחם בביצוע מבצע ראוותני עקוב מדם. מכאן שהקריאה היא בבחינת „דבר בעתו מה טוב". עם זאת יש לקוות שהגורמים האחראים לענייני הביטחון הפנימי, אינם מסתפקים בפנייה לציבור לגלות עירנות, אלא הם מצידם גם נקטו בכל האמצעים המתחייבים, כדי לסכל מראש את מזימות ארגוני הרצח והחבלה.

הציבור בכוחו לסייע לכוחות הביטחון. ככל שתגבר אצלו תחושת הזהירות והעירנות ייקל על מלאכתם של אנשי הביטחון, אך המפתח נשאר עתה כבעבר בידי אנשי הביטחון.

זאת ועוד: אין להסתפק בקריאה סתמית לציבור, אלא יש לפתוח במקביל במסע הסברה בקרב הציבור כדי לחנכו לזהירות.

ביחוד מצווים להדגיש תשומת־לב מיוחדת בבתי־ספר, גני־ילדים, פנימיות נוער, שלא תמיד מוגנים כראוי, חרף הקריאות והפניות לזהירות ולעירנות, בחלקם הם אף פרוצים ללא כל תנאי בטיחות.

ראוי שתקום רשות משותפת לשירותי הביטחון, משרד החינוך והרשויות המקומיות לאבטחת מוסדות החינוך בצורה נאותה ויעילה ביותר.

בצד הקריאה לזהירות יש איפוא גם להפעיל את אמצעי הזהירות הדרושים והמתחייבים, מן המצב המיוחד בו אנו נתונים כעת.

שיטת הניקוד הוחמרה

מהיום 15.5.74

מחייבים בנקודות כל עבירה תנועתית

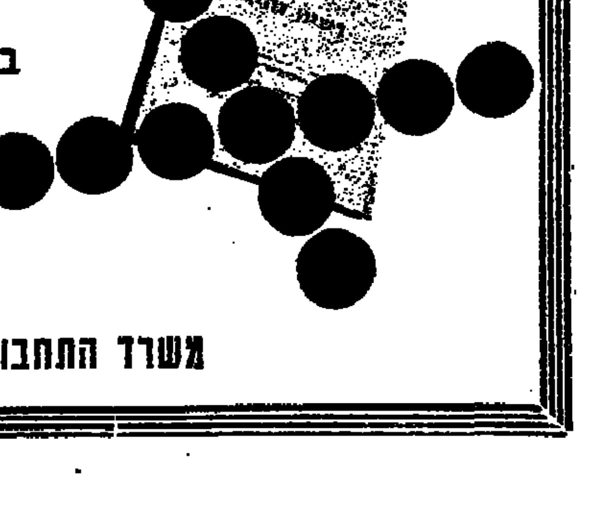

אל תסתבך בשלילת רשיונך הקפד לנהוג בהתאם לחוקי התנועה

משרד התחבורה — רשות הרשוי

ז'ובר: אנו רוצים בתקינות היחסים עם ישראל

פאריס, 14 (ע"ר) — שר־החוץ הצרפתי, מישל ז'ובר אמר בראיון שהתפרסם כאן היום בעתון „לה קוטידיין" כי צרפת רוצה בנורמליזציה של היחסים עם ישראל.

כמו כן אמר, כי יש להציג בפני מדינות ערב את [illegible] של הסדר השלום במזה"ת.

„בכל מסעותי במדינות ערב אני הבהרתי כי מעתה ואילך אנו רוצים להשתית את יחסינו עם ישראל על בסיס יותר נורמלי", אמר מר ז'ובר.

„אני רוצה להוסיף, כי לאחר מלחמת אוקטובר, ניכרת בישראל הרגשה קלה והוזוה זו בדיוק היא שיכולה לאפשר כינונם של יחסים תקינים בין שתי המדינות".

„חייב להיות ברור שבמאמר אתה עוסק בבעיה היהודית, איך יכול להתביא מן הבעיה אל לפתח בין ה־בעיה מדינה הכוללת 250 מיליון תושבים ואני מבין לאי־ישראל".

„הוא אמר, כי מדיניותה של צרפת כלפי המזרח התיכון ברורה ו־אין כל סיבה מדוע לא יהיו יחסים טובים ביותר בין צרפת לבין ישראל".

האמפרי: יש לחזק התחייבות ארה"ב למען ביטחון ישראל

וושינגטון, 14 (עתמ"א) — ההתחייבות האמריקנית לשמור על בטחונה של ישראל, „זקוקה להיחזק", כדי לאפשר מו"מ מוצלח לכונן שלום בר קיימא במזה"ת — אמר היום הסנאטור הדמוקרטי יוברט האמפרי.

הוא אמר כי דבר זה דרוש „על אף יחסינו המשופרים עם העולם הערבי — יחסים שאני סומך ידי עליהם".

הסנאטור האמפרי נאם בפני 600 חברות ארגון „נשים חלוציות" ו„נשי פועלי ציון" בארוחת צהרים שנערכה בבירת ארה"ב.

„העם היושב בישראל צריך לדעת שארה"ב לא תיטוש אותו לעולם ולא תרשה לו לעמוד לבדו בפני אויביו, בין אם זה ארגון האו"ם או גוף אחר".

„תושבי ישראל צריכים לדעת שאמריקה לא תיכנע לאיומים עליה או ללחצים עליה ע"י מצוקה כלכלית. העם האמריקני מאמין שבטחונה של ישראל אינו יכול להיות לעולם נושא למיקח ולממכר" — אמר הסנטור.

הסנטור אמר כי בליבו תקוה רבה שמאמצי קיסינג'ר ישיגו הסכם להפרדת כוחות בין ישראל לבין סוריה. בדומה להסכם שהושג עם מצרים, אך הזהיר שלאחר הפרדת הכוחות, תתחיל המבוכה הקשה באשר להשגת הסדר קבע באיזור.

„מו"מ זה יהיה הקשה ביותר והסבוך ביותר" — אמר הסנאטור והוסיף כי בהקשר זה יש לחזק את התחייבות האמריקנית לבטחונה של ישראל.

רופא סובייטי הצליח ליצור חוסר משקל ע"י היפנוזה

מוסקווה, 14 (יופ"ע). — רופא סובייטי הודיע היום שהצליח ליצור אצל חולים שנמצאו בטיפולו, באמצעות היפנוזה תחושה של חוסר משקל, כגון זו שמרגישים האסטרונאוטים בהימצאם בחלל.

ד"ר יבגני יוגנוב, כתב במאמר שפורסם בכתב העת „מכניקה מהנדסית" כי אצל אנשים מהולים עמדה בעינה התחושה של חוסר משקל, במשך עשרה ימים.

הוא אמר, כי ביום הראשון נרשמו אצל האנשים שקיבלו טיפול בהיפנוזה אותם השינויים הפיזיולוגיים הפוקדים את האסטרונאוטים — דופק מהיר יותר, קצב נשימה מהיר יותר ושינויים בלחץ הדם ובתיאום התנועות.

„הילוכו של האיש המקבל טיפול בהיפנוזה נעשה מגושם יותר, כלפי חוץ דומה הליכתו לזו של קוסמונאוט ההולך על פני הירח" — אמר.

ד"ר יוגנוב ציין עוד כי אחדים ישנו בשריריהם מכווצים, הם טוענים כי הרגשתם נוחה יותר בתנוחה זו.

ואלדהיים — למזה"ת בחודש הבא

מרכז האו"ם, 14 (ע"ר) — המזכיר הכללי של האו"ם, קורט ואלדהיים, יערוך סיור נרחב שני במזה"ת בחודש הבא, ויבקר בלבנון, סוריה, ישראל, ירדן ומצרים — אמר היום דובר האו"ם.

הביקור יתחיל בביירות, שם ישתתף ואלדהיים, ב־3 ביוני, בישיבת הפתיחה של הועדה הכלכלית של האו"ם למערב אסיה.

מזכיר הליגה הערבית בדמשק

דמשק, 14 (יופי"ע) — המזכיר הכללי של הליגה הערבית מחמוד ריאד הגיע היום לדמשק, לשם שיחות עם אישי ממשלה בקשר לבקשתה של סוריה לכנס ועידת פסגה ערבית.

מיד לאחר בואו, נפגש ריאד עם מיניסטר החוץ הסורי עבדול חלים חאדם — אמרו מקורות ממשלתיים.

בשבת שעבר ביקשו הסורים לכנס ועידת פסגה ערבית כדי לגייס תמיכה ערבית במאמציהם לשחרר את השטחים הכבושים בידי ישראל. אם יתברר כי שליחותו הנוכחית של מיניסטר החוץ האמריקני, הנרי קיסינג'ר, הסתיימה בכשלון — אמרו מקורות פוליטיים.

מרכז „העבודה"

(סוף מעמוד ראשון)

הבהירה כי המפלגה תמשיך לקיים מגעים עם המפד"ל בעניין זה.

אתמול התקיימו שיחות בלתי רשמיות בין אישים ב„עבודה" לבין אישים במפד"ל לבחון את אפשרות צירופה של האחרונה לקואליציה, אולם ככל הידוע אין שינוי בעמדה ראשי המפד"ל בעניין זה.

מאוחר יותר נמסר, כי מרכז „העבודה" עשוי להתכנס אם ההתפתחויות המדיניות בעקבות ביקור שר החוץ האמריקני יחייבו זאת.

ידלין: „העבודה" מעוניינת בהמשך השיתוף עם המפד"ל

כתב „הצופה" בירושלים מוסיף: „מפלגת העבודה מעוניינת בשיתוף של המפד"ל בקואליציה הממשלתית, גם אם זו לא תצטרף לממשלה בתוך שלושה חודשים אנו רואים בפרקים הדתיים שבקווי היסוד של הממשלה הנוכחית משום תשתית חשובה לעיצוב החיים החברתיים במדינת ישראל ואין בדעתנו לשנותם" אמר אמש מזכיר מפלגת העבודה ח"כ אהרן ידלין. יחד עם זאת הדגיש ידלין כי בשלב זה מופסקים המגעים עם המפד"ל לחלוטין ולא הוצגו כל הצעות חדשות בשאלת „מיהו יהודי". ידלין הכחיש את השמועות בדבר הסכם חשאי שיושג בכינוס ברגע האחרון אשר יאפשר את הצטרפות המפד"ל.

בישיבה שהתקיימה בשעות הלילה בהשתתפות הסיעות המיועדות לקואליציה הביעו אמנם ראשי הרשימה לזכויות האזרח ח"כ שולמית אלוני, ח"כ בועז מואב נכונות עקרונית להצטרף לקואליציה, אך הציגו מספר תביעות אולטימטיביות אשר יתבררו עם המערך רק מחר לפנה"צ. ביניהן — כי בהצגת הממשלה החדשה בכנסת יכריז ראש הממשלה על עריכת בחירות חדשות תוך שנה. הם דורשים גם צמצום מספר השרים וריאורגניזציה הדרגתית במבנה משרדי הממשלה. כן תובעים נציגי הרשימה לזכויות האזרח התחייבות מפורשת של המערך בכתב לשינויים מסויימים בשיטת הבחירות.

ירידה נוספת של הדולר באירופה

לונדון, 14 (יופי"ע) — הדולר ירד היום שוב בשוקי אירופה והגיע לשפל שלא היה כמותו מזה 9 חודשים בפרנקפורט. הזהב עלה במידה קלה.

המסחר בדולר בפרנקפורט נפתח בשער של 2.381 מ' השער הנמוך ביותר מאז ה־6 באוגוסט של השנה שעברה. סוחרי המטבע אמרו כי הם אינם יודעים להסביר את הירידה הנמשכת של הדולר.

נורה ב„כיכר החירות" בירושלים

צעיר בן 20, שלמה דוגה, ממושב מעלה ציון שליד ירושלים, נורה אתמול אחרי הצהרים ונפצע במותנו, בעת חילופי דברים עם אדם ב„כיכר החירות" בירושלים.

הפצוע הועבר למחלקה הכירורגית של בית החולים „שערי־צדק". המשטרה פתחה בחקירת הפרשה. משערים, כי המקרה אירע על רקע של סכסוך אישי.

שניים נהרגו מפצצה בצפון אירלנד

בלפאסט, 14 (יופי"ע) — שני פועלים נהרגו בהתפוצצות פצצה ליד העיירה רתגאנון, במרחק של 60 ק"מ מערבית לבלפאסט. נמסר, כי הם התכוונו להניח את הפצצה במוסך אולם הם נפגעו בעצמם, מסרה המשטרה.

בין הפטיש והדוכן

התחבורה באיזמל הביקורת

(אתמול בכנסת)

בעוד בסמינרונות ובכנון עוסקים ב„בעצה ברכבהי", לחשים ונחושים אם האיזו ממשלה תוקם בשבוע הבא, ישב קומץ חכ"ים באולם המליאה ועסק בבירור וליבון בעיות התחבורה הציבורית, כבישים רגילים ובהכפפות הדרים.

את הנושא העלו לדיון ה. זיידל (ל"ע) וי. ידין (מפ"ם). הם תיארו כחמור את העובדה שבשנת 1972 לא הגישה הנהלת „אגד" את המאזנים שלהם למשרד התחבורה לבדיקה. אם כן, מפני מה הוסכם להעלות את דמי הנסיעה בתעריפים אחוזים? מתוגי „אגד" גם כן שמאזן ב־1971 הוגש ובקרוב יוגש מאזן 3—1972.

כמו כן הועלתה התביעה מ„אגד" לבחון אפשרות איחוד עם „דן", שלדעת מומחים תביא יעול וחיסכון במיליונים מיליון לירות בשנה. וגם שיפור השירות.

י. מרידור מ„הליכוד" תבע שינוי ההסדרים בין הממשלה לבין הקואופרטיבים לתחבורה, מתן סובסידיה רק כשהדבר נחוץ למניעת העלאת דמי הנסיעה. לפתוח את שירות הרכבות שלא תהיה התחבורה רק באוטובוסים ובמוניות ופיתוח התחבורה בריאה.

החכ"ים בסיעות שונות תבעו מהממשלה השקעה רצינית בתשתית חדשה שתענה על הצרכים בהתאם לקצב גידול מספר כלי הרכב הנעים בכבישים.

היו ששיבחו את ההנחות הניתנות ע"י „אגד" לתלמידים ולקשישים בדמי הנסיעה, אלא אמרו שההנחה צריכה להיות בשיעור גדול יותר.

רשות מיוחדת לתחבורה באזור ת"א

בעיית התחבורה נדונה אתמול גם בועדת הכלכלה של הכנסת בהצהרתו של שר התחבורה אהרן ידין. השר ציין כי הקמת הרשות נתקלה עד עתה בקשיים בגלל חילוקי הדעות בין הרשויות באיזור, אולם הכרח להתגבר על קשיים אלה ולעשות מאמץ נוסף לכונן הקמתה המידית של הרשות.

בהמשך דבריו עמד שר התחבורה על הגידול שחל בשנים האחרונות במספר כלי הרכב בכבישים ובמספר הנוסעים בתחבורה ציבורית בהיקף שעלה בהרבה על קבולת תשתית הכבישים הנוכחי. עקב גידול משמעותי של מספר הנוסעים במטרופולין של תל אביב בתחבורה ללא פיתוח כבישים מקביל ירדה רמת השירות בתחבורה ציבורית ומהירות הנסיעה ירדה.

יו"ר ועדת הכלכלה, מר שמואל תמיר, אמר בפתח הישיבה כי הוא יזם את הדיון בנושא זה בועדת הכלכלה מאחר ומצוקת התחבורה בגוש דן מחריפה והולכת.

פיקוח משטרתי מוגבר

סגן ראש עירית תל אביב, מר דוד שיפמן אמר כי יש צורך בפיקוח משטרתי מוגבר בכבישים, שכן העדר פקוח משטרתי יעיל עושה את ההסדרים להגברת זרימת התנועה. כמו כן הוא רואה צורך בבדיקה כללית של נושא החניונים, משום שבהעדר כדאיות ורווחיות מספיקה של החניונים הקיימים, אין כל אפשרות למצוא יזמים להקמת חניונים חדשים.

גיוס כוח לסיירת בטיחות

ראש עירית בני ברק, הרב יצחק מאיר אמר: יש לתת דחיפות לגיוס אנשים לסיירות בטיחות. הוא קבל כי במקרים רבים נתקעים עורקי תנועה סואנים בגלל העדר שוטר אחד בצומת שיסדיר את התנועה. שואל מדוע לא מתחשבים בעבודות העיריות לגבי איחוד קואופרטיבי „אגד" ו„דן".

ראש עירית בת־ים, מר יצחק וולקר הביע לשפר בהקדם את הכביש מבת ים לתל אביב במקום שנוצרים יום יום פקקי תנועה רבים.

בתשובות שר הבטחון לשאילתות החכ"ים

● לפי חוות דעת הפרקליט הצבאי הראשי החליט הרמטכ"ל למנות ועדת חקירה לחקירת תלונתו של האלוף שמואל גונן (שריד).

● בעקבות פנייתה של התנועה ליהדות מתקדמת הותרה פגישה לשיחה עם סגן הרב הראשי לצה"ל. בהמשך לפגישה הודיע המפכ"ל/אכ"א להנהלת התנועה שלא נמצאה אפשרות לשבץ רבניה במסגרת הרבנות הצבאית ו/או מפקדת קצין חינוך ראשי. (לח"כ ורדיגר).

● בחמשת חודשי אוקטובר — מרץ 74 נהרגו בתאונות דרכים 39 חיילים ו־523 נפצעו.

● בידינו הוכחות ששני התושבים הערבים מהכפר מעיליה נרצחו ע"י מחבלים והועברו ללבנון, וכי הרוצחים לבשו מדי שוטרים צבאיים ישראליים... (לי. שערי).

● משרד הבטחון פועל לתיקון חוק משפחות חיילים שנספו במערכה במגמה להעלות שיעור התגמולים לאלמנות. החוק יוגש לאישור הממשלה הכנסת בשבועות הקרובים (לה. זיידל).

● חוברת שמות הנופלים תופיע בהתוקן סמוך למועד העברת חללינו לקבורת קבע (לצ. נוף).

● התלונה שבמרפאה של יחידה צבאית מסויימת עסקו בשיחרור חיילים משרות מילואים באמתלות רפואיות, עדנה נחקרת (לא. אבטבי).

● צה"ל אינו מקום שיקום לנערות במצוקה, ואין אפשרות לשבץ בצה"ל בנות בעלות נתונים מתחת למינימום השכלתי (לב. פרידמן).

עניין שטחי קרקע לבתי־העלמין בנשיאות הכנסת

כאת סופרנו בתל־אביב

בישיבת נשיאות הכנסת התקיים אתמול דיון בדבר הכרה בדחיפות הצעתו של סגן יו"ר הכנסת מ. שייכמן, על הנושא, „הקצאה לשטחי קרקע לשם פתיחת בתי עלמין בגוש דן".

יו"ר הכנסת וסגניו הכירו העניין וחשיבותו אך ביקשו, ברוח טובה, לא להעלות בדיון במליאת הכנסת בעית הבוזות ובתי הקברות. הם הציעו אפשרויות אחרות לסידור העניין.

בתשובה לשאלה אמר ח"כ שייכמן כי שיחה על בתי העלמין „יש בה משום סגולה לאריכות ימים" והביא מקורות בנדון.

מכל־מקום צויין דחיפות הנושא.

היש פקוח על בתי חולים?

בתשובה לשאילתותיהם של הגב' ש. ארבלי וה. פעיל אמר שר הבריאות ו. שם טוב, כי הפקוח על בתי־חולים רפואי ולא משטרתי. עד היום התבססו כל האשמות על ניצול מיטות בבתי החולים ציבוריים על דיבורים בלבד. ללא הוכחות של ממש אין באפשרות המשרד להגיש תביעה משפטית. אם ישתף הציבור פעולה ויתן הוכחות פרטיות יועמדו האשמים לדין.

בחדרי המיון של בתי החולים עוברים יום יום מאות חולים שמהם מתקבלים רק כעשרים וחמשה אחוזים כלומר כל מי שמתקבל הוא חולה ממש קשה.

אין למשרד הבריאות ידיעות בדבר קיום של עסקות „העברה לשולחן" וממילא אין לו כמה להעלים עין.

למשרד הבריאות יש סמכויות של ממש ביחס לבתי חולים פרטיים. אולם רק על בסיס רפואי (רשלנות רפואית, טפול כושל וכד').

במוסדות צבוריים (בתי חולים של משרד הבריאות וקופ"ח) חל איסור מוחלט על הרופאים לנצל מיטות לצורך אשפוז חולים פרטיים, על כל הנובע מכך.

השוחדים בביטול היתרי יבוא

בתשובה לשאלתו של ח"כ יוסף הכיר אמר שר האוצר פ. ספיר כי אפרים עברון וגדעון בן צבי, נאשמים בשוחד בביטול לרשת של היתרים ליבוא סחורות פטורות ממכסים לצורך הקמת בתי מלון „2 קלאריג'י" ו„פאן־אמריקן" החקירה נסגרה.

מערכת בקרה חדשה בת"א

על כוונות משרד התחבורה להקים מערכת בקרת תנועה חדישה לכל אזור המטרופולין של תל־אביב מסר שר התחבורה מר אהרן ידין, בתשובה לשאילתא של ח"כ אהוד אולמרט.

שינויים בסדרי הדיון בכנסת

בועדת הכנסת נדונו אתמול הצעות לשינויים בסדרי הדיון בכנסת בכלל ובסקירות שרים על משרדיהם בפרט.

היו"ר, ישעיהו, הציע שהדיון בסקירות השרים יועבר השנה לניסיון לדיון בועדות הנוגעות בדבר. שיישבו בישיבות פתוחות לכל חה"כ. הצעות אחרות היו: לצרף את הדיון בסקירות השרים בתקציב, לוותר על חלק מהסקירות, לבטל השנה דיון בסקירות שרים, לצרף מספר משרדים לדיון אחד.

ח"כ אביזוהר הציע שכל דיון לא יארך יותר משעתיים וחצי, פרט לדיונים מדיניים ותקציב.

תלמידי ישיבה — וצה"ל

בתשובה לשאילתה של ח"כ י. הורביץ למספר ישיבות גבוהות הכלולות בהסדר של פטור מגיוס לצה"ל וכמה קיבלו פטור כזה השנה — אמר שר הבטחון, מ. דיין בכנסת: 152 ישיבות (מהן 7 משולבות בשרות צבאי במסגרת הנח"ל) — כלולות בהסדר המאפשר לתלמידיהן דחוי גיוס לצורך לימודים. 6,471 תלמידים לומדים בישיבות הנ"ל.

בממוצע מצטרפים להסדר כל שנה 700—800 תלמידי ישיבה ועוזבים את ההסדר בין 400—500 תלמידים.

לשאלתו של ח"כ י. שערי אמר שר הבטחון כי במארס 1974 היה מספרם של תלמידי הישיבה במעמד של דחוי גיוס מצה"ל.

השואל, איש ל"ע, תבע בשאלתו „לפעול לשינוי מדיניות השיחרור של בני הישיבות מצה"ל וכו' — אך שר הבטחון השיב לו: „על דחיית גיוסם של תלמידי ישיבות, על מספר הדחיה ועל מספר הישיבות המוכרות החליטה הממשלה ומשרד הבטחון מבצע את החלטותיה של הממשלה, כלשונה".

ירידה ניכרת בבניית שיכונים

בהופיעו בועדת הכספים אמר אתמול שר השיכון י. רבינוביץ שמאז מלחמת יום הכיפורים חלה ירידה ניכרת בהתחלות בנייה של דירות חדשות, וזה הגורם לעליית מחיר הדירות.

השר רבינוביץ הדגיש שלפי הערכתו כי לולא המלחמה היו מסתיימים בשנת 1973 עוד 5,000 דירות חדשות שהמחסור מורגש מאד כיום. השר הוסיף שכיום מתחיל העניין לחזור למסלולו.

בדברו על התקציב משרדו הסביר השר רבינוביץ כי בשנת 1974/5 יתן משרד השיכון כ־52,000 פתרונות דיור. בדירות לסוגיהן יתן המשרד 23,000 פתרונות ובאמצעות הלוואות 25,700 פתרונות. לזוגות צעירים — יתן המשרד 16,250 פתרונות; לגרים בתנאי דיור צפוף ופנום — 11,200 פתרונות; לעולים חדשים — 14,700 פתרונות; לאזורי פיתוח — 500. פתרונות; לחוסכי מפעל החסכון לבניין — 3,100 פתרונות; להתיישבות העובדת — 2,500 פתרונות.

א. שכטרמן לוחץ לשידורים בשבת

א. שכטרמן מסיעת „הליכוד", יו"ר ועדת החינוך והתרבות של הכנסת מכנס היום את הועדה כדי לחדש בה את הדיון והלחץ לשידורי טלוויזיה בבוקר של שבת...

את הנושא העלה ח"כ ניסים אליעד בפני מליאת הכנסת עוד בטרם יצאה זו לפגרת הפסח. לאחר שהוחלט להעביר את הדיון לועדת החינוך והתרבות פנה יו"ר הועדה ח"כ א. שכטרמן אל יו"ר הועד המנהל של רשות השידור מר ו. איתן וביקש ממנו שלא להפסיק את השידורים בשבת עד לאחר שהועדה תגמור דיוניה. כאמור החליטה הנהלת רשות השידור שיש להפסיק את השידורים.

ועדת החינוך והתרבות של הכנסת עומדת לנסח היום החלטה אשר תונח בפני המליאה, בכנסת ובפני חברי מליאת רשות השידור אשר אמורים עפ"י החוק לפסוק את גורל שידורי הטלוויזיה בשבת.

מכירת מניות חברת „שבח"

ועדת הכספים אישרה אתמול הצעת האוצר למכור 3,700,000 מניות רגילות בנות —.1 ל"י כ"א של „שבח" חברה לייצור בתים להרכבה בע"מ הנמצאות בבעלות המדינה. על פי תיקון לחוק נכסי המדינה שנתקבל ביוזמת ועדת הכספים לפני שנה מכירת מניות בחברה ממשלתית שתמורתן עולה על 3 מליון ל"י טעונה אישור ועדת הכספים.

„יום ירושלים" בכנסת

ברחבת הכנסת יועלה ביום שני הקרוב, כ"ח באייר, הוא „יום ירושלים" — נר זכרון במעמד היו"ר, סגניו וחכ"ים. הטכס הקצר ייערך ב־3.30 אחה"צ.

יונה כהן

בשרות הציבור או אינטרסים עסקיים?

(י. עזר.) ההפגנה של מאות תושבי שכונת הפועל המזרחי בקריית אליהו בחיפה, נגד הקמתה של תחנת מוניות אשר תגרום לחילול שבת וחג אל לב השכונה הדתית, ממחישה את המאבק של האינטרס הציבורי נגד אינטרסים עסקיים. מהנדס העיר לחוץ משום מה על ועדת בנין ערים שתאשר את התכנית להקמת התחנה — למרות שתחנת מוניות אחרת כבר אושרה בתחנה המרכזית החדשה. אין גורם ציבורי שעמד מאחורי הדרישה של בעלי ה„שירות" המוצעים על ידי עסקנים בעלי משקל אישי בעיר, ומשטרת אף היא נגד עומס תחבורתי נוסף בצומת בת־גלים, שהיה הצומת ביותר בעיר בגלל מחדלי תכנון והעבורה של העיריה. אלפי כלי רכב גדולים, אוטובוסים, יתווספו לתנועה העצומה של משאיות הנגררים הנכנסים ויוצאים מהנמל וכן רכב חירום לבית החולים הממשלתי רמב"ם. כל התחבורה לבת־גלים וממנה עוברת בצומת זו, על פני הכביש הראשי במבואות חיפה.

יו"ר ועדת המשנה, שבאה לבדוק את התנאים בשטח עצמו, ד"ר א. לב, נציג „הליכוד", סבור כנראה שאינטרסים מסחריים של בעלי מניות עדיפים על פני אינטרס הציבור. הוא סירב לשוחח עם נציגי השכונה, שמאות מתושביה, אנשים נשים וילדים, בתוכם כמאה חניכי בנ"ע בשכונה, הפגינו נגד פגיעה בבנין הייחום. הם נשאו כרזות שביטאו את מורת רוחם נגד העירייה: „אלמוני, אל תבנה בתושבי עירך ואל תפגע בתושבי הקריה": „הפקעה. עירונית הפכה למיסוד ציבורי", וכדומה.

התושבים סובלים גם ממכת הפרוצות וסרסוריהם שהשתלטו על השטח. כמותם, כמו נהגי המוניות, הם מתכוננים לפתיחת התחנה החדשה, שבה יעברו בכל יום אלפי נוסעים נוספים והאיזור יהפוך לאחד המוקדים הסואנים ביותר בצפון הארץ. „חיינו הופכים לבלתי נסבלים, אנו חרדים לשלום הנשים והבנות, החוששות לעזוב את ביתן אחרי רדת החשיכה", כתבו 130 משתכנים מכתבים למטה המשטרה ולראש העיריה.

דרישתם הצנועה היא שיבטיחו בטחונם ושלוותם ויחזירו הסדר לשכונה השקטה, שתושביה הצטיינו עד כה באמונתם ואמבה — דווקא הם נפגעים בגלל אינטרסים של גורמים מפוקפקים ומסרה למיסוד ציבורי, שהמוסדות העירוניים חייבים לסלקו.

האקונום מוסר דו"ח

(מ. ה.) האקונום של משק סער סיים עתה שבע וחצי שנות שרות. ב„עלים" בטאון המשק מוסר הבוך קטלר האקונום דו"ח סטטיסטי על שנות כהונתו:

עבדתי במטבח כשבע וחצי שנים שהם כ־2750 יום. בתקופה זו הכינונו 1.533.000 ימי מזון לאוכלים במשק. בסה"כ הוצאתי סכום של כ־4.500.000 ל"י לקניית מזון. יום הכלכלה בתשכ"ז היה 1.62 ל"י. כיום יום הכלכלה הוא כ־4.50 עד 4.80 ל"י.

בתקופה זו עבדו במטבח (לא בתור שני) — 26 חברות ו־150 בנות הכשרה ממחזורים שונים. בתקופה זו אכלנו: 320.000 ביצים, עוף ו־4.500.000 מיליון ביצים. כן שתינו כחצי מיליון ליטר חלב.

ילדינו הכל השאר זללו 3000 פנים של עוגיות משוחות, וחיסלו 350 טון תפוחים ו־400 טון תפוחי אדמה. כמו כן אכלנו בתקופה זו 400,000 כבדות, לחם ו־600,000 לחמניות. בתקופה זו גם חילקנו 150,000 עוגות לשבת. פרקנו ואכלנו 55.990 תבות ירקות.

ניהלתי כ־1300 ויכוחים עם עובדות המטבח — מכוצע של ויכוח אחד ליומים! (רובם בשנתיים הראשונות לעבודתי).

הכינותי כ־35 חתונות, 65 בריתות ו־65 בני ובנות מצוה למזל־טוב. השתתפתי כ־30 מסיבות פרידה לעובדי ועובדות המטבח, מחזורי הכשרה, מכנס, קבוצ, גיחוח וכו'. אך הנחיני ביותר הערב ממסיבת הפרידה שבה.

נוכחות שר בממשלה קדמת להופעה בכנסת?

(י. כ. ב.) בפתח ישיבת הכנסת שלשום השיב יו"ר הכנסת לטענו של ח"כ בחדשי בשבוע שעבר שר המשפטים העדיף נוכחות בממשלה על פני הכנסת. ודוה הגשת חוקים לדיון במליאה.

היו"ר, ישעיהו, הסביר כי אם גם במקרה זה הגודשה הסאה, לא כל כך בגלל זימון ישיבת הממשלה בעת ישיבת הכנסת — דבר שבנסיבות הדחופות והמסחות אפשר למצוא לו צידוק, אלא שבאותו יום ובאותן שעות עצמן נתקיימו שתי מסיבות שזומנו על ידי שרים ובהשתתפותם, ואליהן הוזמנו גם חברי כנסת.

משום כך — המשיך היו"ר — מצאתי לנכון לשגר מכתב אל ראש הממשלה ואל שר המשפטים, בו הבעתי את התרעומת והמחאה של הכנסת על מה שהיה, והבעתי נמרצות שהשרים — ותשים כוותיקים — יראו את מילוי חובתם כלפי ישיבות הכנסת ודיוניה כעדיפות ראשונה.

יו"ר הכנסת ציין בסיפוק שקיבל מכתב משר המשפטים בו הביע צערו והתנצלותו על מה שקרה אתו בשבוע שעבר, שנגרם על ידי אי הבנה.

היו"ר מקווה שבעתיד יתנו חברי הממשלה תשומת לב ליתר מה טובה לאורחי המדינה בענייני הכנסת וידאגו לשמש דוגמה על כבוד כנסת, מעמדה ומכבודה.

גם שר המשפטים אמר שייתכן ושנה בהערות השתתפות בישיבת הממשלה על פני הופעה בכנסת...

ברכות ליובל בכהונה

(ת. ס.) מוסדות ואישים שלחו, בימים אלה, ברכות מן הארץ מלאת 30 שנה לרבנותו של הרב שלום דב קובלסקי, בבית הכנסת ישראל הצעיר בהולקרוס. מבית כנסת זה מנהל הרב קובלסקי את פעולתו הענפה למען יהודי רוסיה, באמצעות ועד העזרה ליהודי רוסיה שליד הסתדרות הרבנים שהוא עומד בראשו.

במסגרת פעולתו זו הגיע ליחד היהודים הנמצאים בפינות נדחות ברוסיה. משרדה בבית הכנסת יצאה היזמה למשלוח אלפי חבילות ליהודי רוסיה, בתקופת מצוקה ומצור.

סניפים לפעולתו זו נמצאים בארץ בצורת האולפנה לבנות מרוסיה בה מלמדים יהדות, שנוסדה בבית וגן בירושלים, בחסות ועד העזרה ליהודי רוסיה שליד הסתדרות הרבנים בארה"ב. עסקנותו למען יהודי רוסיה קנתה לו שם טוב משום שהיא נעשית בצניעות ונובעת בשורשי הדברים.

נערות מבית האולפנה לבנות עולות מרוסיה, הצטרפו אל הברכות שהגיעו לניו יורק מירושלים לחגיגה שנערכה בניו יורק, בשלים.

דיון בבעיות המדינה והתנועה קיים בחוגי הצעירים בירושלים

ח"כ י. בן־מאיר: ההצלה למדינה תבוא מהנוער הדתי; א. בריק: עמידה על עקרונות תביא לליכוד בתנועה

בהיפגש רב־משתתפים שנערך ע"י חוגי הצעירים בירושלים הועלו הבעיות העומדות עתה בפני המדינה והתנועה. דברי פתיחה בדיון נאמרו על ידי ח"כ י. בן־מאיר ועו"ד א. בריק, יו"ר מרכז חוגי הצעירים.

ח"כ בן־מאיר אמר כי הנוער הדתי הוא הערובה האמיתית לצמיחה של מדינת ישראל.

הנואם עמד על המשבר הגדול הפוקד את המדינה ואת העם. הסכנה הגדולה ביותר — אמר — היא הסכנה הפנימית, ערעור החוסן הרוחני הנפשי של העם בישראל. הישועה וההצלה כנגד סכנה זו תבוא מהנוער הדתי שהוא נוער מופלא מאין כמוהו. בכוחו להחדיר אידיאלים וערכים לאומיים ובכוחו להחזיר את חוסנו הנפשי של העם והאמונה שלו בעתידנו בארץ ישראל.

בדברו על המשבר הנוכחי הפוקד עתה את התנועה אמר בן־מאיר, כי התנועה יכולה לגבש סביבה את כל הנוער הדתי־לאומי ואת בתנאי שתוכיח שהיא תנועה המאבקת בעקביות על עקרונות. הנאמנה לעקרונותיה והתחייבויותיה.

עו"ד א. בריק אמר, כי בשעה זו על התנועה לשמוע את דעותיהם ורחשי לבם של החברים ולצאת במסע הסברה נרחב על עמדותיה לכל שדרות הציבור. עמידה על עקרונות, אמר, תביא להתרחבות, להידוק ולליכוד שורות התנועה.

הנחה את הפגישה — עו"ד פ. גולדמן השתתפו בדיון: חיים כהן, י. סלייטר, ש. בירנבוים, ג. ליבוזון, י. הראל, י. זיגלר, ה. אלון, פרופ' קירזון, מ. מאיר, י. לוי.

הוקמה ממשלה זמנית בפורטוגל

ליסבון, 14 (ע"ר) — הכת הצבאית של פורטוגל הודיעה היום על הקמת ממשלה אזרחית זמנית, ובכך נסללה הדרך לשובה של המדינה אל חיק הדמוקרטיה, לאחר 50 שנה של משטר טוטליטרי.

אולם עדיין נותרו בעינן בעיות פוליטיות וכלכליות, ומעל לכל נצבת השאלה כיצד למצוא פתרון לבעיות המלחמות הקולוניאליות המתנהלות בטריטוריות האפריקניות של פורטוגל.

מקורות יודעי דבר תיארו את הממשלה הזמנית כקואליציה של ליבראלים, סוציאליסטים וקומוניסטים.

אולם דובר הכת הצבאית אמר כי הודעה בדבר שמותיהם של חברי הקבינט לא תתפרסם לפני יום ה'.

אגב

שושלת הזהב

הרב ר' דניאל מובשוביץ, זצ"ל, שנפטר באלה הימים, היה רבה של שכונת צ'לנוב בתל־אביב ארבעים שנה. בימיו גדלה השכונה יחד עם העיר כולה ונעשתה מרכז מאוכלס אלפים ורבבות יהודים. בתקופה ארוכה זו נהג רבנותו בפסיקה הלכה למעשה לכל ישראל בענייני אורח חיים, בדברים שבין אדם לחברו ובין אדם לביתו; באמירת שיעורי־תורה יומיים ובעידוד אבות לחנך את בניהם לאהבת התורה ולימודה, בחינת „והגית בו יומם ולילה"; בהשמעת דרשות בענייני אמונה ובטחון, קיום מצוות וחיזוק תרומות; ובדאגה אישית מתמדת לכל הזקוק לעזרה חומרית ונפשית, מתוך זיהוי מלא בשמחתם ובצערם של כל אחד מבני קהילתו. ביתו היה פתוח לרווחה לכל שואל, מבקש עצה, מתפלל בכאבו וזקוק למשען.

הוא היה יורד אל המוני התושבים ומלבב אותם בשיחותיו העממיות ובדרשותיו המלהיבות. המוני התושבים היו עולים אליו בבכור ובימי־כלובם, בחינת „וקמת ועלית" ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך".

רבה של השכונה הגדולה בדרום העיר היה חוטר לבית־רבנים מסועף, בעל שושלת ארוכה, „שושלת הזהב" כפי שכינו את המשפחה בעיירות היהודיות בפלך מינסק, רוסיה הלבנה. אחד מרבני הבית הנדיר את מורשתם במאמר חז"ל: כל שבידו מדרש ואין בידו הלכה, לא טעם טעם חכמה; כל שבידו הלכה ואין בידו מדרש, לא טעם טעם יראת־חטא. זה חכם ויראת־חטא. הרבנים לבית מובשוביץ הם לומדים בגמרא ובסברה, חכמי־הלכה, והם יראי ה' באמונתם, בדקדוקים במצוות, ובאהבת הבריות הפשוטה, בבקיון הדעת ובמעשים טובים. שומרי תורה יודעי־תורה, ידידידין כרבנים ומורי־הוראה הם גם שומרי הנחלה של יראת־שמים, צדק־צדק תרדוף, ענוה וצניעות, חסד ורחמים.

אף־על־פי שהיה רב בשכונה רבת־אכלוסים, חבר הרבנות הראשית ר' ממונה על הפרשת תרומות ומעשרות, דרשן מצויין ורב־פעלים, מעולם לא הופיע בעצרות ובכינוסים שעניינם בעיות שנויות במחלוקת ציבורית. הוא הרחיק את עצמו במכוון מפולמוסים כדי שיוכל למלא בשליחות את חובתו לגבי כל אחד ואחד מקהלתו. הבעיות העקרוניות העסיקוהו מאד והוא הביע אותן בשיחותיו ובדרשותיו. אך נמנע מלעסוק באמצעים שבהם לפתוח אבק של ריב ומדון. היה מקדים באמירת שלום אף לנהג האוטובוס העירוני; ובביקורו יום־יום אצל שוחטים בשוק הקצבות כדי לבדוק עניני כשרות כולם מקבלים אותו בסבר פנים.

בנעוריו למד תורה בישיבת סלובודקה, שבמלחמת־העולם הראשונה נדדה לקרמנצוג שבאוקראינה. אצל הסבא מסלובודקה קנה השגות בנוסח האדם, כבוד הבריות ומידת החסד. הרבה היה עושה לחולים מבני הישיבה בימי רעב ומגפות.

כאשר הבולשביקים עלו לשלטון והוא עדיין בנפר, צירוהו אביו, הרב ר' מרדכי־שלמה, לקבל על עצמו עול של רבנות באחת הקהילות. כאשר בימי קידוש־השם של היהודים, כל המתעסק בבלימה־דרבנן שומר של נפשו מפני עבודה־זרה הקומוניסטית ומחוייב לאסוף והגונות של בית־דין ולומדים תורה. כן עשו כל הרבנים לבית מובשוביץ והמסתעפים ממנו. הם קיימו מתורת של תלמודי־תורה בערים ובעיירות איזור מושבם ברוסיה הסובייטית.

משעברו הרדיפות על רבנים בשלטון הבולשביקים החליטו הבית לעבור את הגבול ולעלות לארץ־ישראל. הרב ר' שלמה אהרונסון, רבה של תל־אביב בימים ההם, קיבל בשמחה את עליית הרבנים לבית מובשוביץ, באומרו, הם יעלו את קרן הרבנות בארץ־ישראל. האח הבכור, ר' ישראל, גדול בתורה ובמידות, נבחר לרב בלב תל־אביב; האח השני, ר' בנימין, רב־ומכם, נבחר לרב בהרצליה; האח השלישי, ר' דניאל, נבחר לרב בדרום תל־אביב; הגיס, ר' שמואל קרול, נבחר לרב בכפר־חסידים; בני משפחה נוספים נבחרו לרבנים בשכונות ובמושבות בארץ. הם הביאו אתם את המסורת של הרבנות הלמדנית, העממית ובעלת הדוגמה האישית במחוזות ריימן וליסא שברוסיה. בבית־הכנסת „פועלי צדק" שנבנה על־ידו יחד עם אנשי תורה ועבודה שבשכונה, היה משפיע בתפילותיו ובדרשותיו הערבות, בעינותו לצרכי הזולת ובכל דמות טובת המזג. רב שבכל הליכותיו והליכותיו שם שמים היה מתאהב על ידו.

בספר „עטרת ישראל" לאחיו, הרב ר' ישראל מובשוביץ, שבו מכונסים ביאורים בסוגיות ושאלות־ותשובות, בשלד ומשל אבותיו ואבות־אבותיו, מסופר במבוא על משפחת־רבנים זו סגולת זו ובניה המחוננים. רובם חכמי תורה ואנשי מידות, שזור ציווה לבני הדור הבא: „ילדים, היו יהודים נאמנים".

התורה מחזרת על האכסניה שלה. הצאצאים לבית־מובשוביץ הם רבנים וראשי־ישיבות, מחברי ספרים ואישי־ציבור, ורישומם ניכר היטב בעולם התורה והרבנות. נתקיים בם „יהא של כל אחד ואחד מאבותיהם: „יישמר לי ולזרעי שלא ימוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי".

שושלת הזהב ברציפותה.

מוסד הרב קוק

מוסד הרב קוק

ת. ד. 642 ירושלים

בשבוע הספר העברי

ניתן יהיה לרכוש את כל ספרי הוצאת מוסד הרב קוק

בהנחה של 25%

במחסן הראשי בירושלים (בבית מוסד הרב קוק) ובמשרד ההפצה בתל־אביב

בשעות 8.00 — 14.00

משרד ההפצה: תל־אביב רח' אלנבי 87, טל. 615036

صكذا عن الاصل

הסורים מכתיבים התנאים להפרדה

מאת יעקב אדלשטיין

המגיע להפרדה שמגשר ד"ר הנרי קיסינג'ר בימים אלה להסדרת הכוחות בין ישראל לסוריה, מבוא את סוריה בעמדה מריעת קיפוח, כיל עמדה צבאית קיומה של ישראל. העדיפות של סוריה, נובעת מפני שאין היא משועבדת כליל בהסכם הפרדה ולכן יש לה העניק לה תשורות חשובות בדי־הר שהבהרה להסכים להסכם הפרדה. לעומת זה ישראל משועבדת בהסכם הפרדה מבחינה מדינית, אם כי מבחינה צבאית היא עשויה להפסיד הרבה.

סוריה אינה מעוניינת בהסכם הפרדה משני טעמים. האחד חיצוני והשני פנימי. מבחינה הצבאית נתן לה לסוריה לכתוב כוחה „הגבור הלוחם של העולם הערבי" המספיק את מלחמת אוקטובר. האבידות במלחמת ההתשה אינן מעניינות כלל. במלחמת ההתשה היא השיגה את המטרה בי־העמידה את מצרים במבוכה מדינית, והיא מקה שבאמצעות המשך מלחמת ההתשה, תצטרף גם מצרים למלחמה ואז תושג המטרה הנכספת של השמדת ישראל.

מבחינה פנימית, בתו לאסאד הסכר מצב של מלחמה, כדי שיוכל להמרן בין שתי קבוצות במפלגת הבעת הסורית, המתונים והקיצונים. כל הסכם עשוי להביא אותו בהתנגשות עם אחת מן הקבוצות הללו.

בריה המתוצבות מעודדות אותו להקשות את עמדתו ואגם כדי לעצור את התקרבות של ארה"ב ומצרים, שכן בהוצר הסכם הפרדה עם סוריה, לא תוכל מצרים להמשיך בהדיניות ההתקרבות לארה"ב.

במצב זה נמצאת סוריה בעמדת של עדיפות מדינית והיא מנסה לסחוט מישראל שטחים בכל האמצעים, תמורת עצם הסכמתה להסכם הפרדה. הסכמה שתשרת את האינטרסים של קיסינג'ר במזרח התיכון.

אי לכן רואה עצמה סוריה בעמדה שהיא יכולה להכתיב תנאים להסכם הפרדה, תנאים שישראל תתקשה לקבלם.

פתיון לא מספיק

ממשלת ישראל החליטה לזוז מן העמדה העקרונית שלה שלא לסגת מעבר לקו הגבול והציעה לסוריה את העיר קונייטרה, מתוך הנחה שזהו פתיון מספיק כדי להביא להסכם הפרדה. אולם מתברר שסוריה סבורה שאין מענק מספיק כדי להביאה להסכם.

עתה עומדת הממשלה בפני דילמה המגונה, קיסינג'ר ממשיך לטעון: מה ערך יש לכמה קילומטרים לעומת ההישג של הסכם הפרדה שיתן לישראל תקופה של שקט שהיא זקוקה לה, ובאידך יאפשר לו להמשיך לחתור לקראת המשכה של ועידת ג'נבה.

הדילמה של הממשלה היא שאין לה כל בטחון שאמנם הסכם יישמר, מאחר יתכן שגם לאחר ההסכם תמשיך סוריה בהתשה מסוג אחר. היא תעביר לאיזורי ההפרדה ולאיזורי האו"ם חיילים בדמות אזרחים ואלה ימשיכו את המלחמה בצורה אחרת.

לאחר שישראל ויתרה על קונייטרה, מתברר שסוריה מבקשת לישר את הקו מערבה לגבעות המקיפות את קונייטרה וכן היא מבקשת אחרי זה בשני מוצבי החרמון הצופים שישראל מוכנה למסרם לאו"ם.

האלטרנטיבה לאי הסכם היא מלחמה, וזאת הבעיה שהממשלה שוקלת אותה. יש כאן סיכונים המודים שכל צעד עשוי לסכן את הצעד הבא אחריו. זהו משחק צבעים ומשחק של כשרון דיפלומטי. קיסינג'ר סיפר בשובו מאזור מביקורו בדמשק כי הבעיה שלו שם היא לחדור לנבכי הפסיכולוגיה של המנהיגים הסורים שהם אנשים סגורים ומקפידים על כל קלה כבחמורה, עומדים על כל פסיק ועל נקודה, ולבסוף מתברר שלאחר כל הויתורים עומדים אתם באותו מקום שעמדו קודם.

מחסום היישובים

ביטחים מתברר במאבק זה דבר מעניין, כי המחסום לאי ויתורים על הגולן, אינם דווקא מוצבים צבאיים אלא יישובים אזרחיים. הממשלה נזהרה במפת ההפרדה מלפגוע ביישובים אזרחיים ברמה, מחשש של התנגשות עם המתיישבים. אי לכן עשו כל מיני תמרונים ופיתולים כדי לא לפגוע אף ישוב. בעוד שבמלחמת יום הכיפורים לא מילאו היישובים ברמה תפקיד מכריע בבלימת האויב, הרי שבמגעים דיפלומטיים היישובים ממלאים תפקיד מרכזי באי הויתורים על שטח ועל ישובים אזרחיים. הממשלה לא תוכל להרשות לעצמה צעד כזה.

בימים אלה יוכרע הדבר, אם מסעו של קיסינג'ר הצליח או שהוא נכשל. בשבוע שעבר נדמה היה שקיסינג'ר השיג ויתורים חשובים מן הממשלה בכך שהדיחה אותה מעקרונותיה שלא לסגת מהקו הסגול. עכשיו לאחר הקשחת העמדה הסורית, נראה המצב מעורפל הרבה יותר.

תמיד אמרנו, אם הערבים יפתחו במלחמת התשה, כי אז הם לא יכתיבו לנו את התנאים של מלחמת התשה ממושכת. אנו נדע להפר את המשחק הזה. עכשיו מתברר כי הסורים מכתיבים את מלחמת ההתשה הצבאית. הם מכתיבים גם את מל־

(סוף בעמוד 5)

בן ארבעים לבינה...

רובם (כמעט 70%) של האנשים המצטיינים, נולדו בעת שאבותיהם היו בני 30 עד 50 שנה, ואמותיהם — פחות מ־29. כך מוכיחה הסטטיסטיקה שנעשתה לאחרונה.

פירושו של דבר, אומרים הסטטיסטיקאים, שבמקרה זה, גילו של האב (אבל לא של האם) גבוה במידה ניכרת מגיל של האנושות בכללה. דווקא ל„שיא הגברות" אצל הגברים, היינו, בגיל ה־40, מקביל גם „שיא" הכשרונותי אצל ילדיהם.

„ספרי־הדמוגרפיה" של השנתון בהרצאת האו"ם מראים: רובם של בני־דורנו נולדים כשלאבותיהם טרם מלאו 35 שנה. אלה — כמעט 70%.

ברם התמונה נראתה אחרת, כשנאספו ונבדקו דוחות ביוגרפיים דומים על אנשים בולטי דגליים של כל התקופות והעמים — אנשי־מעשים מופלגים במדע ובטכניקה, בספרות ובאמנות, ובתחומים אחרים. הבוגר, שאצל אנשים, שהשאירו רושם בל ימחה בבני־הימים, גיל־האב, גבוה ב־10 שנים, מאשר ברגיל: אצל 41% הוא נע בין 30 ו־40 שנה, אצל 27% — בין 40 ו־50. לעומת זה, אותו המדד (אינדכס) לאם, אינו שונה מן הממוצע לכל האוכלוסיה.

מעניין: האחוז הגבוה ביותר של בנים כפלי־כשרון, נמצא אצל אבות, שגילם עם הולדת־הבן, היה ארבעים שנה. האם מקרה הוא? דומה, שלא.

כבר היוונים הקדמונים כינו את גיל־הארבעים לא אחרת, מאשר „אקמה" „שיא", „עונת הפריחה".

לית מאן דפליג, פירושו אחר — ניסיון, בקיאות, המתמטים לכל, אחר הוא — הכישרון, בו כחוונים. כלל וכלל לא הכול. מהו איפוא — כישרון? כל הגורמיו הן במידה רבה מאת גנות.

בפי הבריאה, רצונו של הכישרון במידה, בו מפתותה יותר אצל האדם, היכולת לקלוט ולסגל ידיעות, המגיעות מן החוץ, ולאחר מכן, לקבל על יסודן של אלה — החלטות נבונות, הטובות ביותר.

בו במקום, כנראה, כושר לה משתכלל, עם הגיל. יתכן, כי לפסגתו הוא מגיע דווקא בתקופה זו „אקמה" — בגיל־הארבעים. ובכן, האם לא שיא הגברות של האבות, הם המתנה גם את שיא ילודתם של הכשרונות?

בכן, כאן מופיעה השאלה: מדוע דווקא של האבות? ושל האימהות?

יש להניח שכשרונות אינטגרציים, המגיעים, לקריירתם בתקופת ה„אקמה" נמסרים מאבות לבנים בדרך ביולוגית. ברם כיצד? המסורת הגנטית של הכשרון האישי — היא בבחינת תעלומה, הממתינה לחוקריה.

מקובלת ההנחה שאצל אנשים, בעלי־כישרון, הולדות יותר מאשר אצל בינוניים, סטיות מן הרגיל, בסטטיסטיקה. יתכן שיש קשר בין כשרונותיו של האדם לסטיות מן הרגיל בהתפתחותו?

מדוע איפוא, מתלוות הסטיות מן הרגיל אל הכשרונות?

פיסיולוג אחד העלה השערה מעניינת, שהמכונה בגיוסים של בעלי־החיים: למען יוכלו יסודות גנטיים אלה או אחרים להופיע במציאות, דרושה רקשנות מסוימת, מובן איפוא, מדוע הכשרון צועד לעתים תכופות, יד ביד, עם חוסר־איזון.

אכן, כל כמה שהדבר לא יתראה פרדוכסלי, מיחושים אותיים של הילד, עשויים להשפיע הדבריות על גילוי־כשרונותיו. למען הרום תוכמה ניכרת למדע או לטכניקה, לספרות או לאמנות, לא יספיקו הכשרונות בלבד. דרושים התכונות, רצון, ואלה מתפתחים לעיתים, דווקא אצל ילדים חלשים פיסית, המתרגלים לרעיון, שעליהם לעמוד בכל מחיר את ליקוייהם הפיזיים.

כל זו מוכיח פעם נוספת עד מה מורכבת היא תופעת־הכשרון, כיצד משתרים בו היסודות הביולוגיים והחברתיים.

ובכל זאת, העובדות והמספרים בסטטיסטיקה של הגיל של האישים הגדולים — הם עניין קשבי, שאין לזלזל בו בשום פנים.

התותחים עודם רועמים בגולן.

הסדר קבע ב„דירות מוגנות"

מאת יצחק דויטש

העלאת שכר הדירה בשבעים אלף הדירות המוגנות על פי חוק הגנת הדייר — מהן 40 אלף דירות שבבעלות פרטית ו־30 אלף דירות בבעלות „עמידר" — מעוררת תגובה שלילית בדרך כלל מצד הדיירים. זוהי תגובה מקובלת כי דרך כלל בעת שמעלים מחיר של מצרך או שירות.

אולם החלטתה של ועדת השרים לענייני כלכלה, מבחינה עקרונית, תיקון עיוות לבעלי נכסים אשר נשלל מהם לקבל גמול נכון עבור רכושם. אלא שהממשלה איננה עקבית די בקו שהיא החליטה ללכת בו.

פיצוי — ע"י הכלל ולא הפרט

בתוך האוכלוסיה הכוללת של הדיירים בדירות מוגנות עפ"י חוק הגנת הדייר ישנם מקרים שהדייר הוא בעל הכנסה ורכוש, ואילו בעל הבית הוא בעל אמצעים מוגבלים ההו מרכושו, עפ"י חסכנו בסכבהימים. במקרים כאלה בודאי עוול משווע הוא שהדייר ישלם שכר דירה נמוך מזה שעפ"י הערך הריאלי בשוק. אולם גם כאשר המקרה הוא הפוך, כפי שקורה בחלק גדול מאד בענין זה, הרי עדיין אין להעביר את הנטל על כתפיו של בעל הדירה. אם ישנם דיירים בדירות המוגנות אשר הכנסתם ומצבם הכלכלי אינו מאפשר להם תשלום שכר דירה כלכלי — ואמנם כזהו המצב בחלק ניכר של המקרים — אזי המדינה צריכה לדאוג להם. זאת כפי שהיא דואגת לנזקקים בתחומים אחרים. אבל בשום נטל זה אין להעביר על בעלי הבתים. העובדה שבמקרה הם מתגוררים בדירות שלהם, וכי הם עצמם השקיעו רכושם בבתים שהושכרו, אינה מחייבת שהם יהיו המסבסדים. הסובסידיה, אם יש לה מקום, צריכה להינתן על ידי הכלל ולא על ידי הפרט.

הנצה לטבלת דמי השכירות לפני ההעלאה הצפויה ואחריה כראה כי עדיין ישנו פער גדול מאד בינם לבין שכר דירה כלכלי. דמי השכירות הקבועים בחוק הם כשליש עד חצי מדמי שכירות כלכליים.

הצמדה למדד — עם פעריה

הממשלה אימצה למעשה את העיקרון של העלאת שכר הדירה לפי עליית מדד המחירים לצרכן. ההעלאה הקודמת בשכר הדירה נכנסה לתוקף ביולי 1973 והיא היתה בשיעור של 25% עפ"י עליית המדד בשנה שלפני כן עד ינואר 1973. במשך שבעה חודשים לא ניתן אז פיצוי לבעלי הבתים. עתה תחולה ההעלאה שכר הדירה ב־39%, וזו משקפת את עליית המדד מינואר 1973 עד פברואר 1974. הסדר זה פוגע בבעלי הבתים בשלושה דברים: א) מכיוון שההעלאה תיכנס לתוקפה רק בספטמבר, נמצא שבמשך שמונה חדשים הם מפסידים את הזכות לגבות שכר דירה מוגדל; ב) כאשר יעלו את שכר הדירה בשיעור המאושר הוא כבר לא ישקף את עליית המדד לאותו זמן, שכן בינתיים המשיך המדד לעלות וקרוב לוודאי שיהיה הפרש בשיעור של קרוב ל־20% בין העלייה של המדד לעלייה שכר הדירה; ג) גם התוספת של 39% אשר אושרה לא תיגבה בבת־אחת, אלא תתפצל לשנתיים.

אם הממשלה סבורה בצדקתם של בעלי הבתים להעלות את שכר הדירה בהתאם לעליית המדד, הרי הגיע הזמן לאפשר העלאה אוטומטית לפי עליית המדד, תוך התאמה אחת לשלושה חדשים. הסדר זה יקבע דיונים מסובכים ותיקונים תכופים בתקנות. במיוחד הוא ימנע פגיעה בזכויות בעלי הנכסים, עפ"י העיקרון שהממשלה אימצה אותו לעצמה.

הסדר בסיסי: ביטול החוק

אך גם במקרה של הצמדה אוטומטית כאמור, יהיה זה כלאי בלבד. הדרך הנכונה יותר היא לאפשר לכוחות החפשיים בשוק לקבוע את שכר הדירה. בדרך זו אף ייעבעו מוקנים המחזיקים בדירה של ארבעה חדרים רק בגלל „החזקה" ו„המפתח". ביטול הגנת הדייר צריך להיות מלווה בטיפול מיוחד באותם דיירים שאין בכוחם לעמוד בפני העלאת שכר דירה עפ"י שיקולים כלכליים. באמצעות הכלים העומדים לרשות המדינה במקרים כגון אלה. אך מכל מקום אין להנציח עיוות של קביעת שכר דירה מלאכותית. חוק זה היה לו מקום לתקופה מעבר של מלחמה ושיתוק בנייה בסוף מי הירוש עד לפני קום המדינה. כיום הנו שריד להסדר שעבר עליו הכלח.

שיעורי שכר הדירה ב„דירות מוגנות"

מספר חדרים בדירה	רכוש מוגן ציבורי (עמידר וכו') — השכר הקיים (1971): חדר	דירה	רכוש מוגן ציבורי — אחרי תוספת 39%: חדר	דירה	רכוש מוגן פרטי — השכר הקיים (1971): חדר	דירה	רכוש מוגן פרטי — אחרי תוספת 39%: חדר	דירה
1	12.00	12.00	16.70	16-70	30.00	30.00	41.70	41.70
1½	12.00	18.00	16.70	25.05	30.00	45.00	41.70	62.55
2	12.00	24.00	16.70	33.40	37.50	75.00	52.10	104.20
2½	12.00	30.00	16.70	41.75	37.50	93.75	52.10	130.25
3	18.00	54.00	25.00	75.00	50.00	150.00	69.50	208.50
3½	18.00	63.00	25.00	87.50	50.00	175.00	69.50	243.25
4	18.00	.72.00	25.00	100.00	62.50	250.00	86.87	347.50

בריטניה תצמצם התחייבותיה במזרח הרחוק

לונדון, 13 (יופ"יע) — ראש ממשלת בריטניה הרולד וילסון שולח אחד המיניסטרים שלו למזרח הרחוק, כדי לפתוח בשיחות על צמצום ההתחייבויות הצבאיות הבריטיות שם — אמר היום שר ההגנה הבריטי רוי מייסון.

הוא מסר בפרלמנט כי ויליאם רוג'רס, סגן שר ההגנה, עומד לצאת ביום ג' לשיחות במזרח הרחוק.

הוא הוסיף: „אנו נבחן כל מיני תחומים כדי לגלות היכן נוכל לחסוך כמה מאות מליון לישט"ש".

פקידי רשות אחרו, כי מטרתה של ממשלת הלייבור היא לקצץ את ההוצאות הבטחוניות מ־3.2 מיליארד לישט"ש כיום לסביבות 2.75 מיליארד לישט"ש לשנה.

ייסוף המטבע הטורקי

אנקרה, 13 (יופי"ע) — טורקיה מייספת את הלירה שלה לעומת הדולר האמריקאי — הודיע היום משרד האוצר.

השער החדש יהיה 13.5 לירות טורקיות לדולר, לעומת 14.28 לירות בעבר.

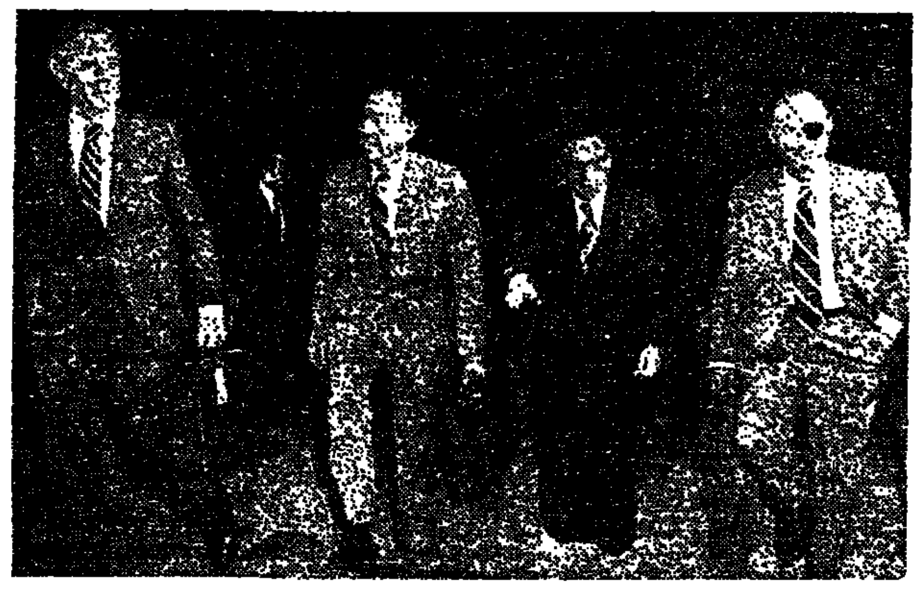

ישיבות ודיונים נערכו השבוע במשרדי ראש הממשלה בירושלים

מכתבים למערכת

להדיים

בתאריך י"ג אייר ש"ז פורסם ב„הצופה" מאמר, בו מרכז הקואופרציה הציגי הנוער־הדתי עובד יחד עם נציגי המשק, הגיעו להחלטות לגבי גדולה של העיר קונייטרה.

מזכירות המשק מכחישה בכל תוקף על ישיבה כזו, וכדי שלא יישנו דברים דומים דרישתנו היא לא לפרסם החלטות בשם המשק, בלי ידיעה מפורשת מהמשק.

מזכירות כפר גינת

צו השעה „שלום בית"

היחסים הבין מפלגתיים במדינתנו היחסים הסיעתיים בתוך המפלגות אינם מעודדים. לאור יחסים אלו משתקף ראי מצבנו הפנימי, כאילו אנו חוזרים על אותן השגיאות של היסטוריה, שהמרקמו בבית השני. יחסים אלו למרות האורות שישנם במדינתנו מאפילים ומשפיעים השפעה רגשית על חלק לא מבוטל בחוגי האישים הציבוריים. והתוצאה: התנודדות מכל היעודים הערכיים המוסריים של עמנו. הלך רוח זה אינו הולם אותנו, ולהלך הרוחני והמוסרי של עמנו. שואה איומה ואכזרית פקדה את עמנו, עוד לא התאוששנו מהאסון ששליש מעמנו הושמד על ידי הנאצים, ואדמתנו עוד רווה מדם יקירינו שנפלו במערכות ישראל ולבטחון מדינתנו, ורוסיה בשם „השוויון והתרבות" ו„אחוות עמים" הרסה והשמידה את חיי הדת והתרבות של עמנו ומתעללת ביהודים הרוצים לעלות, והיא מסיתה את הערבים נגדנו.

מול מצבנו זה, מול היגון והצער מכל החזיתות, אנו מתנחמים „נחמו נחמו עמי", שזכינו בס"ד ובדם יקירינו לעצמאותנו. בכל זאת אין אנו מעריכים את אשרנו, את ערך ותוכנו המחודשת.

צו השעה מחייב אותנו לאחדות ורעות, ליצירת יחסי כבוד ואמון הדדי, לרוחם סגולותנו לשפה את הבנה ההדדית, להתקרב למורשת אבות, לאהבת הממלכתית, ולהערכת המדינה. אל להרשות לעצמנו את „התענוג" לתת דופי איש ברעהו, אלא לקרב לבבות. אנו חיים בתקופה כה גדולה לעמנו, שמשמעותה ההיסטורית לאין ערוך. אל נבער את ההיסטוריה המופלאה של תקומתנו בהופעות שליליות ובפעולות נגרדות וביצירת תהוות בזיינו.

בראש וראשונה מצווה תנועתנו על כל סיעותיה למצוא שפה משותפת בין איש לרעהו, הכאבים הפנימיים אל יכערו את תדמיתנו כי אף אחד לא יהיה נשכר.

ראובן פינגר
חיפה

אמירת הלל בברכה

קראתי ב„הצופה" תלמידי חכמים מהתוכחים זה בזה בדבר. לדעתי זה דבר פשוט וזה מפורש בגמרא ברכות ל"ז: שמה מובא: „אמר שמואל אין בין עולם הזה לימות המשיח, אלא שיעבוד מלכויות בלבד". ב"ה, אנו נמצאים במדינת ישראל, לא תחת שלטון של עכו"ם, הרי דבר זה בבחינת ימות־המשיח. אף אמנם ישנם גם שרים לא דתיים, אבל הם נולדו כיהודים ואבות אבותיהם עומדים ביחד עם כל ישראל במעמד הר סיני. ועל השאלה, למה בחנוכה אומרים הלל שלם בברכה, יותר מאשר חול־המועד פסח, שאנו אומרים רק חצי הלל. מרן גורן, הרב הראשי לישראל יכול להביא את הכתוב בספר החשמונאים (ב, ט"י): „ויחוגו את לה' שמונה ימים כימי חג הסוכות". כנראה מזה כי המלחמה נמשכה עד מלפני חג הסוכות ולא יכלו לחוג את חג הסוכות מכיון שישבו במערות, לכן נאמר: „ויקחו ערבי נחל וכפות תמרים וישירו שיר חדש לה'". לפיכך, בעת בטול הגזרה בשעת חנוכת המזבח, חגגו שמונת ימים, תשלום בעד שמונת ימי חנוכה. בתלמוד ירושלמי, חגיגה ב, ב מובא כי היוונים דרשו מישראל „כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל". ולאלה שהזכירו בדבריהם כי הנס היה רק על פך השמן, הלא מובא בחז"ל שהיוונים גזרו גזירה של תרעבת על בתולה נישאה, שתכנס להגמון תחילה, ותוכר לטוב יהודית, בת החשמונאים כאשר הגיע זמן כלולתה הגירה את אביה מתתיהו כהן גדול ואחיה לקום ולמרוד ביוונים עד שנבחר. אגב, אינני יודע למה חז"ל לא הכניסו את ספר החשמונאים בכתבי הקודש, בעת זכתה מגילת אסתר שלא נזכר בה שם שמים, אלא מדרשיו למדו. כתוב שמה בלילה ההוא נדדה שנת המלך, דרשו על זה במסכת מגילה ט"ו שנת מלכו של עולם. ואמנם קבעו את הנס על פך השמן, הרי זה משום שעי"ז יכלו להדליק את המנורה, שהיתה עדות ששכינה שורה בישראל. ועי"ז זה מובן, מה שאמרו חז"ל על חנוכה לשנה אחרת קבעו בהלל והודאה. משום שבשנה הראשונה חגגו גם בארבעה מינים מה שהחסירו בחג הסוכות הקודם ורק לשנה אחרי־כן נהגו בקביעות לאמר הלל בברכה. כך נראה לי. (ראה בספר חגים ומנים של כותב הטורים דף 102—115).

על מחלוקת בין הרמב"ם והראב"ד על קדושה הראשונה אם קדשו לשעתו, או גם לעתיד לבוא. אמר אחד מגדולי החסידות בשפה שורגלי בני ישראל דורכים על אדמת הקודש בתפארת הקדושה הראשונה שבאה על ידי כיבוש יהושע בן־נון. (ראה בספר „באהלי צדיקים" דף 124 על המים העליונים ועל המים התחתונים).

הרב ק. א. פרנקל

הערות למאמר

בצדק פרסמה מערכת הצופה ביום ג' י"ז ניסן (9.4.74) תיקון טעות במאמרו של הרב הראשי לישראל הגר"ש גורן שנתפרסם בערב שבת בגליון הצופה, (י"ג ניסן תשל"ד, 5.4.74) על „ערב פסח שחל להיות בשבת". בו חל שיבוש דפוס כאילו גם בשנת תשי"ח חל ערב פסח בשבת. וזה לא היה נכון כי באותה שנה חל ערב פסח ביום ו'. ויש להוסיף: לא בשנים תשי"ט ותשנ"ג יחול שוב ערב פסח בשבת אלא בשנים תשנ"א ותשנ"ד. וגם מה שהגאון המחבר כותב „בכולן ההפסקות היו קצרות יותר מאשר כעת שהיתה הגדולה ביותר". ויא עשרים שנה משנת תשי"ד עד שנת תשל"ד, אינני מדייק אחרי תיקון הביל. שמאחר שבשנת תשי"ז לא חל ערב פסח בשבת, הרי גם משנת תרע"ז עד שנת תש"י היתה הפסקה בת עשרים שנה. הרב הראשי ימחול לי על ההערות האלו.

יוסף חן גלדר
רחובות

תוגבר פעילות ההסברה הערבית באפריקה

מאת סופרנו לענינים ערביים

מנכ"ל סוכנות הידיעות הירדנית, בדית אלמג'אלי, שב מבגדאד לרבת־עמון לאחר שהשתתף בפגישות ועידת סוכנויות הידיעות הערביות.

בראיון שנתן לסוכנות הידיעות הלאומית הלבנונית אמר אלמג'אלי, כי החלטות של הועידה השניה של התאחדות סוכנויות הידיעות הערביות, שנערכה בבגדאד, היתה תשובה חיונית. עבודות הועידה נעשו בצורה רצינית ומקצועית כדי להמריץ את אפשרויות סוכנויות הידיעות הערביות בשירות הבעיות הערביות הכלליות.

אלמג'אלי אמר, כי הועידה הביאה לידי קביעת תקנון בסיסי חדש מתוקן וכן תקנון פנימי חדש מתוקן להתאחדות. כמו־כן הורכב חבר המזכירות הכללית של ההתאחדות מחמש סוכנויות ערביות, וכן הורכבה נשיאות ההתאחדות.

אלמג'אלי הצביע על החלטת הועידה לקבוע את ביירות למקום מושב של מרכז התאחדות סוכנויות הידיעות הערביות ואמר, כי החלטה זו התקבלה בשנת 1964, אלא שנסיבות מיוחדות מנעו עד כה את ביצועה של ההחלטה.

ציין, כי כתוצאה מכך שביירות משמשת מרכז קשר עולמי, ויש בה יותר משלוש מאות כתבים זרים, נוסף למספר משרדים של סוכנויות הידיעות העולמיות וכן אמצעי הפצה שונים ומוסדות הסברה ערביים הרי, היא נקבעה לשמש למקום מושב של מרכז ההתאחדות בלב תנועת ההסברה הערבית העולמית.

בתשובה לשאלה על אפשרות התיאום בין הסוכנויות הערביות והסוכנויות הזרות אמר אלמג'אלי, כי הועידה הקודמת של התאחדות סוכנויות הידיעות, שנערכה בקאהיר, הדגישה את הצורך בשיתוף פעולה ערבי־אפריקאי.

הוסיף, כי עמדות המדינות האפריקניות לגבי הבעיה הערבית, בעיקר לאחר מלחמת אוקטובר מחייבות להפנות את פעולת ההסברה הערבית כלפי אפריקה.

אמר, כי התאחדות סוכנויות הידיעות הערביות תממש פעולה זו בקביעת מספר החלטות והמלצות, שהתרכזו סביב הצורך במציאת שיתוף פעולה בתחום ההסברה בין סוכנויות הידיעות הערביות וסוכנויות הידיעות האפריקאניות.

עוד אמר, כי הועידה החליטה, בהסתמך על בקשת תוניס ובתיאום עם אונסק"ו, לערוך סימפוזיון ערבי־אפריקאני, שישתתפו בו מנהלי סוכנויות הידיעות הערביות והאפריקאניות, כדי לקבוע תוכנית עבודה הסברתית ומקצועית לשיתוף פעולה בין שני הצדדים.

מנכ"ל סוכנות הידיעות הירדנית הוסיף, כי הכוונה היא לתאם את העבודה עם סוכנויות הידיעות במדינות המוסלמיות, במיוחד עם סוכנות הידיעות המוסלמית.

אלמג'אלי הצביע על כך, כי ההתאחדות הכללית של סוכנויות הידיעות הערביות תגביר בעתיד את צורת שיתוף הפעולה עם סוכנויות הידיעות הגדולות בעולם.

אנשי עסקים לבנונים מעוניינים להשקיע במצרים

המבקרים בקאהיר בימים אלה מבחינים באנשי עסקים לבנוניים רבים המגיעים לבירה המצרית והצעות רבות שהם מגישים לאחראים המצריים. בין אנשי עסקים אלה יש גם הידועים בכירים, שלא עלה בדעתו של אף אחד שהם מוכנים לממן מפעלים במצרים.

תופעה זו של רצון אנשי העסקים הלבנוניים להקים מפעלים במצרים, כותב העתון הלבנוני „כל שיאי", עוררה את התענינות האחראים המצריים שביקשו ידיעה הבוטרות, כי הוגי אנשי העסקים לבנון מגלים כוונה רבה במדיניות הפתיחות הכלכלית במצרים. בראש של אלה לקאהיר החל לאחר שהתחילה לפעול מדיניות הפתיחות כדי להוכיח, לפתות, שאנשי העסקים הלבנוניים או החלק הגדול שלהם רואה בניצול הכספים במצרים הדרכה זו.

מבין החשובות בתוכניות אשר הם חותרים לבצען — תוכנית תיירות להקמת עיר תיירות בתוך הנילוס. באלמעאדי, בשם „עיר מקאהרה", שטח אדמה גדול נרכש בטיילת הנילוס ע"י האחים בנקארים, בסכום של 2 מליון לי"מ.

*

יפאן תשתתף בהקמת האוניברסיטה ע"ש סאדאת

יפאן הביעה את נכונותה לערוך סקר כספי וטכני בפרויקט האוניברסיטה הימית בפורט סעיד, אוניברסיטה שתיקרא על שם כאראה ואשר תתווה לבכדים את היסודות הטכניים הנדרשים להתעוררות הימית לטווח ארוך — כותב העתון המצרי „אל־אהראם". כידוע, ביפאן יש אוניברסיטה מעין זו, אשר מילאה תפקיד בהתעוררות הימית שלה והצליחה לספק למספנות לבניית אוניות בבריטניה חצי מיליון מהנדסים ועובדים טכניים, במשך 25 השנים האחרונות.

מספר מומחים ערביים הציעו שהאוניברסיטה החדשה לא תדמה לאוניברסיטאות המסורתיות מבחינת שיטות הלימוד והאקדמיות אלא שהלימוד יהיה קודם כל מעשי. האוניברסיטה תכיל מספר מכונים מתמחים הקשורים באוצרות הים כמו דיג, בניית יחידות ימיות, קדנוג ומבנים מיקומים לביצוע מי ים.

חקירות קרקעית הים והשפעת הערים הדאים הימיים על התושבים הערביים.

*

מחסור באסיסטנטים רפואיים במדינות ערב

משרד החינוך המצרי התנבל על שאינו יכול למלא את צרכיהן של מספר מדינות ערביות באסיסטנטים רפואיים מבין הטכנאים, העובדים בחדרי הניתוח, בבתי החולים ובדברים אחרים, עקב המחסור הממושך בהם.

ד"ר מחפוט' מעיין בהצעה להקמת מכון מיוחד להכשרת אסיסטנטים רפואיים, אליו יתקבלו בעלי תעודת בגרות כללית, הלימודים בו יימשכו שנתיים, זאת כדי לספק לבתי החולים ולמעבדות את הטכנאים להם הם זקוקים.

צרכיה של מצרים והארצות הערבית בטכנאים האלה נאמדים בשלושה אלפים טכנאים, לחמש השנים הבאות.

משוט בעולם הערבי

*

יחידה להתכת ברזל מגרוטאות שנשארו מהמלחמה

העתון המצרי „אחבאר אליום" מספר, כי מעוניינים כעת בפרויקט להקמת יחידה להתכת ברזל לניצול גרוטאות ברזל רבות שנשארו באזור התעלה מהמלחמה. יחידה זו תכסה את צרכי השיקום קודם כל בעיר סואץ ואחר כך בערי התעלה וכו'.

היחידה תסתייע במקורותיה באניות הטבועות במפרץ סואץ ובכניסה לתעלה, במיכלי הנפט שנשרפו בתוצאה מהמלחמה, בקווי־הצינורות שנהרסו בהתגששות: במסולת של בתי התרופה באזור ושל המספנות ובקווי מסילות הברזל, בהם, שהובלו או השתתפו במלחמה. בפרוייקט דנים שרי השיקום והמשפל הסקוטי.

עקרונית, יהא מחוז סואץ מרכז היחידה להתכה ויציקה ברזל מזוין, בשל הכמויות העצומות של גרוטאות וברזל שנמצאו במקום. זהו חומר הגלם הבסיסי הדרוש לפעולת ההתכה, ואחר כך — היציקה.

כן נחשבת סואץ למקור קבוע לגרוטאות, אפילו לפני 1967, בשל כמויות הברזל של אניות־המספנות, שנמכרו לפי ההחלטה הממשלתית של מוסד העשייה המתכה.

מזכיר אסי"ע בסואץ, מוחמד אבו אל־מג'ד מרזוק, מסר, כי הוועדה לענייני כלכלה באסי"ע השתתפה בהכנת מחקר מקיף על פרויקט חיוני זה. כן אמר, כי המחקר יוגש לממשלה. ציין, שהפרוייקט יוקם על יסודות כלכליים בריאים, וזאת במגמה להתיך את גרוטאות הברזל שננטשו במלחמה, ואחר כך לייצר ממנו ברזל מזוין, במיוחד כאשר מצרים סובלת ממשבר הברזל המזוין, והדרוש כדי לעמוד בפני דרישות הקמת הפרוייקטים, הסידותים והשיכונים.

ראש עיריית סואץ מסר, כי פרוייקט זה ישתתף בפתרון משבר הברזל, הדרוש לעבודת השיקום הרבה באיזור התעלה, ובכך ישתמשו בגרוטאות שננטשו במלחמה, לפעולת הבניה והשיקום.

*

תיערך חקירה על העצירים המדיניים בסעודיה

בביירות נמסר כי ועדת החנינה הבינלאומית תערוך חקירה מיוחדת בסעודיה הערבית, על האסירים העצירים המדיניים בסעודיה.

העתון „ביירותי" מסר, כי נודע לו שועדת החנינה שלחה מספר שלוחים למספר בירות ערביות למטרה זו כדי לקיים מגע עם מספר ערבים סעודיים המתגוררים בחוץ לסעודיה ולהציג רשימות מדויקות ומעודכנות על שמות האסירים המדיניים כדי שוועדת החנינה תפעיל לחץ למען שחרור האסירים האלה ולהיודע בקבר לגורלם.

*

האגם המלאכותי הגדול ביותר במזרח התיכון

מאז סקס הסידה זרם נהר הפרת, סמך ליך אגם אלאסד מאחורי הסכר הגדול לגדול ולהתרחב, ולאט לאט עולה מפלס המים, עד אשר יהיה בעתיד האגם המלאכותי הגדול ביותר במזרח התיכון — כותב העתון הסורי „אלתורה".

העתון מציין, כי עבודת בניית הסכר התנהלה במאמץ שלא ידע לאות. העבודה לא פסקה אפילו בימי החג והפסקה הרשמיים. הכבשים פעלו בלילה וביום. הוחלט שיחידת החשמל תחל לפעול בתחילת שנת 1974. הפתחים הדפעלים ההאספו לטיבה לפני המועד שנקבע וההידה היתה, לכבעת, מוכנה לפעולה לפני המועד במספר ימים. מה שנותר הוא שמפלס המים באגם אלאסד יגיע ל־265 מטר מעל פני הים, כדי שיחידת החשמל תחל בפעולתה, אבל מיעוט הגשמים הסתשל בנהר הביאו לדחיה.

הפעלת שאר היחידה תיעשה במשך השנתיים הבאות, באותן שהאנרגיה המופקת בהן תספיק לצרכי סוריה, לבנון וחלק מעיראק.

הגדלנו את תקרת ההפקדה

מענק מידי של —.1,000 ל"י

- 10% מענק
- רבית והצמדה על הפקדון והמענק
- פטור ממס
- החסכון המשתלם ביותר

בנק המזרחי המאוחד

هكذا من الاصل

תכנון המשק לשעת חירום

תכנון המשק לשעת חירום שיך לפי באחרונה נראה לדיונים צי־בוריים. בהנחה שגם בעתיד צפו־יים מצבי חירום שבהם יצטרך המשק להתאים את עצמו למצב של מחסור חמור בכח אדם ובאמ־צעי הובלה להתגבר על קשיים כמים הלקחת הדרושה כי כבר עתה יש להתארגן לכך וליישם את הלקחים שהופקו במלחמה ה־אחרונה. זו באה עלינו בהפתע ובשעה שלא היינו מוכנים לה במי־גזר הצבאי כן לא התכוננו לה במיגזר המשקי. ההוצאה בכך הי־תה הקלות תמורה ביותר. שעל רבית מזה ניתן היה להתגבר לו היו מתארגנים בזמן. בצורה נכונה.

נראה, כי הלקחים אכנם נלמדו רבית בהתנסויות שבעבר דווקא ואף נמצאו פתרונות לתקלות ה־

על הפרק

שונות שפקדו את המשק בתקופת המלחמה. אולם. מכאן ועד יישום הלקחים עדיין רחוקה הדרך ועד כה לא נעשתה פעולה ממשית ל־הכנת המשק לקראת הצפוי לו ב־עתיד. אחד המכשלות החמורים ביותר של המלחמה היה מל"ח. נתברר כי במתכונתו הנוכחית ו־בארגונו הקיים אין הוא מסוגל להתגבר על הבעיות הרבות ש־בעת החירום בעוצמת. למרות זאת לא נשמע כי נעשה משהו כדי שבעתיד יוכל. למשל, מל"ח להשתלט על בעיות התחבורה ה־מסובכות. הממשלה ניסתה, אמנם, לפתור את בעיות ההובלה ע"י רכישת אלפים משאיות חדישות. חלק גדול ממשאיות אלו נמסר לרשות מערכת הבטחון והן תאוח־סנה במחסני חירום כך שהרוכבה המבצאת בידי הצבא תהיה גדולה ומשלא יקטן הצורך בגיוס רכב אזרחי. אולם. זה בלבד לא מספיק כי הכמות קטנה מדי ואם יהיה גיוס כללי שוב יהיה במשק האזרחי מחסור במשאיות. הכמות שתישאר במשק האזרחי גם איננה מאורגנת כך שניתן יהיה להפ־עילה ביעילות ואם הרכב יופעל שוב ע"י מל"ח במתכונת של ה־מלחמה האחרונה צפוי שוב כש־לון בתובלה האזרחית.

נושא כח האדם העומד לרשות המשק האזרחי אף הוא לא נפ־תר עדיין. דוגמא לכך יכול לשמש. למשל, נושא העירות של אנשי הג"א. הן מ"מ נשיא התעשיינים, מר א. שבים, הן המנכ"ל לשעבר של משרד המסחר והתעשיה, מר ג. להב, שעמד בתקופת המלחמה בראש ועדת העליונה למשק ב־מל"ח, דיברו לאחרונה על רביזיה הדרושה בסידורים אלה. מר א. שבים אף הציע הצעות מעשיות בשם ה־תעשיינים להפעלת אנשי הג"א, תוך כדי המשך עבודתם האזרחית. אך להצעותיו המעשיות לא היו הדים מצד הגורמים המוסמכים.

יוכח להתארגנות ולהכנות ה־מפעלים לשעת חירום דרושה גם בבלי המפעלים עצמם ואל להם לסמוך על פעולות שתעשינה ע"י אחרים. הם יכולים. ללא עזרה מבחוץ, לקבוע כבר עתה מהלי־כים ולאמנם לעבודות חדשות ש־יצטרכו לבצע בהיעדר בעלי המקצ־וע ואנשי המפתח הקבועים. אל להם לסמוך על הצעקה שיקימו ל־שיחרור אנשי מפתח. ועליהם לד־אוג בעצמם כבר עתה לפתרון בעיה זו. אותו דבר אמור גם לג־בי בעיות אחרות. שפתרונן. ולו גם החלקי. נמצא בידי המפעלים עצמם.

פ. אילר

משק וכלכלה

שכר הדירה הועלה; בעלי הבתים ימשיכו במאבק

מאת א. ברוך

מאבקם הממושך של בעלי הבתים להעלאת שכר הדירה הוכתר השבוע בהצלחה עם איסור העלאה של 39 אחוזים בדירות מוגנות עפ"י חוק הגנת הדייר ע"י ועדת השרים לענייני כלכלה. עם זאת אין בעלי הבתים שבעים רצון מהחלטה זו, משום שלדעתם היא מעצה אותם רק חלקית ולדבריהם דרושה לפחות העלאה גדולה פי 3. אולם, אין להניח כי הממשלה תשוב ותדון בנושא זה בזמן הקרוב ובעלי הבתים יצטרכו להסתפק בשלב זה בהעלאה שאושרה להם.

העלאת השכר הנוכחית איננה פות־רת באופן יסודי את בעיית הדירות המוגנות המתפרצת ביתר שאת מדי פעם בפעם ע"י בעלי הבתים, הרואים את עצמם מקופחים כליל שאיסורם מולכם מנוצלים במצרך רגיש ביותר ע"י המפיקה חוקה עליו יותר מאשר על כל מצרך אחר. הפתרונות עד כה לבעיה זו היו חלקיים בלבד ו־במספר ועדות עסקו בנושא והמליצו על העלאת שכר דירה בשיעורים מ־סוימים מבלי שיקבלו כליל מהדיי־רים להעלאה בעתיד. מהועדות שב־הנושא להכרעה ישירה בממשלה ו־גם היא לא השכילה להביא קריטריון קבוע שיכניס את המקופחים והמאב־קים המתמידים. עם זאת הלה הפעם ההקדשות רבה ועל שר השיכון הטל להחון את ההצעה שלפיה יוצמד שכר הדירה לעליית מדד המחירים. נוסף לכך יבחנו את האפשרות של שינוי חוק הגנת הדייר ויאפשרו לבעלי ה־בתים לגבות שכר דירה כלכלי. אם יוחלט על כך המבסב ממשלה את שכר הדירה של דירות מוגנות שבעלי־ליהן הם בעלי הכנסות נמוכות.

בעלי הבתים: חוק הגנת הדייר — אנטי סוציאלי

בעלי הבתים, הרואים השגו חשוב בתיקון החלקי של העוול הנגרם ל־הם, לדבריהם. אינם משלימים עמו והם מבטיחים להמשיך במאבקם עד אשר יבוטל לגמרי חוק הגנת הדייר. חוק זה, הם טוענים, אינו סוציאלי בכיוון שאין הוא מבדיל בין דייר בעל יכולת לחסר יכולת ומעשיר את בעלי היכולת המחזיקים דירות פאר גדולות בזה עשרות שנים בשכר פעוט. הם אינם נזקקים לעבור לדי־רות אחרות בכיוון שדירותיהם גדו־לות ומרווחות. לעומת זאת מעוטי היכולת, הגרים בדירות צרות וקט־נות, נאלצים לעבור לדירות גדולות יותר עם גידול משפחותיהם והן נא־לצות לשלם דמי מפתח גבוהים או לרכוש דירות לעצמם.

להוכחת טענתם פירסמו בעלי ה־בתים רשימה של דיירים בדירות מ־כורות, שחוק הגנת הדייר חל עליהם ומקפיא את שכר הדירה שהם מש־למים. מרשימה זו מתברר כי ההס־תדרות, שנזעקה להגן על חוק הגנת הדייר, מגינה בעצם על כמה מבעלי ההון הגדולים במדינה. הרשימה כו־ללת דיירים ברחובות יוקרה בתל־אביב — שדרות רוטשילד ושדרות חן — ואזורים דומים בחיפה, שבהם גרים דיירים עשרות שנים מבלי ש־יעלו בדעתם לצאת מדירותיהם. בקב־וצות אלה גרים כמה מעשירי ההון — תעשיינים עשירים, רופאים מפור־סמים, עורכי דין מרכזים ותיקי תל־אביב הם גרים בדירות גדולות של 4—8 חדרים כשמספר הנפשות לדי־רה הוא קטן. הרשימה מוכיחה כי יש אף משפחות בנות 1 או שני אנ־שים הגרים בדירות של שמונה חד־רים ומשלמים שכר דירה זעום, כי החוק מגן עליהן ואינו מרשה לגבות מהם שכר דירה כלכלי. בעלי הבתים של דירות אלה לוקים גם בכך כי לא ניתנת להם אפשרות ליהנות מדמי מפתח ע"י חילופי דיירים. וכי מדוע התפוס לה, למשל. אלמנתו של הפרו־פסור נשיא התאחדות האכרים מר ב. איזקסון דירה מרווחת כשהיא יכולה להתגורר בדירה של 8 חדרים ולש־לם שכר דירה אפסי. מר א. פרינצי־נקי, מבעלי קונצרן הענק "ליתי", מוצא, כנראה, מוצא טוב יותר לכספו ואין הוא מתכוון להחליף את דירתו בת 8 החדרים. זו דירה נוחה מאד ו־נמצאת באיזור מצוין ושכר הדירה עליה הוא זעום. הללו ודומיהם הם האובייקט שעליו נלחמת ההסתדרות. בחירוף נפש ולמעשה היא עשתה הכל בכדי שכשר הדירה שלהם לא יועלה.

מי צריך לסבסד מעוטי יכולת?

אמנם, לא כל הדיירים הם עשי־רים, חלום, כבנם, ורבוצקי וכו'. רבים מהם הם אכן כאלה שלא יוכ־לו להרשות לעצמם לשלם שכר די־רה תפסי, שהאי ידקיע שהחקים אם יבוטל חוק הגנת הדייר. בעלי המכ־פור התמוטו בדיור. אולם. שואלים בעלי הבתים, מדוע אנחנו צריכים לסבסד דיירים אלה. אם יש צורך להגן על דיירים אלה שתעשה זאת הממשלה על חשבונה.

בעלי הבתים טוענים גם כי היצמד דירות להכשרה הינו תוצאה של הסד־בלה על שכר דירה התוצאה בכך היא שמאלצים את האזרחים ירכשו דירות וליהפך לבעלי בתים על כור־חם. הם נהפכים לחובות גדולים ב־משכנתאות והופכים לעבד נרצע לחובותיהם לכל ימי חייהם. טענה זו של בעלי הבתים גם אם היא נכונה צריך בה כיום יותר משמעות בשום שכעצה אי אפשר להחזיר את הגלגל אחורנית. לרכישת דירות הפתחיה יתר בדי בישראל הכלל מצדיקים להיות בעלים של דירה ולא להשקיע הון רב מאת בית על הבית בשר־בי דירות, במספר הדירים בדירות שכור יהיה הולך לפני שהיתה הפחה כשבבר צמח בעייה הדיירים בדירות השכו־רות ובעלי הבתים שלהם, אולם, גם לגבי במספר בעייבעם זה הדרש פתרון יסודי בבדי שלא בצורך להחזר בחזרם בכל פעם לבעיה זו.

הסוחרים מאיימים בהפגנות

בינתיים עבנה התאחדות הסוחרים הכללית הכלל המדינה, המבטאים גם כבעים וולרית הציבור, בהחלטה על כך השיכון, מר זבולון המר, על הסיבתיע כלקבל את הצעה ההתאחדות הסוחרים בנושא העלאה דמי השכ־ירות בבתי עסק.

השינויים בדמי השכירות, ע"פ ה־צעת שר השיכון נוגעים לרבבות בעלי חנויות, סוחרים במצבים היה קשה פרלוק ויתעשע בהרי בשם הנ־הלה ההתאחדות, ההכנסות כידעתם של הנוגעים בדבר, נוגדת את הסדר הטוב של הכנהל הציבורי, בנוסף לפגיעה בחבורה בעכירה אלפי בעלי־הבויות.

התאחדות הסוחרים הכללית פנתה גם ליו"ר הכנסת ולסיעות הכנסת והאוחמך על התבעקה הנ"ל ועל נתר־נים עניינים, בקשה לבטל את הק־נות בתי עסק כשאלה האוסרנה ע"י הממשלה.

כר מ. פרלוק, מוביל ההתאחדות מוסיף שבכללה ההמבלה האמל את הבנית שר השיכון לביטול חוק הגנת הדייר לגבי בתי עסק. הגיב התאחדות הסוחרים בהשבבה כמוסכת כל המסחר וההפגנות רבות היקף. לפני הכנסה ומכוררי הממשלה.

פחות נסיעות משפחתיות — יותר נסיעות עסקיות בשירותי המוניות

מאת מכתבנו לעניני תחבורה

העלאת מחירי הנסיעות הביאה לכך ש"הישראלי הנוסף" שהיה ברובה במוניות, הפך ליושב בית. הסיכוי בהרגלי הנסיעה הביא כתוצאה בכך את מספר הנסיעות ב־30 אחוז. בסידורי הנסיעות הבינעירוניים גרמה העלאה לירידה של 15 אחוזים בבכירות — אומר מר א. קלין, מנכ"ל הגוף המרכזי "על־דרוכה".

בעבר היה זה הון בלתי נפרץ שמשפחה בת 4—5 נפשות היתה נוסעת באוטובוס או במונית בינעירונית לביקור ידידים, קרובים או לקניות — היום נסיעה כזאת יכולה לעלות לה 80—70 ל"י. כאשר המחבר הוא בנסיעה בטווח של 100 ק"מ במקום הממונים. עלינו, ראש המשפחה ישקול פעמיים בטרם יחליט על נסיעה.

באורך גיסא, מדירוחי המונית הבינעירוניים בטיעים כיום שכבה רחבה של בעלי עסקים, פקידים בכירים ודומיהם, שבעבר היו נוהגים לנסוע ברכבם בנסיעות בינעירוניות. אותה נסיעה של 100 ק"מ בבקים העבודה או המגורים עולה לנהג רכב פרטי בהוצאה ישירה כ־40 ל"י, או 30 אגורות לקים על הדלק בלבד. הירוב זה יצר איפוא ביקוש בקרב שכבת נוסעים זאת לשירותי המונית הבינעירוניים, אשר בעבר לא נהגו להזדקק לשירותי הסעה ציבוריים.

עליה הביקוש של הנוסע בעניני עבודה איננה בבירה מסויימת את הירידה בביקוש של הנוסע לצרכי בילוי.

להדעה זאת יכנה הכפלת לוואי על טיב השירותים המסופ־קים ע"י ידי שירותי המוניות הבינעירוניים: כיום, דרך משל, ניתן להגיע ללא המתנה מקומת עבודה בראש וללא המתנה, לבאר־שבע. אשקלון ירושלים, בידי רבע שעה. עם זאת אין בעיות בהעמדת רכב בהתאם לביקוש לביצוע נסיעות בינעירוניות רגילות ובייחודיות.

משבר בענף פיטום אווזים

"ענף פיטום אווזים נמצא בפני זע־זוע קשה, ואם לא יבוא סיוע ממש־לתי לא יוכלו המגדלים להחזיק מעמד. כיום מקבלים מפטמי האווזים 5.62 לכל דולר יצוא, והם תובעים תוספת של 1.30 ל"י לכל דולר יצואי" — אמרה זו השמיע מר דוד גרוסמן, מזכיר ארגון מגדלי עופות. בכנס מגדלים שנערך באזור הצפון.

הוא ציין, כי בשנה האחרונה חלו התייקרויות שונות בתשומה, ומפטמי האווזים לא קבלו עליהן תוספת. מעל 90 אחוזים של יצוא כבד האווז פונ־בה לצרפת. התנודות האחרונות ב־שער הפרנק אף הביאו להרעת המצב. יצוא של 170 טונות כבד אווז ו־500 טונות בשר אווז. מביא למדינה תמו־רה של מעל 3 מיליון דולר. כ־600 משפחות מתקיימות בארץ מפיטום אווזים. השאיפה היא להגיע תוך מספר שנים ליצוא של 400 טונות כבד.

בשנה החולפת התרוקנו כל קרנות הסיוע למגדלי אווזים, ואם לא תינתן תמורה גבוהה יותר לכל דולר יצוא, יסבלו המפטמים מהפסדים קשים.

תצוגת רכב בינלאומית תיערך ב"גני התערוכה"

מאת מכתבנו לעניני תחבורה

תצוגת רכב בהכהנה בינלאומית, שבה יוצגו כלי רכב, חלפים ואבזרי רכב ההקדים בתה"ס סוכות ב"גני התערוכה" בת"א.

בתערוכה, המאורגנת ע"י "תצוגת רכב לישראל", הושקעו בהכנה 750 אלף ל"י.

הנהלת התערוכה מצפה לקהל של כחצי מיליון מבקרים שיבואו להינות במיגוון מרהיב של אירועים כגון כנס מכוניות עתיקות, תצוגת אופנה של גבי מכוניות פתוחות מודל 1975 ואחרים, אשר ייערכו בכסת הדירה. כמו כן יתקיימו בימי התערוכה אי־רועים מיוחדים כמו יום הילד בו יו־צגו למבחן דגמי רכב בעלי זוועה שנבנו ע"י ילדים, כשבסיום היום יערך בקומם פרוד מכוניות הילדים.

בימי התערוכה יוקרנו סרטים ב־נושאי מרוצי מכוניות, טיפול במכו־ניות ועוד. כן ייערכו דיוני תחבו־רה, יום הבטיחות, יום אחזקת הרכב, תחרויות תיקוני מכוניות, החלפת גלגלים ועוד. נושאים נוספים הכלו־לים בתערוכה יהיו מתנאות. סירות ופרויקטים תחבורתיים שונים. מש־טרת ישראל וגורמי הבטיחות בדר־כים יטלו חלק פעיל בתערוכה זו בנושאי הדרכה, הסברה ועוד.

יבואני המכוניות וחברות הדלק ישתלבו בתערוכה זו בין ע"י הצגת דגמי מכוניות נוספים 1975, מכוניות מסחריות קלות וכבדות, משאיות ו־רכב עסקיים לרבות דגמים מיוחדים שיוצגו לראשונה בארץ והן בהצגת כל חידושי החברה ואטרקציות שו־נות באותו נושא.

אבנים ביוניות למפעלי היהלומים בישראל

כפעלים לליטוש יהלומים ביש־ראל, החלו לקבל לאחרונה זו ה־פעם הראשונה אבנים ביוניות בלתי מלוטשות במישרין מהסינדיקט בלונ־דון.

נמסר שהאספקה של אבנים מסוג זה (סיקס אנד אייט גריינר) ישר מן המקור, תוסיף עשרות מיליוני דולר לערך יצוא היהלומים מישראל במשך שנת 1974.

עד כה הוצגו האבנים הגדולות באמצעות מקורות ביניים בחוץ לארץ שלא בשלו בלונדון את הקצבותיהם מהסינדיקט, דבר שייקר אותם ולא איפשר אספקה סדירה למפעלים הי־שראליים.

בחוגי היהלומנים הובעה התקוה שבעקבות משלוחים ראשונים אלה ל־מספר מוגבל של יצרנים, יבואו גם משלוחים למספר רב יותר של תעשייני היהלומים בישראל.

התפתחות זו, הוסבר, מחזקת עוד יותר את מעמדה של ישראל כיצר־נית וספקית של קשת מלאה של יה־לומים מלוטשים.

אזור תעשיה חדש בנתיבות

מבנים להעסקה בשטח כולל של 7500 מטר מרובע יוקמו בשנת התק־ציב הנוכחית בנתיבות. בימים אלה הוחל בביצוע עבודה תשתית ובבניין להקמת מבני תעשיה בשווי של כ־800 אלף ל"י. את העבודה מבצעת החברה "מוליל" מתל אביב, אשר זכ־תה במכרז של חברת מבני תעשיה. אזור התעשיה החדש משתרע על פני 1960 דונם והחברה תקיים את ה־עבודות תוך ארבעה חודשים. כל מב־ני התעשיה שנבנו עד כה בנתיבות אוכלסו עד בטרם גמורה בנייתם.

כנס בינלאומי של פקחי־טיס יתקיים בשבוע הבא בת"א

מאת כתבנו לעניני תחבורה

כנס בינלאומי של פקחי טיס יפתח בשבוע הבא בתל אביב. הכנס נערך במסגרת הפדרציה הבינלאומית של אי־גודים ארציים של פקחי טיסה.

בכנס יידונו בין היתר הנושאים של בטיחות הטיסה, שיפור אמצעי הקו־שר והכנסת ביוד הדיש למניעת הת־נגשויות מטוסים באויר.

בפדרציה הבינלאומית של איגו־די פקחי הטיסה מאורגנים כיום אלפי חברים ב־40 מדינות. בארצות הברית ישנם שני איגודים אך רק אחד מהם, המונה 3000 חברים, מאוגד בפדרציה הבינלאומית. בקנדה למשל ישנם כ־יוב 2000 פקחים המאוגדים בפדרציה.

בישראל 80 פקחים בלבד, ובקשתם לפני שנתיים לארח את הכנס הנו־כחי, אושרה בכנס שהיה באתונה ואושרה מחדש אשתקד, למרות הת־נגדות שגילו נציגי הונגריה, בכנס שנערך באיסלנד.

בכנס ידונו גם עניינים מינהליים כוגים — בחירה למוסדות הפדרציה, שינויים בתקנון, קבלת איגודים חד־שים כחברים, תקציב ופיננסים, פר־סומים ויחסי ציבור ועוד. כן ידונו בעיות הנוגעות איכות לפקחי הטי־סה כגון גיל היציאה לגימלאות, ב־עיות רפואיות ספציפיות לפקח השדה עקב עבודתו שהיא נעשית תמיד במתח רב, הכשרת פקחים והשתלמות וכמובן בעיות מקצועיות שונות, ש־מרביתן קשורות בבטיחות הטיסה וב־אפשרויות לשפרה עוד יותר.

גדעון להב. המנכ"ל לשעבר של משרד המסחר והתעשיה:

דרוש שינוי חד בתפיסה ובהכנה של המשק לשעת חירום בעתיד

הפגיעה בתוצר בתקופת החירום היתה ניכרה ומתבקש שינוי חד בתפיסה ובהכנה לשעת חירום בע־תיד כותב המנכ"ל לשעבר של משרד המסחר והתעשיה ויו"ר ה־רשות העליונה למשק כללי במל"ח, מר ג. להב, במאמר המתפרסם בגליון החדש של בטאון משרד המסחר ו־התעשיה "תעשיה ומסחר".

ביסוד תכנון פעולת המשק לשעת חירום היתה ההנחה כי התקופה חי־רום קצרה, חובה להבטיח ע"י — הק־צאה מראש של האמצעים הדרושים לכך, את פעילותם התקינה של המפ־עלים והשירותים החיוניים לקיומה של האוכלוסיה. תפיסה זו משאה ביר־טיה במסגרת החקיקתית היחידה ש־מסמלת בנושא המשק בשעת החירום — חוק שירות העבודה. מכאן אף נבע המבנה הארגוני של מערכת ה־משק לשעת חירום המבוסס על רשו־יות אשר כל אחת מהן, דוגמת רשות המזון, הבריאות וכיו"ב, מופקדת על סקטור שהוכר כחיוני לקיום האוכלו־סיה או לגבי [illegible] של אמצעים, דוג־מת רשויות כח אדם ותחבורה, אשר עליהם מוטל לספק את הדרוש לסק־טורים החיוניים. פעילותם של כל ענפי המשק אשר אינם חיוניים ל־קיום האוכלוסיה הוכח ברשות אחת היא הרשות למשק הכללי ולרשות זו לא הוקצו מראש אמצעים לשעת החירום.

רק בחודשים האחרונים שלפני ה־מלחמה תוקנה המסגרת החקיקתית באופן שהמכשיר החוקי היחיד ו־המכשיר המעשי העיקרי להקצאה אמצעים — הוא ההכרה בגורם כלכלי כב"מפעל חיוני" — הוכר כמכשיר אפשרי לא רק לגבי מפעלים חיו־ניים לקיומה של האוכלוסיה אלא אף לגבי מפעלים שפעילותם חיונית להמשך קיומו של המשק עצמו. ה־כרה זו היא הכרה שבעיקרון שטרם תורגמה כמעט לשפת המעשה, עד היום.

ניצול טוב של המשאבים

שני גורמים הביאו לכך שלאחר המלחמה מקובל על כל המפעלים בכך כי המשק הכללי תובע ומכאי ל־טיפול מכוון ושיטתי. הגורם האחד הוא משך המלחמה, או אורך תקופת החירום. אחד מלקחי המלחמה הוא כי החיוניות, אף במשמעותה המצומ־צמת, איננה מושג סטטי. אם, למשל, בשבועות ראשונים יצור המזון החיו־ני מתבסס על שימוש בחמרי אריזה הנמצאים במלאים של מפעלי המזון, מאוחר יותר נדרשת פעילות של יצרני חמרי האריזה, ואלה מצדם אחרי זמן נוסף זקוקים לפעילות סדירה של יצרני חמרי־הגלם. וזוהי דוגמא האופיינית ממציאות מלחמת יום הכיפורים. ויש רבות אחרות.

הגורם השני שנחשף במלחמה הוא ההכרה בצורך ובאפשרות לניצול טוב יותר של המשאבים כדי לצמצם ככל האפשר את הפגיעה בייצור, בתע־סוקה וביצוא.

שתי העובדות העיקריות בענין זה ידועות היטב: הראשונה, הגיוס ה־מלא כמעט (בין שני שלישים לשלו־שה רבעים) של כח התובלה של ה־משק, לעומת הגיוס החלקי בלבד של כח העבודה. והשניה, הגיוס האינטנ־סיבי יותר בין הגברים ובקרב בעלי המקצוע.

כאן ההסבר לכך שהתעשיה פעלה בסוף תקופת הלחימה ב־50 אחוז ב־קירוב של כושרה ככלל האדם שעמד לרשותה עלה על כך בהרבה. וכאן אף ההסבר העיקרי לשיתוק המלא כמעט של ענף הבניה, שפעל באותה עת ברבע של כושרו.

סדרי העדיפויות במשק

בעת החירום פעלה רשות המשק הכללי להקצאת האמצעים המעטים מאוד שעמדו לרשותה מראש או ה־אמצעים שהועברו לרשותה ע"י גורמי צה"ל אם בסיוע ואם בדרך שחרור בהסרה. אמצעים אלה הוקצו עפ"י עדיפויות כלליות שהותוו ע"י ועדת השרים לענייני כלכלה ועפ"י שיקול דעת משותף של הגורמים הממלכתיים הנוגעים בדבר. לוח ה־עדיפויות שנקבע כלל בשורה הרא־שונה את הבטחת פעילות המפעלים המשרתים את המפעלים החיוניים, ב־מיוחד את יצוא התוצרת הטרית. כן נכללו בלוח העדיפויות פעילות מפעלים המספקים מוצרים שאינם חיוניים מאוד לקיום האוכלוסיה אך דרושים לקיום אורח חיים סביר — דוגמת נייר לעתון, סוללות ל־טרנזיסטורים וכיוצא בזה. מאוחר קצת יותר נכלל גם בטיפול הקטע החיוני ביותר של סקטור הבניה, השלמת דירות לעולים.

הסיוע לפעילויות אלו התבטא ב־עיקרו בהקצאת רכב, אם רכב מל"ח ואם רכב מסיוע צה"ל, ובהמלצה ל־צה"ל על שחרור כח אדם מיוחד. כן טיפלה הרשות בשורה של אמצעי עזר, דוגמת הבטחת אספקת דלק לפעילויות הללו, הקצאת אמצעי שינוע, הבטחת עדיפות בטעינה ו־פריקה בנמלים וכיוצא בזה.

במציאות של העדר תכנון מוקדם מקיף, של מחסור חריף באמצעים ושל צורך בגיבוש קדימויות וגי־בוש שיטות פעולה תוך כדי תקו־פת החירום, מסופקני אם ניתן היה לעשות הרבה יותר משנעשה. אם נמדוד עפ"י התוצאות — הרי ה־מטרות העיקריות שהוצבו, הושגו הן בתחום הייצוא והן בתחומים ה־אחרים. האוכלוסיה לא חשה בדרך כלל במחסור של מוצרים, ואף לא במוצרים בעלי חיוניות משנית.

דרכי הפעלת אנשי הג"א

לא כאן המקום לדון בשאלת ה־קצאת האמצעים הלאומית לאמור חלוקת האמצעים בשעת חירום בין צה"ל לבין המשק האזרחי. בנושא זה רצוי לדעתי עיון מחדש לפחות בשלוש שאלות: דרכי הגיוס, השי־רות והפעולה של אנשי הג"א; חלו־קת מאגרי הרכב במיוחד במה ש־נוגע לרכב ייעודי (לדוגמא: רכב להובלה בהמזרת); רכש רכב, ו־רזרבות רכב במשק.

לאחר שהתחך שאלת ההקצאה ה־לאומית במקום שתתחך ובדרך ש־תתחך יש להערכתי לעשות רביזיה בטיפול במשק הכללי בשעת חירום בשלושה מישורים:

התכנון המוקדם — ברור כי ככל שהתכנון המוקדם יהיה מפורט ו־מקיף יותר כן יקטן הצורך באילתו־רים ויקטנו החיכוך והביזבוז, במ־שק הישראלי, שהוא מסועף מאד ושבו תלות רבה בין מרכיביו ה־שונים. אין כל אפשרות מעשית של תכנון מלא אשר יבטיח כביכול תפקוד מלא והרמוני של כל חול־יותיו בעת גיוס מלא. אולם ניתן — והדבר הולך ונעשה — לאתר את המוקדים החיוניים יותר והר־גישים יותר ולתכנן מראש הבטחה מקסימלית האמצעים עבורם. הכלי לכך — מושג "המפעל החיוני". לא־חרונה הובאו הרשימות הראשונות של מפעלים ושרותים מומלצים ל־הכרה במעמד זה בפני הגוף המוס־מך לכך — שהוא משותף לגורמי צה"ל ולמשרדים האזרחיים. כן הו־באה לוועדת המל"ח העליונה המל־צה לנוהל מיוחד של טיפול במפ־עלים הללו, זיהויים, ההכרה בהם, הבטחת האמצעים והמעקב.

לכשתושלם מלאכה זו — גם ללא הקצאת אמצעים נוספים — יובטח לכל הפחות שמקימה אשר יש ל־הבטיח לה למשל רכב ואשר במ־ציאות ימי החירום הוקצה לה ל־מעשה רכב. תכפה בכך אוטומטית עפ"י תכנון מוקדם ותוכל לנצל זאת מהלכה ע"י השגת נהגים, אמצעי סבלות וכו'.

הסדרי שיחרור מיוחדים

המישור השני — הטיפול בעת החירום, עצמה, גם תכנון מוקדם מוצלח לא ימנע להלוטין צורך ב־עת חירום בקביעה יומיומית של עדיפויות, בהקצאה יומיומית של אמצעים ובהסרת צוארי בקבוק בל־תי־צפויים מראש.

רשות התחבורה עוסקת עתה ב־בחינה מחודשת של דרכי הפעלה בעת חירום של צי הרכב אשר יע־מוד לרשותה.

בגזרת הטיפול בכח אדם — יש לבסס את הסדרי השיחרור המיוחדים שגובשו בעת החירום על מנת ל־הבטיח מהירות וגמישות מקסימלית. מובנה הרגישות הרבה בתעשיה של מי שעשרות עובדיו מובטלים מח־מת גיוסו של איש מפתח אחד. מו־בן גם הצורך של צה"ל בשמירה על שלימות יחידות ובניצול כח־האדם העומד לרשותו.

השיטה שנקבעה בעת החירום ו־איפשרה שיקול משותף הביאה לפת־רונות חיוביים מסויימים ויש ל־אמצה כשיטת קבע.

ועוד בתחום כח אדם — משרד העבודה נערך כארגון הניצול ה־יעיל של כח האדם המתנדב בשעת חירום.

בגזרת הטיפול באמצעי עזר — הוכח הצורך בריכוז השליטה והטי־פול על ציוד מכני הנדסי ועל אמ־צעי שינוע, והוחלט על הקמת גוף יעוצי במשרד העבודה, שיופקד על כך.

הכשרת מחליפים במפעלים

המישור השלישי, ולהערכתי הד חשוב ביותר [illegible] בפעילות העצמית של גורמי [illegible] והכנותיהם המוק־דמות לשעת חירום. ספק אם ניתן יהיה בעתיד הנראה לעין לאפשר שחרור בממדים רחבים של אנשי מפתח במשק. אין ספק באפשרות ל־הכשיר מחליפים להם בתוך המפ־עלים.

אין הצדקה, במציאות הישראלית, כי מפעל יחזיק מאגר דלק של יומיים בלבד כשעליו להביא בחשבון אפ־שרות שמכיכלית הדלק לא תפקוד או־תו שבוע.

יש להביא בחשבון אפשרות שי־בוש באספקת החשמל ויש להרבות לכן בדיזל גנרטורים.

כל אלה, והרבה אמצעים אחרים אשר מוכרים עתה היטב למפעלים מ־נסיון המלחמה, הם דברים התובעים טיפול עצמי. הממשלה יכולה ל־סייע והיא עושה זאת, למשל במימון הדיזל גנרטורים שאולי עיקר המלא־כה על המשק עצמו.

תיקונים בשלושת מישורים אלו ד־חשוב יותר שנויים מסויימים בהק־צאת האמצעים עשויים לקרב את המשק לאופטימליזציה של פעילות בתנאים השונים של מצבי חירום.

גברה התלות בסיוע האמריקאי

מאת יצחק דויטש

מבט על ההתפתחויות בתחום ה־כלכלי מסביר במשהו גם את מה שקורה עתה בבירור המדיני. הלש־כה המרכזית לסטטיסטיקה פירסמה את נתוני מאזן התשלומים לשנת 1973. התחזיות המוקדמות לשנת 1974, אשר בתחילה התייחסו אליהן כאל הערכה פסימית מדי מתחזקות עתה כאשר בחלק גדול הן כבר עוב־דה ולא הערכה. ההתפתחויות הללו ממחישות באופן מרחיק לכת את תלותה הכלכלית הקיצונית של יש־ראל.

בשנת 1973 הגיע הגרעון בחשבון הסחורות והשירותים של ישראל ל־2560 מיליון דולר. העברות החד־צדדיות, כלומר ההכנסות ממענקים, פיצויים ומגביות, הסתכמו ב־2188 מיליון דולר. עוד 1370 מיליון דולר לקחנו כהלוואות והגדלנו בהן את החוב החיצוני שלנו. בעזרת אלה כיסינו את הפער שבין ההכנסה להו־צאה ואף הגדלנו את יתרות מטבע החוץ שבידינו.

התחזית לשנת 1974 היא קמודרה יותר — וכאמור השליש הראשון של השנה מראה שזהו הכיוון למעשה. הגרעון במאזן התשלומים יגיע לסכום העצקי של 3.3 מיליון דולר. זאת מכיוון שהייבוא יגדל פי 2 ואילו הייצוא יגדל רק ב־50 אחוז.

ירידה בהכנסות המגביות

כיצד נכסה את הגרעון הצפוי? מסתבר כי השנה צפויה גם ירידה במה שנקרא העברות חד־צדדיות, כי השנה ירידה בהכנסות מהמגביות ו־מלוות הפיתוח. לעומת סה"כ העב־רות החד־צדדיות של 2188 מיליון דו־לר מגיע השנה רק ל־1800 מיליון דולר. הסכום הנותר של 1.5 מיליארד דולר בגרעון נצטרך לכסות במקורות אחרים. מסתבר כי עוד כ־650 מיל־יון דולר מתכננת הממשלה לגייס ע"י הלוואות לזמן קצר, כלומר ברי־בית גבוהה. כ־850 מיליון דולר אשר יחסרו יכוסו ע"י הקטנת יתרות מט־בע החוץ שלנו. נתונים אלה כשל־עצמם מהווים תמונה עגומה למדי של המצב הכלכלי. בסוף השנה יגיע החוב הלאומי החיצוני שלנו לכ־6000 מיליון דולר. יתרות מטבע ה־חוץ שלנו ירדו לכמחצית ויגיעו ל־850 מיליון דולר, לעומת 1700 מיליון דולר בראשית השנה.

חלקו של הסיוע האמריקאי

ואולם בתוך הסכום של העברות חד־צדדיות של השנה הקודמת ושל השנה הנוכחית תופסת התמיכה ה־אמריקאית את חלק הארי. בשנת 1973 הגיע הסיוע של ארה"ב ל־1180 מיליון דולר כדלהלן: העברות חד־צדדיות של ממשלת ארה"ב (מע־נק לבטחון מיוחד ומענק ליהודי ברה"מ) 834 מיליון דולר והלוואות ממשלת ארה"ב (הלוואות יצירות, עודפי מזון ובמסגרת אי. די. לשיכון) 354 מיליון דולר. בשנת 1974 צפוי שינוי בתבנית הסיוע כאשר במקום חלק כהמענק לבטחון מיוחד יגדל חלקו של האשראי הבטחוני המיוחד (במסגרת הסיוע הכולל של 2.2 מי־ליארד דולר שיאושר ע"י הקונגרס). הסיוע האמריקאי לשנה זו יסתכם ב־1166 מיליון דולר והוא יכלול: העברות חד־צדדיות (מענק לבטחון מיוחד ומענק ליהודי ברה"מ) בסך 368 מיליון דולר הלוואות (כולל אשראי בטחוני מיוחד, עודפי. מזון וא. י. ד. לשיכון) 798 מיליון דולר. ראוי לציין כי גם הסיוע האחר — של המגביות והמלווה הפיתוח — בא בחלקו בהחושב בתקלות במסים ר־הודים אחרים של ממשלת ארה"ב. נתונים אלה ממחישים היטב את העובדה שהמשק הישראלי סמוך על השולחן האמריקאי — בכיסוי גר־עונו במאזן התשלומים.

בחזרה לצריכה מוגברת

לאחר מלחמת יום הכפורים נכנס המשק לשפל, מאות אלפים הוצאו ממעגל העבודה והייצור. חלה ירידה בייצור ובייצוא. השקעות רבות עמדו בסימן שאלה. חלה ירידה בצריכה, במיוחד צריכה שאינה חיונית במס. כאשר הוגש תקציב המדינה לשנת 1974 הוא עמד בסימן אי־ודאות: ה־אם ישרור שפל או תתחדש הגיאות? בהתאם לכך הוחלט על תקציב גמיש שניתן יהיה להתאימו להתפתחות ש־תחול מאז השתנו פני הדברים. אי־הבהירות התפוגגה, המשק חזר לגי־אות. כפי שהיתה לפני המלחמה, ב־תעסוקה, בייצור ובצריכה.

המצער הוא שחזרנו לאותם דפו־סי הצריכה שאפיינו את השנים ש־לפני המלחמה, על הנזק הכלכלי ו־החברתי שבהם. צריכת המותרות הת־חדשה; תעשיית המסיבות המפוארות משגשגת ועוד כהנה. כל אלה תור־מים את תרומתם השלילית למאזן התשלומים וסימפטומים הם כפי שנמסר עליהם עתה ע"י הלשכה המרכזית ל־סטטיסטיקה.

ברור שהסימפטומים הללו לא השפיעו אך ורק בשל ההתפתחויות אשר מאז המלחמה. אלא שכאן יש להצביע על שני דברים עיקריים: מאז המלחמה גדלו הצרכים שלנו לבטחון ולהבטחת דברים חיוניים לשעת חרום; ניתן היה לצפות שבזמן המלחמה נלמד ל־קחים, נתחזר לשינוי המגמה ונתקן עיוותים במבנה המשק שלנו ונשקד על קליטת המשתחררים בענפי ייצוא ומוצרים מחליפי ייבוא ולא במותרות לצריכה מקומית. כל זה לא קרה. המגמות השליליות נש־ארו כפי שהיו ואף התגברו.

בדרך זו גוברת התלות הכלכלית שלנו במדינה הידידותית אמנם, אך המציבה לנו את השטרות לפרעון ב־מישורים שונים. זוהי מציאות שאין להתעלם ממנה.

עליות ענפיות במניות - רווחה בצמודים

מניות בנק המזרחי במוקד המניות הפיננסיות

הבורסה התל אביבית בשבוע 8.5.74 —14.5.74.

שוק המניות חידש. אחרי הפסקה קצרה בשבוע הקודם — את מגמת הגיאות הכללית, אשר בסיכומה עלו מרבית המניות הפעילות כ־4—5 אחוז מערכן, המספר מניות פחות פעי־לות ב־8 אחוז ויותר עד ל־20 אחוז מערכן, תוך מחזור יומי של כ־3,3 מיליון ל"י.

מניות בנק המזרחי עלו ב־6 אחוז — לקראת חלוקת ההטבות ואחרי ה־הודעה הרשמית על הנפקת זכויות ביחס 1:5.

ביום ג' 14 לחודש זה המניות נר־שמו בביקוש הדיבידנד ומניות ההטבה המסחר נפתח בשער 179 "אקס" אשר פירושו עליה נוספת של 3 נק'. שטרי ההון של בנק המזרחי עלו ב־9,5 נק' ומניות בנק המזרחי השקעות עלו ב־5 נק' ל־121 כאשר בכל הני־רות האלה בוצעו עיסקות בהיקף גדול מהרגיל.

צילה של ההנפקה בסך 120 מליון שטרי הון של בנק לאומי הורגש רק בנירות הבנק, אשר למרות השוק הפעיל והנוהה לא לקחו כל חלק ב־עליות השערים ונסגרו כל השבוע ללא שינוי, וגם במניות חברות ה־בת של הבנק שבהם חלו רק שינו־יים.

כמפי הספקולציה הפעילו מוקד אחרי מוקד — כגון קבי קרור (מניות קרור עלו ב־20 אחוז), מניות התע־שיה (עליה של כ־8 אחוז במניות אלקטרה, ארגמן, עסיס. העל ואפילו "עליתי" — ועליות של כ־5 אחוז תוך מחזורים גדולים במניות אלקו ואתא). הודעת "מולר סקסטיל" על חלוקת 25 אחוז מניות הטבה העלתה את מניות החברה ב־20 אחוז ואת מניות אלרן ואלגר ב־5 אחוז.

בסיכום — שיטת פעילות זו איננה סבירה — אך התוצאה היא כי רמת כל השערים עולה — וזה בהחלט תואם את ההתפתחות המשקית בשנה האחרונה.

בשוק המילוות הצמודים למדד ה־פעילות אומנם היתה ערה — במחזור של 11 מיליון ל"י ליום — אך המג־מה לא היתה אחידה והשינויים קלים בשני הכיוונים. מגמת עליה הורגשה בעיקר בנושאי 6.5 אחוז, אשר הן מלוות יחסית לעומת מלווה הבריחה.

העובדה כי למרות הפרסום הקרוב של מדד חודש אפריל חלה ירידה בחלק מהמילוות — ניתן להסביר ב־השקפה כי לאחר פרסום זה לא תחול עליה בלתי רגילה במדד במשך 2—3 חדשי הקיץ הקרובים. כן הראוי ל־הזכיר כאן כי לכל המאוחר בחודש אוגוסט הורגש השפעתו של תוספת היוקר הגדולה שתשולם בסוף יולי, אך לאור הגיאות במשק ועליית המ־חירים הכללית ספק רב הוא אם גם השנה יראו חדשי הקיץ את ההפסקה המקובלת בעלית מדד המחירים (הפ־סקה הנזקפת בעיקר לזכות הפירות הירקות הזולים בעונה זו, ומכירות סוף העונה באוגוסט).

לאן זורמים הכספים היוצאים משוק צמודי המדד? את התשובה לכך ניתן למצוא בחלקה במצב הנזילות המתוח בבנקים (ז. א. בהחזרת אשראים או מתן הלוואות בלתי צמודות ברבית גבוהה), חלק מסויים ממשיך לזרום מדי יום משוק הצמודים לשוק המ־ניות, אך מורגשת גם התענינות מוג־ברת בהשקעה חוץ, מתוך חשש מפני האפשרות של פיחות אחרי הקמת הממשלה או אחרי הבחירות הצפויות.

השבוע בבורסה

תוך 6—12 חודש, וקיימת גם גירסה על לחץ מצד גורמים בינלאומיים לתיקון שער המטבע הבלתי ריאלי. גירסה זו היתה מסבירה מדוע יבוצע שינוי רשמי בשער המטבע, — למרות תוצאותיו האינפלציוניות המוכרות — בעוד שדי היה לצרכי המשק ה־פנימי בהגדלת פרמיות היצוא והיט־לי היבוא.

אמנם לא הורגש כל שינוי במחיר הדולר נת"ד — אשר נסחר כל ה־שבוע ללא שינוי במחיר 4.62 ל"י — אך מורגשת עליה קלה במרבית אגרות הנסחרות בדולארים. אחרי עליה ניכרת באג"ח בפרס"ש בשבוע הקודם ואחרי גמר ההנפקות בדולא־רים של הולים והבנק לפיתוח התע־שיה. נודע כי בנק זה כבר מכין את ההנפקה הבאה של אג"ח משוס ½ אחוז בדולארים.

(הוכנו ע"י בנק המזרחי המאוחד בע"מ המחלקה לניירות ערך).

ריבית־פיגורים של חיילים ששירתו בשירות חירום — לפי המוסכם

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

בנק ישראל היפנה את תשומת לבם של הבנקים כי ה־ריבית שהם גובים על פיגורים בתשלומים של חיילים ששירתו בשירות חירום צריכה להיות עפ"י המוסכם בין הבנק ומקבל ההלוואה ולא שיעור ריבית החל על פיגורים רגי־לים.

בקבלת הלוואות שונות, במיוחד במסגרת אשראי מכוון, ישנם הס־כמים של ריבית בשיעור נמוך מהר־גיל. לגבי מקרים עממיים מדובר במיוחד בהלוואות לשיכון. אולם כי אשר נוצר פיגור בתשלום נוהגים הבנקים על הפיגור ריבית בשיעורים מקובלים במערכת הכספים במשק, ואלה הם כפול ויותר מאשר השיעור המוסכם בהלוואה.

במסגרת התור בנק ישראל המבהיר את פרטי חוק הארכת מועדים הח־קות שהוצאו לפיו, בכל הנוגע להשי־לומים של חיילים משוחררים, מבהי־רת חובתם של הבנקים בעניין זה. בכל אותם מקרים שבהם פטור החייל המשוחרר מתשלום החוב בתקופת זמן מסויימת, יש לחשב לו את ה־ריבית עפ"י השער המוסכם ולא לפי ריבית פיגורים.

האינפלציה בעולם - ובישראל

(י. ד.) מרבים לדבר על כך ש־האינפלציה בישראל איננה אלא חלק מתהליך הקיים בעולם כולו, או כפי שקוראים לכך: אינפלציה מיובאת. אולם בפועל שיעור האינפלציה ביש־ראל גדול לאין ערוך מזה הקיים בארצות אחרות. בשנים 1971 ו־1972 היה שיעור זה כפול מהממוצע בשורה של ארצות תעשייתיות ואילו בשנ־תיים שלאחר מכן הוא פי שלוש.

בחוברת הנתונים העסקיים שפור־סמה ע"י "יוניון בנקי" בשווייצריה לחודש אפריל מופיע סיכום ותחזית לעליית מחירים במדינות התעשיי־תיות. אנו מביאים נתונים אלה ב־צירוף נתוני התקציב הלאומי שלנו לגבי ישראל.

שיעור גידול בממוצע שנתי

	1971	1972	1973	1974 (תחזית)
קנדה	2.9	4.8	7.6	9.8
בריטניה	9.4	7.1	9.2	12.5
צרפת	5.5	5.9	7.3	12.5
איטליה	4.8	5.7	10.8	13.0
יפן	6.1	4.5	11.7	16.5
הולנד	7.6	7.8	7.9	14.0
שבדיה	7.4	6.0	6.8	10.5
שוויץ	6.6	6.7	8.7	9.0
ארה"ב	4.3	3.3	6.2	9.5
גרמניה המערבית	5.3	5.5	6.9	8.5
ממוצע	6.0	5.7	8.3	11.4
ישראל	12.0	12.9	26.6	24.0

אוצר מטבעות הזהב בבנק ישראל

מאת חיים לנגלבן

בעקבות דו"ח המבקר של מבקר המדינה בקשר למלאי מטבעות הזכרון שנשמר בגנזך הבנק, נודעו ברבים פרטים מעניינים על המלאי שנצבר ועל ההוראות לצמצם ככל האפשר את המלאי הקיים והעתיד לבוא. זו אפשרות של הצפת השוק במטבעות על ידי הבנק היא בלתי אפשרית. ל־פי ההסדר החוקי נוצרו מטבעות הזכרון שהם הילך חוקי לאספנים. המטבעות נמסרים לחברה הממשל־תית למטבעות בערכם הנקוב והחברה משווקת אותם למנוייה במ־חירי הנפקה שהיא קובעת. הסדר זה קיבל את ביסוסו החוקי בתיקון לחוק בנק ישראל משנת 1968. בחוק נאמר. שאם הוציא הבנק מטבע, ש־הוכרז על ידי הנגיד כמטבע זכרון, לא יתנו אותו הבנק אלא לחברה בל־בד, אך אין בכך כדי למנוע מהבנק לשמור לעצמו מטבעות זכרון או ל־תתם במתנה למי שימצא לנכון, ל־חלוקה לבנקים מרכזיים בעולם, כמ־תנה או כמכירות לאורחים ולתיר־ים בארץ ובחו"ל.

במועד הביקורת נמצאה בידי הבנק כמעט כל הכמות של המטבעות שהו־בידיו בשנת 1968. רק מטבעות בו־דדים ניתנו במתנה במשך תקופה של חמש שנים. לדוגמא מובאת להלן רשימה של מלאי מטבעות הזהב ש־היה בידי בנק ישראל במועד הבי־קורת:

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1960	הרצל	20	50	435	3,700 ל"י
1962	וייצמן	50	150	261	4,200
1962	וייצמן	100	300	263	
1964	בנק ישראל רגיל	50	150	813	4,000
1964	בנק ישראל קשוט	50	250	661	31,000
1967	נצחון	100	300	984	5000
1968	ירושלים	100	350	488	2,750
1969	שלום	100	350	491	2250
1972	שלח את עמי	100	420	498	2,750
1973	כ"ה למדינה	50	230	501	750
	כ"ה למדינה	100	465	498	950
	כ"ה למדינה	200	925	501	2,900

כל המטבעות הנ"ל מהווים אוצר בלום ששוויו כ־29 מליוני לירות. ב־רגע שיוחלט להוציא את האוצר למ־כירה בשוק החופשי היה צעד זה מ־מוטט לגמרי את ענף המטבעות ללא תקנה. אבל כאמור אין סכנה כזאת. גורלם של כל המטבעות חלקם לגנזי זה בגנזך הבנק ויותרם להתכה. לגבי הכמויות הדרושות לבנק לשמירת קבע המליצה הועדה פנימית של הבנק לאמץ עקרונית את ההחלטה לפיה יש להקטין את כמות המטבעות ש־הבנק ישאיר בעתיד לצרכיו, לפיהן הוא ישאיר בידיו מכל הנפקה של מטבעות זהב 100 מטבעות ומכל הנ־פקה של מטבע כסף 300 מטבעות — 200 קשוטים ו־100 רגילים — כאשר החלוקה לשימושים שונים תהיה ב־התאם להמלצות. ועוד ידיעה מרעי־שה בעקבות דו"ח מבקר המדינה: ה־בנק מחזיק בכספתו גם כמות מסו־יימת של מטבעות "פגומים" שנתקב־לו מהמטבעה ושלא שווקו. מדובר בכ־2,100 מטבעות זכרון בכסף מ־17 סוגים שהונפקו החל משנת 1930. בהתחשב בערכם הנומיסמטי הרב — למקרה שאלה יגיעו לשוק הפרטי — המליץ מבקר המדינה להתיכם בהק־דם, כי אין להרשות הצפת מטבעות פגומים בכוונה הוזילה. בתשובתו ל־משרד מבקר המדינה ציין הבנק, שבגלל הקושי המינהלי שבתהליך ההתכה, נהגו לאסוף כמות מסויימת של המטבעות הפגומים המצויים ב־רשות הבנק ולהשמידם במבצע מרוכז ושבעתיד הקרוב ישמדו המטבעות הפגומים הנמצאים כיום בכספת.

בשבוע האחרון בולטו הרצעים בזהובים, ומורגש ביקוש מוגבר, לב־המייצג את מחירי המטבעות. כן נד־לש הביקוש לכספים, כך שהשוק נשאר יציב ללא שנויים מובהקים. ל־פי שעה סבלת המחירים נשארה ללא שנויים מהותיים. כשרק מטבע וייצמן — זהב — זוכה להוספת המחיר ו־עובר את מחסום ה־4000 ל"י. כן גם מטבע בנק ישראל — קשוט — הוד־כה לביקוש בלבד ללא היצעים ממ־שיים.

באזור בינלאומי ייפתח היום בחנויות "שופרסל"

באזור בינלאומי מגוון ייפתח הבו־קר ברשת חנויות "שופרסל" בכל רחבי הארץ. בבאזור ייפכרו מוצרים מיובאים מארצות שונות במחירים זו־לים. הבאזור יימשך בכל 19 חנויות "שופרסל" במשך חודש ימים.

هكذا من الأصل

פעולה להגדלת מספר הנקלטים בקיבוצים

מאת סופרנו הכלכלי

התנועה הקיבוצית לדורותיה השונים פותחת בפעולה לקליטת משפחות צעירות ותושבים משוחררים בקיבוצים. כושר הקליטה של הקיבוצים הוא עתה 3500 נפש ואם יינקטו בצעדים אלף יהודית שנה נוספת, אפשר יהיה לקלוט עד 4000 נפש מבלי להגביר את אמצעי הייצור הקיבוצי.

מזכיר בית התנועה הקיבוצית, י. פנחסי, ופעילי הקליטה, א. גל, בת ח. וולן, שסברו על כך את טול בבסיבת עתונאים בתל אביב, אמרו כי עבודה תכנית קליטה לעשרה אלפים נפש תוך שלוש שנים, ה כוללת קליטה של משפחות ובודדים מהארץ ומחו"ל, בגילאי עולה וישראלי ועוד. צוין, כי שיעור הקליטה מהעולים בארצות רווחה היא גבוה ומגיע לעשרות אחוזים. לעומת זאת, לא נפרץ המחסום לגבי עולים מבריה"מ. עם זאת יש כבר התחלות של הליכה לקיבוצים גם מקרב עולים אלה.

תנאים נוחים

לנקלטים מוצעים תנאים נוחים. הם עוברים תקופת מועמדות של שנה לפני משלם הקיבוץ, בעד החזקת הדירה בעיר, כמו כן נשמר מקום העבודה הקודם של הנקלט. לנקלט עומד רכושו לתקופה של חמש שנים, אם יחליט לחזור לעיר.

כיום קיימות אפשרויות קליטה סבירות לטכנאים, ולאקדמאים בשל התרחבות התעשייה הקיבוצית — ציינו הדוברים.

בכתות הלימוד שבקיבוצים בירושלים, היא החיפה החליטו אתמול לכשך יום אחד את הקליטה במשרדי הקל... בקבלת שלום והטיפול בהם. כבכת המבצע — לקרב את הנוער התתיק לבעיית הקליטה ולדרכי הטיפול במולד

מגדלי ההדרים קוראים לעקור חלקות תפוזים מפגרות

ישיבת ההנהלות המקוריות של מועצת ההדרים, התקיימה אתמול בבית "תנובה אכספורט" בתל-אביב. על הנהגת על מתן 50 מיליון ל"י לפרדסנות. כן מתבקשים משרדי החקלאות והאוצר לבדוק תביעת ענף ההדרים להחזיר את ההתייקרויות שהגיעו ל-140 מיליון ל"י.

בישיבה סוכמו דיונים שנערכו בכל היישובים של תנועת המושבים וברנצת הקיבוצים, המהווים 60 אחוז של כלל הפרדסנות על כבש הפרדסנות בארץ.

בהחלטות הנוספות נאמר, כי אפשר להעלות את הרווחיות של הענף על ידי נטיעת זנים קליטים ולימוניים. ההחלטה קובעת כמו כן, כי יש להעלות את היבול לדונם, לשמור על איכות הפרי ולהוריד את רמת ההוצאות על ידי חיסכון בעבודה, בייחוד בקטיף.

המועצה ביקשה מהממשלה להשפיע את ההחלטה של ועדת הכלכלה.

המועצה תבעה הגברת המגוון ויצוא לכל יצוא, המועצה מבורה, כי יש לבדוק את דרכי שיווק פרי ההדר וכן יש להגדיל את אחוז היצוא של היבול בפרדס ואת חלקו של הייצור בהכנסה מהפרי המעובד בחו"ל, על ידי הגדלת ההוצאות משער הפרדס. לפרי המסופק לתעשייה המקומית צריך לקבוע מחיר כלכלי.

המועצה הקילה על מזכירות הארגון להיערכו יותר בבעיות הכלכליות של הענף השיווק, שגם היום הבעיות הקובעות בענף.

ישיבת המועצה נערכה לאחר שבעיית הפרדסנות נדונו בכינוסים של מגדלי ההדרים והמוסדות הכלכליים של המועצה הקיבוצית ותנועת המושבים. בדיונים שנערכו לפני קבלת ההחלטות נאמר, כי רק כמחצית היבול משווקת בחו"ל ומביאה תמורה. ההוצאה והאחרות מסופקת לתעשייה המקומית במחיר אפסי, למטה מהוצאות הייצור.

עוד נאמר בישיבה, כי מחיר התנובה בחו"ל הוא 1,500 ל"י וההוצאות הן 1,200 ל"י יוצא שהפרדסן מקבל 300 ל"י לשנה, שהן 20 אחוז בלבד, לכיסוי הוצאות העיבוד הקטיף. הכנסה נטו לדונם שמטעי הגידול השנה ל-50 ל"י לעומת 300 ל"י בשנה לפני כן.

הופעלה קופת גמל ראשונה לסוחרים

מאת סופרנו הכלכלי

קופת גמל ראשונה לסוחרים, "סלט", הופעלה ע"י הארגון הארצי לסחר בישראל ובנק הפועלים.

בבסיבה שנערכה אמש לרגל הפעלה הקופה צוין ע"י האוצר, פ. ספיר, כי 200 אלף עצמאים ו-150 אלף שכירים אינם מבוטחים בשום קופת פנסיה. הוא אמר כי עתה הושוו המצאים להסכון פנסיוני של שכירים ועצמאים.

יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים, מר י. לוינסון, מסר כי מאות סוחרים כבר נרשמו לקופת הפנסיה החדשה.

חולקו פרסי העבודה של קופת חולים

הלוקת פרסי העבודה של קופ"ח לשנה 1974 התקיימה אתמול בטקס חגיגי שנערך בבית החולים "השרון" בפתח-תקווה.

השנה זכו בפרס 38 עובדים, בינתים ובודדים, העוסקים בענפי רפואה ובענפי משק ומינהל. הפרס לצוות הוא בסכום של שש אלפים ל"י ולבודד 1000 ל"י.

חברי ועדת השופטים שקבעה את הזוכים. מתוך עשרות הבלצות אמרו כי זו השנה החמישית מחולק פרס זה, אולם השנה הוכפל מספר מקבלי הפרס לעומת שנים עברו, באשר זו שנת חירום, בה גילו עובדי קופ"ח מסירות חביקות בתפקיד. להם שזכו בפרס הצטיינו בהישגים ויצאים מגדר הרגיל וברמה גבוהה של יחס ושירות לחברים מעבר ליכולת. את התני הפרס בירכו ראשי קופ"ח וראשי ארגוני העובדים של קופת חולים.

קרקעות לבתי-עלמין ...ק לפי תכנית בניין ערים מאושרות"

בתגובה לפניותיו של שר הדתות, ד"ר יצחק רפאל, אל שר החקלאות אל מנהל מינהל מקרקעי ישראל, ה התריע על המצב החמור של ארובה הקרקעית לקבורה באיזור תל אביב, הודיע דובר המינהל, כי גורם הקובע בעניין זה הוא הרשויות המקומיות והמוסדות לתכנון לבנייה ולא מינהל מקרקעי ישראל.

ראוי היה איפוא לשר הדתות, יוסף הדובר, להפנות את קריאתו אל גופים האלה ולא אל המינהל, שאינו מוסמך להקצות קרקע לצרכים לשהם, ובכללם לבתי-עלמין, אלא לפי תכניות בניין ערים מאושרות. עם אישורה של תכנית כזו לא יאחר מינהל מקרקעי ישראל להעמיד לרשות הגופים הנוגעים בדבר את הקרקע הנדרשת ולא זו בלבד אלא שהקרקע ניתנת להם בדמי חכירה שנתיים סמליים של 12 ל"י לכל אתר המתוכנן בתכנית, ואפילו המדובר באתור של מאות דונמים.

מדינת ישראל

משרד הממונה על מחוז חיפה

חיפה, א' בניסן תשל"ד
24 במרץ 1974
תיק מס': 61/1194

לכבוד
מר יצחק פינטו
רח' בן צבי 27/6
קרית-אתא

אני מתכבד לאשר בזאת קבלת הודעתכם בהתאם לסעיף 6 מחוק העותמני לאגודות, על יסוד האגודה כדלקמן:

א. שם האגודה: אגודת נעים זמירות, קרית אתא.
ב. המען: רח' בן צבי 27/6 קרית אתא (אצל מר יצחק פינטו).
ג. מטרות האגודה: 1. שמירה על קיום "בקשות השבת" בהתאם למסורת הספרדית, הרחבת פעולה זו, כולל הקמת בית האגודה, אשר תכלול בית-כנסת ראוי לשמו, וזה לקיום השירים, משנה.
2. הכשרת תלמידים ע"י מתן שיעורים בשירה ופיוט, ולמסה אותם להנעים תפילות על שירה ופיוטים, וכן אפשרות למתן שיעורים בנושאי חינוך אחרים בהתאם לאפשרויות.
3. לתת סטיפנדיות לתלמידי האגודה כדי לעזור להם להמשיך בלימודיהם הגבוהים, בצורת מענק או הלוואה.
ד. שמות חברי הועד:

מר יצחק פינטו	רח' בן צבי 27/6, קרית-אתא	— מזכיר
מר שלמה שלוחה	רח' פלביה 7/3, קרית-אתא	— גזבר
מר אשר יפרח	רח' ז'בוטינסקי 7/13/72 ק. אתא	— חבר ועד
מר חיים וייצמן	רח' בר כוכבא 223/2, ק. אתא	— חבר ועד
מר חנניה אזנקוט	רח' פלביה 8/227, קרית אתא	— חבר ועד

בכבוד רב,
ד"ר נפתלי איתני
הממונה על מחוז חיפה

יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי של ההסתדרות:

צפויים קשיים ביחסי העבודה — אם לא ייחתמו הסכמי השכר תוך זמן קצר

אם לא ייחתמו הסכמי השכר בענפים השונים תוך ימים אחדים, צפויים שיבושים וקשיים חמורים ביחסי העבודה במשק — הזהיר אתמול יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי של ההסתדרות, א. אברהמוביץ, במהלך דיון שקיימה מליאת המחלקה בביצוע המדיניות המקצועית.

הוא פנה אל כל העוסקים במו"מ לפעול ללא לאות לסיומו, משום שאין מקום לדבר על מתיחת משך המו"מ ועל השלום רטרואקטיבי כי אשר מסגרת הזמן של התוקף הס... כם היא בגדר הכל כסכומה החודשים...

אברהמוביץ הטעים, כי כל דחייה בחתימת ההסכמים בקפחת קודם כל את כל מעוטי ההכנסה ואת הצעירים הזכאים ...

עובדי "הדסה" בירושלים החליטו להחריף את המאבק

עובדי בית החולים "הדסה" בירושלים החליטו אתמול, בתמיכתה של מועצת פועלי ירושלים, כי יפתח בשביתה כללית ב-20 במאי אם עד אז לא תיענה תביעתם בעניין הכרת מלוא זכויות ההצמדה של העובדים העוסקים לפרישה לגימלאות.

ההחלטה נתקבלה בתום אסיפה כללית שהתקיימה בבית החולים. בהשתתפות כ-1000 איש במסגרת שביתת האזהרה שקיימו אתמול כ-2000 עובדי "הדסה" בבירה, באישורה של מועצת הפועלים.

ירידה גדולה במס' השביתות ברבע הראשון של 1974

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 1974 (ינואר-מארס) מסתמנת ירידה כללית בסך כל השביתות לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מספר ימי העבודה שאבדו למשק בשביתות המלאות ברבע הראשון של שנה זו מגיע ל-5,514 לעומת 52,027 ימי עבודה שאבדו בשביתות המלאות ברבע הראשון של 1973.

חברה אמריקאית לעזרים רפואיים החל לפעול בארץ

צוות יבדוק הצורך בחב' לסחר ממשלתי

נביעות תוגן מפני שטפונות

עד תביעה במשפטו של שובינסקי הודה בעדות שקר

הלוואה מירדן לעיריית בית-לחם

עיריית בית לחם השיגה באמצעות ההלוואה של קרוב לחצי מיליון ל"י מהבנק הערבי ברבת-עמון.

תכנית מיתאר ארצית לגנים לאומיים ושמורות טבע

במפלגה ובתנועה

המפד"ל — הפוהפ"מ בתל אביב

ירושלים

תל-אביב

תורנות בתי מרקחת

נחנך "בית מיח"א" בתל-אביב

זכו בהגרלת ה.לוטו

לוח הצופה

נרשמו לנשואין

תערוכת "קרמיקה 74"

הסורים מכתיבים

(סוף מעמוד 3)

מחר
הגרלת
מפעל
הפיס
בשעה 19.00

מפעל הפיס

אבד ש'ק מס' 52603
מבנק הפועלים בע"מ
ע"ס 690 ל"י ת. פ. 5.5.74
לפקודת לב-רך כפר סבא
נא להודיע לטל' 780095

האופרה הישראלית
רחוב אלנבי 1, תל-אביב
טל. 57227

היום

יום רביעי, כ"ג אייר תשל"ד. 15.5.74

פ' בהר בחוקותי
ל"ח בעומר

שידורי ישראל

רשת א'

רשת ב'

גלי צה"ל

טלוויזיה כללית

טלוויזיה לימודית

תיאטרון ישראל
15.5.74 הערב
הבימה:

הצפה
עתון יומי
HATZOFE
DAILY

שר הפנים מינה ועדה קרואה לעיריית נצרת

מאת כתב „הצופה" בירושלים

שר הפנים, ד"ר יוסף בורג, מינה אתמול את י. קניג, הממונה על מחוז הצפון, ...

ליקויים רבים

יותקנו מזוזות בכל הדירות הנמסרות לעולים חדשים

מאת כתב „הצופה" בירושלים

הוכנס ספר תורה על שם הרוגי הטבח בקריית־שמונה

מאת סופר „הצופה" בגליל

דנים בחיוב חברות במס הכנסה על הפרשי הצמדה מאגרות חוב

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

נפתח „שבוע הספר העברי"

משלחת נשים אצל הגר"ע יוסף

אמצעי ביטחון במוניות בירושלים

אהרן לנגרמן — משנה למנכ"ל משרד הסעד

ב"ה

היום

יום רביעי כ"ג אייר 15.5.74, בשעה 5.00 אחה"צ

תיערך

עצרת הזדהות עם ישובי רמת הגולן

בגבעה שממול הכנסת בירושלים

בהשתתפות נציגי המתנחלים ואישי ציבור

בואו בהמוניכם

רמת הגולן חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל

ועד ישובי רמת הגולן

בית־כנסת ראשון במפעל תעשייתי

מאת סופרנו הכלכלי

בית־כנסת ראשון במפעל תעשייתי הוקם במפעל הנעליים הירושלמי של — „כורי", „נעלי ירושלים".

בהקמת בית־הכנסת השתתפו ועד העובדים, הנהלת המפעל ומועצת פועלי ירושלים והוא מיועד לפועלי המפעל ופועלים ממפעלים סמוכים.

מ"מ נשיא בית המשפט העליון:

„קשר של שתיקה" בין השופטים לבין עורכי הדין

בקשר לסחבת בבתי־המשפט

מהיום — שינויים בשיטת הניקוד על עבירות תנועה

מועצת פועלי חיפה דורשת החלפת מנכ"ל „חוטי חשמל"

כתנאי במו"מ על הפסקת השביתה במפעל

מאת סופרנו בחיפה

בוטל איום השביתה של עובדי התקשורת בסיני

„אל על" בודקת האפשרות של נחיתת מטוסי „בואינג" בינוניים בעטרות

מאת סופרנו לענייני תחבורה

איזור תעשייה חדש בנתיבות

הועלו המחירים של חומוס וטחינה

תידון הצעה להבטיח מראש מחיר מינימום להדרים

מאת סופרנו הכלכלי

יבול שיא של חיטה ביהודה ושומרון

2 קווים חדשים של דואר נע ליישובים ברצועה וצפון סיני

רכבת ישראל

לשכת המנהל הכללי

ת. ד. 44, חיפה

מס' 1204—4, חיפה

מיכרז מס' מ/1204—4 (1) 1974

זיכיון לניהול חדר אוכל לעובדים ומזנון בסדנאות אפרים ב-„קישון" (מפרץ חיפה).

1. הנהלת הרכבת מזמינה בזה הצעות למסירת זיכיון לניהול: —
(א) חדר אוכל לעובדים
(ב) מזנון
בסדנאות אפרים ב„קישון" (מפרץ חיפה)
2. תאור
(א) חדר אוכל לעובדים
חלוקת ארוחות צהרים מוכנות ל־50 עד 100 עובדים.
חדר האוכל יופעל 5 ימים בשבוע.
(ב) מזנון
מכוון למכירת ארוחות בוקר, משקאות קלים — חמים וקרים — כריכים, סיגריות וכו'.
המזנון יופעל 6 ימים בשבוע.
(ג) משך הזיכיון יהיה לשנה, עם אפשרות הארכה.
3. המעוניינים המבקשים להגיש הצעותיהם תוך ציון: —
(א) חדר האוכל
גובה התשלום המבוקש עבור מתן השרות לפי ההנחות המפורטים בהווה: —
— כאשר מספר הסועדים הוא 50—70
— כאשר מספר הסועדים הוא 70—100
(ב) מזנון
— מחירון למצרכים אותם מעוניין למכור, כולל מחיר ארוחות הבוקר הרכבה.
— גובה דמי הזיכיון המוצעים.
4. טופס החוזה שיערך עם המועמד שהצעתו התקבל ימסר לאלה שיפנו ללשכת ההנהלה בתחנה חיפה מרכז (בכר פלומר) בכל יום חול בין השעות 08.00—15.00 או בכתב לפי הכתובת: רכבת ישראל, לשכת ההנהלה, ת. ד. 44 חיפה.
המעוניינים לערוך סיור מוקדם במקום. על פי הודעה מוקדמת, יפנו לעוזר ראשי למנהל הכללי — חיפה, טלפון 641761 — קו פנימי 213.
5. על המציע לצרף להצעתו ערבות/הבטחה בנקאית בתוקף עד 30.6.74, בסך —.500 ל"י (חמש מאות ל"י בלבד) כפקדון המבטיח קיום התחייבויותיו, אם תתקבל הצעתו לפי המכרז. הפקדון יחולט על ידי המנהל הכללי אם לא ימצא המציע אחר התחייבותו כנ"ל, וזאת ללא כהן התראה נוטריונית.
6. את ההצעה יש לשלוח לא יאוחר מאשר עד יום 28.5.74, שעה 12.00 בשתי מעטפות כמבואר להלן: —
(א) על המעטפה הפנימית יכתב: —
מיכרז מס' מ/1204—4 (1) 1974 מכרז זיכיון לניהול חדר אוכל לעובדים ומזנון בסדנאות אפרים ב„קישון" (מפרץ חיפה).
(ב) על המעטפה החיצונית הרשם הכתובת: —
השב הרכבת, רכבת ישראל, ת. ד. 44 חיפה.
כמו כן, ניתן לשלוח, באופן ישיר, את מעטפת המכרז להיבת המכרזים בלשכת החשב הנמצאת בתחנה חיפה מזרח.
7. אין הנהלת הרכבת מתחייבת לקבל הצעה כלשהיא.

הנהלת רכבת ישראל

עירית חיפה

מכרז עירוני מס. 44/74 לביצוע עבודות

1. נושא העבודה המוצעת:
סלילת רחוב בר־יהודה מתחת לגשר פז.
2. המסמכים להגשה הצעות אפשר לקבל בחדר מס. 407 בהיכל העיריה תמורת 100 ל"י.
3. פרטים והסברים נוספים אפשר לקבל בחדר מס. 407 בהיכל העיריה.
4. ההצעות יש להכניס להיבה ההצעה בחדר 321 בהיכל העיריה, לאחר השלמת ערבות בסך —.10,000 ל"י.
5. המועד האחרון להגשה ההצעות — שעה 12.00 ביום ג' ד' סיון תשל"ד (28.5.74).

ירוחם זייד
סגן ראש העיריה

מועצה אזורית עמק לוד

ת. ד. 15 • כפר חב"ד • טלפון 944541

מכרז מס' 1/74

המועצה האזורית עמק לוד מכריזה בזה על משרה פנויה כדלקמן:
1) תואר המשרה: קצין ביקור סדיר בבתי ספר יסודיים.
2) דרגת המשרה: הדרגה תיקבע לפי כישורי המועמד והשכלתו.
3) שעור המשרה: 0.5.
4) תאור התפקידים: מעקב וביקורת שכל התלמידים החייבים בחינוך חובה יבקרו סדיר בבתי־הספר וגני ילדים. עריכת ביקורי בית, עיבוד עם ההורים, קשר עם המוסדות המטפלים במשפחה וכו'. העובד יהיה כפוף לראש המועצה ולפיקוח של המפקח לביקור סדיר במשרד החינוך.
5) כשרים אישיים הדרושים למילוי המשרה: מבוגר, עם נסיון והוראה של 10 שנים לפחות.

בקשות למשרה יש להגיש למועצה עד יום שישי ג' סיון תשל"ד (24.5.74), שעה 12.00 בצהריים. יש לציין על המעטפה „משרה". טפסים להגשת הצעות אפשר להשיג במשרד המועצה ובמשרדים המחוזיים המקומיים של משרד הפנים.

דוד הירדוביץ — ראש המועצה

לרב העיר

הרב **אברהם אלמליח** ורעיתו

ברכת מזל טוב להולדת הנכד

לחבר **רפאל בן נתן** ורעיתו

מיטב הברכות להולדת הנכדה

ישראל נבון
מ"מ ראש העירייה

מדרשית נעם, פרדס חנה

ת. ד. 25 • טל. 063-77213

לקראת שנת הלימודים תשל"ה

דרושים:

א. מרכז הדרכה

ב. מחנך פנימיה

הכישורים:

בן תורה ירא שלם, בעל נסיון חינוכי עם תלמידים בגיל 14—18. המועמדים המתאימים המבקשים לפנות בכתב אל ראש הישיבה המנהל הפדגוגי, מדרשית נעם, פרדס חנה, ת. ד. 25.

בצירוף: א. תולדות חיים מפורטים
ב. צילומי תעודות השכלה
ג. המלצות ממקומות עבודה קודמים
ד. תמונת פספורט.

לרשות המועמדים שימצאו ראויים תעמוד דירת־שרד מרווחת בשיכון הסגל ב„קרית המדרשיה". תנאי שכר טובים.

המועצה המקומית קדימה

מכרז מס' 1/74

המועצה המקומית קדימה מבקשת מועמד(ת) למילוי משרה פנויה של

עובד סוציאלי בשיר

לטפול בילד ובנוער בתקן 50 (1.0) ובדרגות י"ב י"ג לפי הדרוג האחוד.

על המעוניינים לפנות תוך תקופה של שבועיים בצירוף אישורים על השכלה למועצה המקומית קדימה.

י. אזולאי — ראש המועצה

עירית רמת־גן

מיכרז מס' 17/74

לבצוע עבודות להקמת גן־ילדים ברח' הצלע ר"ג

עיריה רמת־גן מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לבצוע עבודה הנ"ל.

הסברים ופרטים, תנאי המיכרז וטפסי הצעות המחירים אפשר להשיג במחלקת מהנדס העיר, רח' המעגל מס' 26, ר"ג, בשעות העבודה הרגילות תמורת תשלום של —.100 ל"י (התשלום זה אינו מוחזר).

כל המעונין להשתתף במיכרז זה יגיש לעיריה הצעה ב־2 עותקים על גבי הטפסים שימסרו לו. ההצעה תוגש במעטפה סגורה והיא תוכנס לתיבת ההצעות במזכירות העיריה בחדר מס' 31, בבנין העיריה, רח' ביאליק מס' 35, עד ליום ראשון — י"ט בסיון תשל"ד — 9.6.74 שעה 12.00 בצהרים.

על המעטפה יש לציין: „הצעה לבצוע עבודות להקמת גן־ילדים ברח' הצלע, ר"ג (4 כתות)".

על מגישי ההצעות לצרף ערבות מתאימה במזומנים או ערבות בנקאית בשעור של 5% מהיקף הצעתו לתקופה של 3 חדשים, אחרת לא תדון ועדת ההצעות ההכרזות בהצעתו. את הערבה יש להכניס לתוך מעטפה נפרדת, שתצורף במעטפה נוספת להצעה. ועליה יש לציין: „ערבות למיכרז מס' 17/74".

כערבויות כשירות תחשבנה:
1. הפקדה מזומנים בקופת העיריה
2. ערבות בנקאית מבנק מוכר
3. המחאה בנקאית מבנק מוכר
4. התחייבות כספית של עיריה רמת־גן
5. מכתב לשעבוד כספים בגזברות העיריה, מאושר ע"י גזבר העיריה.

יש להגיש את ההצעה בהתאם לתנאי המיכרז וכל שינוי בה עלול לגרום לביטולה.

בעת הדיון בהצעה תתחשב העיריה ביכולתו הכספית של המציע ובכושרו לבצע את העבודה, כפי שהדבר נבחן מעבודותיו הקודמות וכן בותקו ובנסיונו בעבודות דומות.

רשאים להשתתף במיכרז הנ"ל רק „קבלנים רשומים לעבודה מסוג זה בהתאם ל„חוק רשום הקבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט— 1969 ותקנותיו".

על המציע לצרף אשור מתאים על רישומו וסיווגו. אחרת לא תדון ועדת ההצעות ההכרזות בהצעתו.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

ד"ר ישראל פלד — ראש העיריה

אוניברסיטת בר־אילן

המחלקה לפילוסופיה

הציבור מוזמן לטקס חלוקת פרסים ע"ש הרב פרופ' שמחה בונים אורבך ז"ל במלאת 3 שנים להסתלקותו

שיתקיים אי"ה ביום ראשון כ"ז באייר תשל"ד 19.5.74 בשעה 19.00 באולם הסינט בבנין ההנהלה בקרית האוניברסיטה.

המועצה המקומית ראש־העין

מכרז פומבי מס' 5/74

המועצה המקומית מזמינה הצעות מקבלנים להרכבת מדי־מים בראש־העין שלב ה'.

הטפסים אפשר לקבל במזכירות המועצה בשעות העבודה הרגילות תמורת —.30 ל"י שלא יוחזרו ולהגיש ההצעה לא יאוחר מיום 28.5.74 שעה 15.00.

על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה 10% מערך ההצעה. תנאי התשלום — 60 יום לאחר אישור המהנדס.

אין המועצה חייבת לקבל ההצעה הזולה או כל הצעה שהיא.

בכבוד רב,
יוסף מחמד
יו"ר המועצה המקומית

10.5.74

מַעֲשֶׂה בְּנֹהַג מִתְוסכל,

מְחִירֵי הַבֶּנְזִין כֹּה סָבַל,

אַךְ מָצָא הוּא פִּתְרוֹן -

שֶׁהֵבִיא חִסָּכוֹן -

בְּרַכֶּבֶת נָסַע וְחַסַל!

(ס.ו)

שבוע הספר העברי

התצוגה פתוחה כל יום בין השעות 7.00 — 8.30

מפעל הספר לחבר
הנחות עד 40%

„מורשת" הוצאת והפצת ספרים

אבן גבירול 166 תל־אביב — טל. 449485

אנו מציעים מבחר גדול של אלפי ספרים מכל ההוצאות ובכל הנושאים בוחד ספרי יהדות וספרי קודש. בהנחות גדולות.

חבר: נצל את זכותך וקנה ספרים ב„מורשת" בהנחות לנחיות החברים המבצע נמשך מהיום עד ו' סיון תשל"ד (31.5.74). נשמח לראותכם.

צפרא אחר אלמוצל